

ΣΑΦΗΣ ΟΡΟΣ ΟΗΕ

Η «μεθοδολογία» φίλτρο λύσης του Κυπριακού

Η **Ολγκίν** θα καλέσει τον Οκτώβριο τα μέρη να καταθέσουν τις προτάσεις τους επί της «μεθοδολογίας», κάτι που επιτρέπει στην τουρκική πλευρά να απαιτήσει όπως περιληφθούν διασφαλίσεις για άρση της λεγόμενης «απομόνωσης» εκ προοιμίου και ανεξαρτησίας λύσης του Κυπριακού. **Σελ. 5**

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος δεν θα χαλάσει τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΙΜΕΝΑ ΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΧΡΗΣΗΣ. ΣΥΝΑΝΤΩΝΑΙΤΕ ΤΟΝ ΙΑΤΡΟ Η ΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΟ ΣΑΣ

ΕΛΛΑΔΑ

Νέες ανατιμήσεις σε τρόφιμα και υπηρεσίες

Το **αυξημένο** κόστος από τη μεγάλη άνοδο των τιμών ενέργειας περνάει πλέον σε αγαθά και υπηρεσίες, με το νέο κύμα ανατιμήσεων να εμφανίζεται στα ράφια τον Οκτώβριο. Ήδη, στις αρμόδιες αρχές καταγράφονται οι πρώτοι τιμοκατάλογοι με σημαντικές ανατιμήσεις σε βασικά είδη διατροφής. Ακόμη μεγαλύτερες αυξήσεις αναμένονται στα τέλη του έτους, καθώς οι βιομηχανίες διαπιστώνουν ότι η επιβάρυνση είναι πολύ μεγαλύτερη αυτής που είχαν προϋπολογίσει. **Σελ. 14**

ΣΤΟΙΧΗΜΑ

ΣΤΑ 10,3 ΤΡΙΣ. ΔΟΛ. ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΙ ΣΤΙΣ ΗΠΑ ΕΩΣ ΤΟ 2032

Σελ. 9

ΕΛΛΑΔΑ

ΒΑΡΥΣ Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Σελ. 14

Ασπίδα στην ακρίβεια με τέσσερα μέτρα

Τι θα περάσει από το Υπουργικό Συμβούλιο για μετριασμό των επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης

Νέα δέσμη παρεμβάσεων για την ανακούφιση νοικοκυριών και εύαλωτων ομάδων προωθεί σήμερα η κυβέρνηση, με το Υπουργικό Συμβούλιο να εξετάζει τις προτάσεις του

υπουργείου Οικονομικών. Στον πυρήνα του πακέτου βρίσκονται η επέκταση του μηδενικού ΦΠΑ σε βασικά προϊόντα, η μείωση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στο πετρέλαιο

θέρμανσης από τον Νοέμβριο και η διευρύνση των δικαιούχων της επιδότησης του ηλεκτρικού ρεύματος. Παράλληλα, εξετάζεται πρόσθετη στοχευμένη οικονομική ενίσχυση με

εισοδηματικά και κοινωνικά κριτήρια. Το τελικό πακέτο θα «κλειδώσει» με βάση το δημοσιονομικό κόστος και τις δυνατότητες του κρατικού προϋπολογισμού. Τι μέτρα έλαβαν

διάφορες χώρες της Ευρώπης για να αντιμετωπίσουν το σοκ της ακρίβειας και ποια είναι η θέση της Κύπρου στις τιμές βενζίνης και πετρελαίου κίνησης στην Ε.Ε. **Σελ. 7**

Ακρίβυναν τα ταξίδια προς την Ελλάδα

Αύξηση της τάξης του 16,3% σε ετήσια βάση, σε σύγκριση δηλαδή με τον αντίστοιχο περυσινό μήνα, σημείωσαν τον φετινό Αύγουστο οι τιμές των αεροπορικών εισιτηρίων στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, η συγκεκριμένη ποσοστιαία μεταβολή τοποθετεί τη χώρα στην πρώτη θέση μεταξύ όλων των κρατών-μελών της Ε.Ε. όσον αφορά την άνοδο του ταξιδιωτικού κόστους τον Αύγουστο. Ανάλογη ήταν η εικόνα και όσον αφορά τις τιμές των οργανωμένων πακέτων διακοπών. Τον Αύγουστο, τα τουριστικά πακέτα στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 6,3%. Η επίδοση αυτή είναι σχεδόν διπλάσια σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, όπου τα οργανωμένα ταξίδια ανατιμήθηκαν κατά 3,2%, συμβαδίζοντας απολύτως με τον γενικό ευρωπαϊκό πληθωρισμό. **Σελ. 6**

ΟΜΟΛΟΓΑ

Προαναγγέλλουν ακριβότερο χρήμα

Η **εποχή** του φθηνού χρήματος φαίνεται να υποχωρεί, καθώς οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων αυξάνονται υπό την πίεση πληθωρισμού και γεωπολιτικών εξελίξεων. Η Κύπρος διατηρεί συγκριτικά ισχυρή θέση, με χαμηλότερο δημόσιο χρέος, επαρκή ρευστότητα και περιθώριο επιλογής για την επόμενη έξοδο στις αγορές. **Σελ. 6**

ΕΓΚΩΜΗ

Ρυθμοί χελώνας για οδικά έργα

Η **προσδιόριτος** είναι ο χρόνος έναρξης των εργασιών σε ένα από τα σημαντικότερα έργα στις περιοχές Εγκώμης και Μακεδονίτσας. Πρόκειται για τη βελτίωση των κεντρικών οδικών αρτηριών στις λεωφόρους Λευκοθέου, Λυκαβηττού και Ηρώων, που εγκλωβίστηκε σε διαχρονικές παθολογίες και αντιδράσεις μικρής μερίδας πολιτών. **Σελ. 7**

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

Στις κορυφαίες τράπεζες παγκοσμίως

Σελ. 6

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Οι αποστάσεις που μεγαλώνουν και ο πορτοκαλί συναγερμός

Σε ένα πρόσφατο podcast, ο Ολλανδός κεντρικός τραπεζίτης, Olaf Sleijpen και ο διευθυντής του Bruegel, Jeromin Zettelmeyer, ρωτήθηκαν για την πορεία των κρατικών ομολόγων και την κατάσταση στις αγορές. «Πορτοκαλί συναγερμός», απάντησε ο Sleijpen, περιγράφοντας τα κινούμενα μέρη του ρίσκου στην παγκόσμια οικονομία. Στη συζήτηση, όμως, υπογράμμισαν δύο στοιχεία που μετριάζουν τον κίνδυνο και ισορροπούν την κατάσταση. Το πρώτο είναι πως ο βασικός μοχλός ανάπτυξης, ιδίως στις ΗΠΑ, είναι οι μαζικές επενδύσεις στην τεχνική νοημοσύνη. Και, λόγω της πεποίθησης ότι η ΤΝ θα πολλαπλασιάσει την παραγωγικότητα, οι επενδύσεις αυτές δεν είναι ιδιαίτερα εύαλωτες στις αυξήσεις επιτοκίων. Το δεύτερο, όμως, είναι πιο ενδιαφέρον. Οι δημοσιονομικές πιέσεις, συμφώνησαν, είναι μεν πολύ μεγάλες, αλλά η λύση τους είναι εξαιρετικά απλή. Σύμβου-

λοι, αναλυτές και κεντρικές τράπεζες δεν έχουν ιδιαίτερη δυσκολία να εντοπίσουν και να εισπληρώσουν τις ορθές λύσεις. Έχουν δίκαιο. ΗΠΑ και Γαλλία αποτελούν καλό παράδειγμα, με υψηλό χρέος και συνεχή ελλείμματα. Δύο οικονομίες που καθοδηγούν την παγκόσμια οικονομία. Στις ΗΠΑ η ανάπτυξη καθοδηγείται από τις επενδύσεις τεχνολογίας. Στη Γαλλία, η ανάπτυξη είναι αναιμική. Υπάρχουν όμως πολλά κοινά στοιχεία: Οι φόροι, ήδη υψηλοί, δεν αφήνουν περιθώρια επιπλέον αυξήσεων. Στον αντίποδα, οι περικοπές υπηρεσιών, ωφελημάτων ή άλλων δαπανών δεν γίνονται ανεκτές. Ένα κάποιο «συγύρισμα» που επικειρήθηκε στις ΗΠΑ, έγινε άτακτα και στο τέλος απλώς αποδυνάμωσε υπηρεσίες που οφείλει να προσφέρει το κράτος και επέφερε ανεπαίσθητο όφελος σε σχέση με άλλες δαπάνες. Στη Γαλλία, απλώς αλλάζει ο πρωθυπουργός. Η

προσπάθεια να αντληθούν έσοδα από το εξωτερικό –μέσα από δασμούς, για παράδειγμα– αποδείχθηκε κενή. Ο πληθωρισμός ενισχύει τα κρατικά έσοδα, αλλά δεν αρκεί. Ο εκλογικός κύκλος, με κοινωνίες όλο και πιο πολωμένες και δικασμένες, επιδεινώνει την εικόνα. Οι δομές των ειδικών συμφερόντων, και η επίδρασή τους στις πολιτικές αποφάσεις, καθιστούν τις αποφάσεις ακόμα πιο δύσκολες. Σε άλλες χώρες που αποτελούν κλειδί για την παγκόσμια οικονομία, η εικόνα δεν είναι καλύτερη. Η Ιαπωνία αντιμετωπίζει δύσκολα διλήμματα, με ανθεκτική αλλά ρηχή ανάπτυξη, υψηλό χρέος και δημογραφικές πιέσεις. Η οικονομία έκτισε στρατηγικές που βασίζονται στα χαμηλά επιτόκια, τα οποία πλέον αυξάνονται για να πατήσουν τον πληθωρισμό. Η Γερμανία βρίσκεται επίσης σε ανισορροπία, με χαμηλό μεν χρέος, αλλά αύξηση δαπανών, πληθωρισμό και χαμηλή

ανάπτυξη. Και, πάνω από όλα, με τον εκλογικό κύκλο να ασκεί επιπλέον πιέσεις. Στο ΗΒ, τα δημοσιονομικά περιθώρια στενεύουν. Παντού η εικόνα είναι παρόμοια: Από τη μια, έχουμε πληθωρισμό, πιέσεις στην ανάπτυξη, αύξηση επιτοκίων και αμύχανη στάση μπροστά στη γεωπολιτική αναταραχή, την ώρα που κινδυνεύει όπως το κλίμα και οι κυβερνοεπιθέσεις δεν έχουν ακόμα εκτιμηθεί. Οι οικονομικές πιέσεις έχουν ως αφετηρία την Πολιτική – γεωπολιτική, εμπόριο, πόλεμος, εκλογές. Οι οικονομίες πιέζουν την πολιτική ζωή – με χαμηλή ανάπτυξη, πίεση στους πραγματικούς μισθούς και πληθωρισμό. Η απόσταση των δύο, όμως, μεγαλώνει την ώρα που μεγαλώνει επίσης και η αλληλεξάρτηση. Ωστόσο, ξέρουμε τις λύσεις. Και, κάποια στιγμή, θα πρέπει να υλοποιηθούν. Το χάλι είναι συχνά μικρό, αλλά αποτελεσματικό. Καθώς και η Κύπρος μπαίνει πλέον

για τα καλά στον προεκλογικό της κύκλο, το πιο σημαντικό για τα θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης θα είναι να παραμείνει ο λόγος σοβαρός, μετρημένος και ειλικρινής: Υπάρχουν λύσεις, υπάρχουν επιλογές, αλλά οι πιο πολλές δεν είναι χωρίς προσωρινό πόνο. Και, ναι, τα ειδικά και τοπικά συμφέροντα θα πρέπει να σοβαρευτούν – φυλακές, νησίδες και στέγες και μονοδρομήσεις, ακόμα και οδοφράγματα. Το ίδιο ισχύει και για ευρύτερα ζητήματα – π.χ. στεγαστικό, κυκλοφοριακό, υδατικό, ενέργεια και ΑΕΕ. Διότι ο μακρύς και πολωμένος εκλογικός κύκλος είναι, όπως φαίνεται, ο δημοσιονομικός κίνδυνος που επικαλύπτει όλους τους άλλους. Αν επικρατήσει η νηφάλια σοβαρότητα, και η ειλικρινής τοποθέτηση πως υπάρχουν λύσεις αλλά συνεπώς παροδικά δυσκολία – ενίοτε και πόνο– τότε μπορούμε να είμαστε αισιόδοχοι.

Κατέβασε το app, πλήρωσε με κάρτα & κέρδισε ευρώ Επιστροφή σε Κύπρο & Ελλάδα!

Πλήρωσε με κάρτα Eurobank σε 800+ σημεία πώλησης στην Κύπρο και 8500+ στην Ελλάδα και κέρδισε ευρώ Επιστροφή, απευθείας στον λογαριασμό σου.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις. eurobank.cy/epistrofi

Δεν είναι μία σου και μία μου η ιστορία

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η μετονομασία των οδωνυμιών στον Μούτταλλο είναι ένα σύνθετο ζήτημα, και σίγουρα δεν είναι μόνο πολιτικό, αλλά και κοινωνικό. Από τη μια έχεις τις «ιστορικές» ονομασίες των οδών της συνοικίας, από τα χρόνια που εκεί κατοικούσαν οι Τουρκοκύπριοι, και από την άλλη η σημερινή πραγματικότητα της πόλης, και η τωρινή της κατάσταση. Η πόλη και η συνοικία συνεχίζουν να ζουν, υπό άλλες συνθήκες, με άλλους κατοίκους, και είναι φυσικό και τα ονόματα να αλλάζουν, αφού οι συνθήκες είναι διαφορετικές. Σίγουρα, αλλά σε αυτή την περιεργή γωνία της γης που ζούμε ακόμα και αυτό το απλό, η μετονομασία μιας οδού, αποδεικνύεται εξίσωση για πολύ δυνατό μυαλό. Αναπόφευκτα έρχεται στο μυαλό μας ότι στα Κατεχόμενα όλα αλλάζουν, όχι μόνο τα οδωνύμια, αλλά και τα ονόματα των πόλεων, των κομποδίων και των χωριών. Τα προ του 1974 τοπωνύμια και τα μικροτοπωνύμια είναι πια ξεχασμένη ιστορία και δεν ξέρω αν και αυτά έχουν αντικατασταθεί από νέα.

Και κάνοντας αυτή τη σύγκριση, στη δική μου αντίληψη, βαραίνει το να μην πειραχτούν τα «ιστορικά» οδωνύμια, διότι έτσι δίνουμε την ευκαιρία να πουν και στα Κατεχόμενα ότι «αλλάξαμε τα ονόματά σας, γιατί άλλαξε η κατάσταση, τώρα το κάνετε κι εσείς». Και η αντίθεσή μου στην αλλαγή δεν έχει να κάνει με το να μην κακοφανιστούν κύκλοι στα Κατεχόμενα, αλλά στο γιατί δεν υπάρχει λόγος να ανοίγουν άσκοπα νέοι λογαριασμοί. Διότι, για φανταστείτε σε λίγα χρόνια στην ακιμάζουσα Λεμεσό οι νέοι της κατοικίας να αποφασίσουν να αλλάξουν και εκεί τα ονόματα των δρόμων (ήδη έχουμε ονόματα σιδηροδρόμων σε ποδοσφαιρικές ομάδες), ή στα εξαγορασμένα εγκαταλελειμμένα χωριά να αλλάζουν κατά το

δοκούν τα ονόματά τους οι επενδυτές;

Γι' αυτό λοιπόν νομίζω πως είναι καλό να διατηρούμε το ηθικό μας ανάστημα, ώστε να μην μπορεί κανείς να πει τον λόγο του. Και όχι από δουλοπρέπεια, αλλά από ενσυναίσθηση. Και σε αυτό το σημείο σκέφτομαι πώς αντέδρασε το Γραφείο του ΕΦΚΑΦ στα Κατεχόμενα, επειδή ο Δήμος Λάρνακας διοργάνωσε Φεστιβάλ Μπύρας στην πλατεία Ζουκούρι. Αντέδρασαν διότι όπως είπαν και κάτοικοι της περιοχής, σημειώνοντας στην ανακοίνωσή τους πως: «Η ιστορική και θρησκευτική ταυτότητα αυτού του τόπου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη» καταλήγοντας πως «ο σεβασμός στην πολιτισμική και θρησκευτική κληρονομιά της Κύπρου είναι η κοινή ευθύνη όλων όσων ζουν στο νησί». Δεν ξέρω πώς να αντικρίσω αυτή την ανακοίνωση, άραγε στην πλατεία της Κώμης Κέππρ όπου και ο ναός του Αγίου Γεωργίου που είναι κοινοτικός χώρος αθλοπαιδιών δεν πρέπει να τηρείται το ίδιο; Η εκκλησία της Παναγίας του Τράχωνα; Ο ναός του Αγίου Νικολάου στην Ελιά Κερύνειας που είναι πολιτιστικό κέντρο; Δεν ξέρω αν το πρόβλημα είναι η φύση του φεστιβάλ και η πώληση αλκοόλ, αλλά και πάλι, εντός μιας εκκλησίας είναι εντάξει να γίνονται μαθήματα γυμναστικής και χορού;

Επαναλαμβάνω, δεν είναι μία σου και μία μου, η κατάσταση, αλλά εκεί και όπου μπορούμε ως μην περιπλέκουμε την κατάσταση. Πάντως, πενήντα δύο (52) χρόνια κατοχής δεν είναι λίγα... Δυστυχώς, όπως θα έλεγε και ο Καρυωτάκης «Δεν ξέρω δύο ποίος είναι τώρα ο τόπος» και στο ότι ο τόπος γίνεται αγνώριστος η ευθύνη βαραίνει πολλούς, και στην Κυπριακή Δημοκρατία και στα Κατεχόμενα και πάλι από τον Καρυωτάκη και το ίδιο ποίημα «Σκόνη στη σκόνη εγέμισεν ο τόπος».

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Εγκαινιάστηκε η περιοδεύουσα έκθεση «Σερβικά Μεσαιωνικά Μνημεία σε Κίνδυνο», στη Λευκωσία

«Η έκθεση προβάλλει την αρχιτεκτονική ομορφιά και την καλλιτεχνική σημασία των μνημείων και μας υπενθυμίζει ότι η πολιτιστική κληρονομιά είναι κάτι πολύ περισσότερο από πέτρα, τοιχογραφίες και κτίρια», σημείωσε η υφυπουργός Πολιτισμού Κλέα Παπαέλληνα στα εγκαίνια της περιοδεύουσας έκθεσης «Σερβικά Μεσαιωνικά Μνημεία σε Κίνδυνο», στην αίθουσα Καστελιώτισσα, στη Λευκωσία.

Η έκθεση επικεντρώνεται στα μνημεία που βρίσκονται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO από το 2006: τη Μονή Βίσοκι Ντέτσανι, τη Μονή Γκρατσάνιτσα, το Πατριαρχείο του Πετς και την Εκκλησία της Παναγίας της Λεβίσα στην Πρίζρεν.

Η έκθεση «Σερβικά Μεσαιωνικά Μνημεία σε Κίνδυνο» παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στην έδρα της UNESCO στο Παρίσι το 2024 και στη συνέχεια, ταξίδεψε σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, πριν συνεχίσει την περιοδεία της και το 2026. Στην Κύπρο, η έκθεση θα φιλοξενηθεί μέχρι τις 12 Οκτωβρίου.

σαιωνικής εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής και τέχνης.

Από την πλευρά της η Πρόεδρος της Σερβίας υπογράμμισε ότι «η Κυπριακή Δημοκρατία, περισσότερο ίσως από οποιαδήποτε άλλη χώρα, κατανοεί πολύ καλά τι σημαίνει να βλέπει κανείς την πολιτιστική και θρησκευτική κληρονομιά του κατεστραμμένη, απρόσιτη, λεηλατημένη και να κυκλοφορεί παράνομα στη μαύρη αγορά σε όλο τον κόσμο». Σημειώνοντας ότι δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι οι δύο λαοί μας έχουν αμοιβαία κατανόηση και αλόγιστη αλληλεγγύη, σε αυτό το ζήτημα, εξέφρασε την ελπίδα ότι «η έκθεση όχι μόνο θα ευαισθητοποιήσει το κοινό, αλλά θα χρησιμεύσει ως μια έκκληση για να ενδосουμε τις δυνάμεις μας και πράξουμε ό,τι είναι δυνατόν για διατήρησέ μας, να προστατεύσουμε και να θυμμάστε την πολιτιστική κληρονομιά οπουδήποτε κι αν βρίσκεται σε κίνδυνο».

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

«Εναλλακτική Πραγματικότητα»

Ο Μαρίνος Καρτίκας παρουσιάζει νέα έκθεση ζωγραφικής στην γκαλερί «Αποκάλυψη», στη Λευκωσία. Πρόκειται για μια σειρά έργων που διαπραγματεύονται εικόνες που βασίζονται στο υποσυνείδητο, στα όνειρα και σε μνήμες. Τα έργα παρουσιάζουν ανθρώπινες φιγούρες, μορφές με διάφορα συμβολικά αντικείμενα (ένα δένδρο χωρίς φύλλα, ένας χαρταετός, ένα σπίτι). Είναι εικόνες που είναι τοποθετημένες σε ένα απροσδιόριστο χρόνο και χώρο αναδεικνύοντας τη ρευστότητα του χώρου και κυρίως του χρόνου μέσα από την κατάρρευση των χρονικών συμβάσεων και των διαχωριστικών γραμμών ανάμεσα στο παρελθόν, παρόν και μέλλον. Χρησιμοποιώντας άλλοτε έντονα, ζωηρά χρώματα (ιδίως το μπλε και το κόκκινο) και άλλοτε μια σχεδόν ασπρόμαυρη παλέτα, ο καλλιτέχνης δημιουργεί υποβλητικές εικόνες, οι οποίες παραπέμπουν σε μια εναλλακτική πραγματικότητα την οποία οι θεατές μπορούν να απολαύσουν κα να προσεγγίσουν με ποικίλους τρόπους. Εγκαίνια 7 Οκτωβρίου, διάρκεια έως 24 Οκτωβρίου. Γκαλερί Αποκάλυψη, Χιτρών 30, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 22300150.

«Σεμπάστιαν»

Στη βραβευμένη θεατρική τους περιόρμους «Σεμπάστιαν», σε σκηνοθεσία Βασίλη Νούλα, οι Nova Melancholia προσεγγίζουν τον Άγιο Σεβαστιανό ως ένα πολυπρισματικό αρχέτυπο, ένα καλειδοσκοπικό συμβόλων και αισθησέων, ένα άβαταρ επιθυμιών και διαθέσεων. Ανασκαπώντας την πλούσια εικονογραφική παράδοση που περιβάλλει τη μορφή του, συνθέτουν μια περιόρμους που γεννιέται από το σώμα των πολιτι-

Στη βραβευμένη θεατρική τους περιόρμους «Σεμπάστιαν», σε σκηνοθεσία Βασίλη Νούλα, οι Nova Melancholia προσεγγίζουν τον Άγιο Σεβαστιανό ως ένα πολυπρισματικό αρχέτυπο.

σμικών αναφορών της. Ποιήματα, ζωγραφικοί πίνακες, τραγούδια, χορός, πόζες, χειρονομίες, ταινίες μετατρέπονται σε υλικά μιας ζωντανής σκηνικής σύνθεσης. Η ομάδα Nova Melancholia συγκαταλέγεται στις πλέον ιδιαίτερες παρουσίες της σύγχρονης ελληνικής σκηνής. Με αφετηρία το θέατρο αλλά αντλώντας ελεύθερα από τις εικαστικές τέχνες, τη λογοτεχνία, τη μουσική και την performance, δημιουργεί παραστάσεις υψηλής αισθητικής πυκνότητας, όπου η ποικιλία του κουλτούρα συνδιαλέγεται με τη φιλοσοφία, την ιστορία της τέχνης και τη σύγχρονη πολιτική εμπειρία. Τρίτη 6 και Τετάρτη 7 Οκτωβρίου, ώρα 8:00 μ.μ. Studio Δημοτικού Θεάτρου

Λευκωσίας. Διεθνές Φεστιβάλ Λευκωσίας, Μουσείου 6, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 22797979 | www.nif.cy

«Το Γάλα» του Βασίλη Κατσικονούρη

«Το Γάλα» του Βασίλη Κατσικονούρη, σε σκηνοθεσία Μαρίας Βρόντη, συνεχίζει για δεύτερη θεατρική χρονιά. Ένα από τα σημαντικότερα έργα της σύγχρονης ελληνικής δραματουργίας, που μιλά με αλήθεια και σπάνια ευαισθησία για την οικογένεια, τη μετανάστευση, τη διαφορετικότητα, την ψυχική ευθραυστότητα και, πάνω απ' όλα, για τη βαθιά ανάγκη του ανθρώπου να αγαπηθεί και να ανή-

«Το Γάλα» του Βασίλη Κατσικονούρη, σε σκηνοθεσία Μαρίας Βρόντη, συνεχίζει για δεύτερη θεατρική χρονιά, στο Θέατρο Δέντρο.

κει κάπου. Μια οικογένεια προσπαθεί να σταθεί ξανά στα πόδια της σε έναν νέο τόπο. Η σχέση της μητέρας με τους δύο γιους της δοκιμάζεται, καθώς η ανάγκη για προστασία και ασφάλεια συγκρούεται με τραύματα και εκκρεμότητες του παρελθόντος. Το γάλα λειτουργεί ως σύμβολο της μητρικής αγκαλιάς και της επιστροφής σε έναν κόσμο όπου κάποτε υπήρχε η αίσθηση της ασφάλειας. Παιζουν οι: Χριστίνα Παυλίδου, Βασίλης Χαραλάμπους, Αντρέας Παπαμικαλοπούλος και Σταυριάνα Καδ. Παραστάσεις έως 21 Οκτωβρίου. Λευκωσία, Θέατρο Δέντρο, 30 Σεπτεμβρίου, 1, 7, 8, 9 Οκτωβρίου. Εισιτήρια: Sold Out Tickets. Λεμεσός, Θέατρο Ριάτο, 10, 11, 12 Οκτωβρίου.

Έκθεση του Ανδρέα Καλλή, με τίτλο «Το Μέλλον του Παρελθόντος» σε επιμέλεια Μαρίας Στάθη.

Τετάρτη 21 Οκτωβρίου, 8:30 μ.μ. rialto.interticket.com

Open House Festival

Το Open House Festival επιστρέφει στη Λεμεσό με σύγχρονο χορό και περιόρμους Το διεθνές φεστιβάλ σύγχρονου χορού και περιόρμους Open House Festival, που διοργανώνεται από τη Στέγη Χορού Λεμεσού, επιστρέφει στο κέντρο της Λεμεσού από τις 2 μέχρι τις 4 Οκτωβρίου 2026 για 17η χρονιά, φέρνοντας κοντά καλλιτέχνες από την Κύπρο και το εξωτερικό και ενεργοποιώντας διαφορετικούς χώρους της πόλης μέσα από ένα τριήμερο σύγχρονης χο-

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ρογραφικών δημιουργίας. Η φετινή διοργάνωση παρουσιάζει έργα που κινούνται ανάμεσα στο προσωπικό και το συλλογικό, τη μνήμη, το μέλλον και την πολιτική πραγματικότητα. Για το αναλυτικό πρόγραμμα και περισσότερες πληροφορίες: www.dancehouse.com.cy FB: Open House Festival IG: @dancehouselembos Πληροφορίες τηλέφωνο 25340618.

«Το Μέλλον του Παρελθόντος»

Η Art Seen παρουσιάζει την ατομική έκθεση του Ανδρέα Καλλή, με τίτλο «Το Μέλλον του Παρελθόντος» σε επιμέλεια Μαρίας Στάθη. Στη νέα αυτή ενότητα έργων, ο Ανδρέας Καλλής συνδυάζει γλυπτά, κινητικές εγκαταστάσεις, ζωγραφικά έργα και χαρακτικά, διερευνώντας τη διαχρονική σχέση του ατόμου με το κοινωνικό και υπαρξιακό του περιβάλλον. Μέσα από την κίνηση, την ύλη και τη φόρμα, ο Καλλής δημιουργεί αυτοτελείς αφηγήσεις εσωτερικού διαλόγου, όπου το προσωπικό μετασχηματίζεται σε κοινή εμπειρία. Η συνοδεύεται από κείμενο της ιστορικού τέχνης Νίκης Παπασπύρου, η οποία γράφει: «Το παρελθόν δεν παραμένει ποτέ εκεί όπου το αφήσαμε. Επιστρέφει μεταμορφωμένο, ως ενεργή ύλη που διαπερνά το παρόν: στην επανάληψη μιας χειρονομίας, στο οικείο που αίφνης αποκαλύπτει μια άλλη όψη, στις άμυνες που έχουν προσκολληθεί στην ίδια μας την ταυτότητα, αλλά και σε όσα δεν έχουν ακόμη πραγματοποιηθεί». Εγκαίνια: Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου, ώρα 7:00 μ.μ. Διάρκεια έως 6 Νοεμβρίου. Art Seen Gallery, λεωφόρος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' 66Β, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 22006624 | www.artseeneditions.com

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΟΥ • Αρχισυντάκτης: ΚΩΣΤΗΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπιδόλου 2 & Λεωφ. Λυκαβητού, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Αναπληρωτής Διευθυντής: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • Σύμβουλος έκδοσης: ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογραφημένο ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

ZENITH

THE HEART OF WATCHMAKING

Vassos Eliades Accessories Ltd

Nicosia - Limassol, Tel.: 22 897 361

CHRONOMASTER SPORT

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Διευρύνει τα υφιστάμενα μέτρα στήριξης για την αντιμετώπιση της ακρίβειας η κυβέρνηση, με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες, και ανακοινώνει σήμερα ένα νέο πακέτο παρεμβάσεων για την ανακούφιση των πολιτών. Με στόχο να μετριάσει το σοκ από την ακρίβεια στα καύσιμα και τα βασικά αγαθά, αλλά και να ανακαιτίσει τον πληθωρισμό, ο οποίος οδήγησε σε δύο διαδοχικές αυξήσεις επιτοκίων, και το ενδεχόμενο και τρίτης αύξησης να παραμένει ανοικτό, το υπουργείο Οικονομικών προχωρεί σε πρόσθετες παρεμβάσεις στήριξης. Στο επίκεντρο τίθενται το πετρέλαιο θέρμανσης και το ολοένα αυξανόμενο κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας, ακολουθώντας αντίστοιχες πρακτικές που εφαρμόζονται και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Η τακτική των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων είναι να μειώνουν τους φόρους στα καύσιμα, να προσφέρουν επιδοτήσεις και να προσαρμόζουν τους ενεργειακούς κανονισμούς για να μειώσουν τις επιπτώσεις των ιστορικά υψηλών τιμών βενζίνης και ντίζελ.

Δέση τεσσάρων μέτρων

Σύμφωνα με αρμόδιες πηγές της «Κ», στο επίκεντρο του νέου πακέτου μέτρων για την αντιμετώπιση της ακρίβειας βρίσκονται τέσσερις βασικές παρεμβάσεις, με στόχο τη μείωση των επιβαρύνσεων για τα νοικοκυριά και ιδιαίτερα για τις ευάλωτες ομάδες. Συγκεκριμένα, προβλέπεται επέκταση του μηδενικού συντελεστή ΦΠΑ στα βασικά αγαθά όπως το ψωμί, το γάλα, τα αυγά, ο καφές και η ζάχαρη, για τα οποία ισχύει σήμερα ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ 5%, καθώς και διεύρυνση του καταλόγου των προϊόντων που θα υπάγονται σε μηδενικό ΦΠΑ, ώστε να περιοριστεί το κόστος για τους καταναλωτές. Παράλληλα, εξετάζεται μείωση

Πώς η Ευρώπη αντιμετώπισε το σοκ της ακρίβειας και ποια είναι η θέση της Κύπρου στις τιμές βενζίνης και πετρελαίου κίνησης στην Ε.Ε.

του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στο πετρέλαιο θέρμανσης, με την εφαρμογή του μέτρου να τοποθετείται, σύμφωνα με τον σχεδιασμό, από τον Νοέμβριο. Τέλος, στο πακέτο περιλαμβάνεται διεύρυνση των κατηγοριών δικαιούχων της επιδότησης για το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας, προκειμένου περισσότερα νοικοκυριά να τύχουν στήριξης απέναντι στις αυξημένες ενεργειακές δαπάνες.

Όπως πληροφορούμαστε, παράλληλα στο τραπέζι παραμένουν και επιπλέον μέτρα, τα οποία βρίσκονται σε διαδικασία επεξεργασίας και κοστολόγησης, πριν ληφθούν οι οριστικές αποφάσεις. Μεταξύ των προτάσεων που εξετάζονται είναι και στοχευμένη χρηματική στήριξη προς ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, με βάση συγκεκριμένα εισοδηματικά και κοινωνικά κριτήρια, ώστε η ενίσχυση να κατευθυνθεί σε νοικοκυριά που δέχονται τις μεγαλύτερες πιέσεις από το αυξημένο κόστος ζωής. Το τελικό εύρος των παρεμβάσεων θα εξαρτηθεί από το δημοσιονομικό κόστος και τις δυνατότητες του κρατικού προϋπολογισμού.

Ο υπουργός Οικονομικών Μάκης Κεραυνός είχε αναφέρει, εξάλλου, τις προηγούμενες ημέρες ότι προτεραιότητα παραμένει η στοχευμένη στήριξη των χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων και των ευάλωτων ομάδων, χωρίς να αποκλείει ορίζοντα μέτρα όπου η στοχευμένη εφαρμογή δεν είναι εφικτή.

Την ώρα που εντείνονται οι επικρίσεις για την ακρίβεια, στα μέτρα που βρίσκονται ήδη σε εφαρμογή περιλαμβάνεται ο μηδενικός ΦΠΑ σε βασικά είδη καθημερινής κατανάλωσης, όπως φρούτα και λαχανικά, κρέας, ψάρια, βρεφικό γάλα, πάνες και προϊόντα γυναικείας υγιεινής. Παράλληλα, μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ 5% στην ηλεκτρική ενέργεια εφαρμόζεται σε περίπου 33 χιλιάδες νοικοκυριά με χαμηλά εισοδήματα και σε μονογονεϊκές οικογένειες, ενώ συνεχίζεται και η μείωση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στα καύσιμα κίνησης κατά 8,33 σεντ το λίτρο, μέτρο που η Βουλή έχει παρατείνει μέχρι τις 30 Νοεμβρίου. Στο υφιστάμενο πακέτο στήριξης περιλαμβάνονται ακόμη η αύξηση του επιδόματος τέκνου και των εισοδηματικών ορίων για τους δικαιούχους, καθώς και οι φορολογικές ελαφρύνσεις

που προβλέπει η φορολογική μεταρρύθμιση, με αύξηση του αφορολόγητου ορίου στις €22.000 και πρόσθετες φορολογικές εκπτώσεις.

Τι έκανε η Ευρώπη

Η γαλλική κυβέρνηση ανακοίνωσε ένα πακέτο μέτρων ύψους 450 εκατομμυρίων ευρώ για την επέκταση των μέτρων ανακούφισης. Διεύρυνε τη βοήθεια βάσει εισοδήματος για άτομα που διανύουν περισσότερα από 30 χιλιόμετρα μετ' επιστροφής για να μεταβούν στην εργασία τους ή περισσότερα από 8.000 χιλιόμετρα ετησίως για επαγγελματικούς σκοπούς. Το νέο πακέτο επέκτεινε επίσης τις επιδοτήσεις στα καύσιμα για αγρότες, αλιείς και κατασκευαστικές εταιρείες έως το τέλος του έτους. Ενεργειακά κουπόνια αξίας από 48 έως 277 ευρώ θα διατεθούν επίσης τρεις μήνες νωρίτερα, προκειμένου να βοηθήσουν 5,8 εκατομμύρια οικογένειες να πληρώσουν τους χειμερινούς λογαριασμούς ενέργειας.

Στη Γερμανία μια δίμηνη περίοδος μειώσεων των φόρων στα καύσιμα έληξε ήδη στο τέλος Ιουνίου. Η κυβέρνηση συμφώνησε την περασμένη εβδομάδα να ανανεώσει τις φορολογικές ελαφρύνσεις, οι οποίες θα μειώσουν τις τιμές της βενζίνης και του ντίζελ κατά 17 σεντ ανά λίτρο από την 1η Οκτωβρίου έως το τέλος του έτους. Η γερμανική κυβέρνηση ανέφερε ότι η νέα μείωση θα κοστίσει 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Η κυβέρνηση ανέφερε επίσης ότι θα διεξαγάγει συνομιλίες με τον κλάδο του πετρελαίου σχετικά με την εισαγωγή ανώτατου ορίου (πλαφόν) στις τιμές των καυσίμων έως την 1η Ιανουαρίου. Το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο εφαρμόζουν παρόμοια ανώτατα όρια τιμών εδώ και δεκαετίες.

Η ιταλική κυβέρνηση παρέτεινε επίσης τις μειώσεις στους φόρους της βενζίνης και του ντίζελ που είχε εισαγάγει τον Μάρτιο, στο πλαίσιο ενός πακέτου μέτρων ύψους 5 δισεκατομμυρίων ευρώ, με σκοπό την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του πολέμου στο Ιράν στις εγχώριες τιμές της ενέργειας. Η φορολογική ελάφρυνση ανήλθε σε 5 σεντ ανά λίτρο αυτό τον μήνα. Ένας αυτόματος μηχανισμός θα την αυξήσει στα 20 σεντ ανά λίτρο, εάν ο ετήσιος πληθωρισμός των

τιμών των καυσίμων υπερβεί το 15%. Η κυβέρνηση Σάντσεθ παρέτεινε επίσης τις επιδοτήσεις καυσίμων για τις μεταφορικές εταιρείες, τους αγρότες, τους κτηνοτρόφους και τους αλιείς. Στην Ιταλία, μέχρι τα τέλη του έτους

θα ισχύσει το πρόγραμμα της χώρας για αποζημίωση γεωργικών επιχειρήσεων λόγω του αυξημένου κόστους καυσίμων και λιπασμάτων, καθώς και επιχειρήσεων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας λόγω του αυξημένου κόστους καυσίμων. Η στήρι-

Τι περιλαμβάνει το πακέτο μέτρων της κυβέρνησης κατά της ακρίβειας

Σήμερα ενώπιον του Υπουργικού προωθούνται οι παρεμβάσεις του υπουργού Οικονομικών

Στο τραπέζι τέσσερα βασικά μέτρα και οικονομική στήριξη ευάλωτων ομάδων με βάση συγκεκριμένα εισοδηματικά και κοινωνικά κριτήρια.

Τιμές βενζίνης και πετρελαίου στην Ε.Ε.

21/09/2026

	ΑΜΟΛΥΒΔΗ ΒΕΝΖΙΝΗ 95 (Ι)	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ (Ι)	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ (ΙΙ)
Δανία	2.617,89	2.555,01	2.516,09
Ολλανδία	2.448,82	2.579,02	—
Φινλανδία	2.363,55	2.555,38	2.133,83
Γερμανία	2.348,00	2.457,00	1.709,50
Γαλλία	2.219,18	2.383,45	1.937,42
Ελλάδα	2.197,00	2.224,00	—
Ιταλία	2.141,22	2.281,43	2.087,30
Πορτογαλία	2.107,00	2.210,00	2.268,00
Λετονία	1.997,20	2.168,50	1.852,69
Βέλγιο	1.987,62	2.386,61	1.538,10
Λιθουανία	1.949,93	2.257,64	1.650,95
Ιρλανδία	1.944,60	2.049,70	1.568,70
Ισπανία	1.927,98	1.918,06	1.510,41
Αυστρία	1.925,00	2.238,00	1.884,99
Εσθονία	1.917,00	2.113,00	1.652,00
Ρουμανία	1.890,98	2.092,64	1.636,11
Τσεχία	1.883,95	2.071,04	1.544,84
Σλοβακία	1.853,00	1.950,00	—
Λουξεμβούργο	1.849,00	2.114,00	1.595,00
Πολωνία	1.819,80	2.039,12	1.721,77
Κροατία	1.796,00	1.975,00	1.630,00
Ουγγαρία	1.751,87	1.956,79	1.956,79
Σλοβενία	1.706,37	1.975,27	1.629,78
ΚΥΠΡΟΣ	1.676,91	1.948,06	1.564,17
Βουλγαρία	1.663,40	1.915,60	—
Σουηδία	1.579,25	2.090,20	1.901,19
Μάλτα	1.340,00	1.210,00	1.000,00
Ε.Ε.-27 (ΙV) - σταθμισμένος μέσος όρος	2.092,16	2.226,44	1.752,17
Ευρωζώνη 20 (V) - σταθμισμένος μέσος όρος	2.157,52	2.262,14	1.736,35

Πηγή: European commission Weekly Oil Bulletin

ξη παρέχεται μέσω άμεσων επιχορηγήσεων και φορολογικών πλεονεκτημάτων.

Η κυβέρνηση στην Ολλανδία ανακοίνωσε ότι παρατείνει το μέτρο μείωσης των συντελεστών του ειδικού φόρου κατανάλωσης στη βενζίνη και το πετρέλαιο κίνησης, συμβάλλοντας στη μείωση των τιμών στην αντλία.

Η κυβέρνηση στην Αυστρία έχει ανακοινώσει ένα ολοκληρωμένο πακέτο για τη μείωση του ενεργειακού κόστους επιχειρήσεων και νοικοκυριών, με ορίζοντα την περίοδο 2027-2029.

Για τη Ρουμανία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εγκρίνει εθνικό πρόγραμμα κρατικών ενισχύσεων για κτηνοτρόφους βοοειδών που πλήττονται από την αύξηση των τιμών των καυσίμων και των λιπασμάτων.

Η Πολωνία προχώρησε στην επιβολή φόρου 60% στα υπερβάλλοντα έσοδα που θα έχουν οι πετρελαϊκές επιχειρήσεις το διάστημα Μαρτίου και Δεκεμβρίου 2026.

Η Πορτογαλία έχει προχωρήσει σε πρόγραμμα στήριξης επιχειρήσεων του γεωργικού, αλιευτικού και υδατοκαλλιέργητικού τομέα που αντιμετωπίζουν αυξημένο κόστος καυσίμων και λιπασμάτων.

Η κυβέρνηση στην Ουγγαρία θα χορηγήσει 60 ευρώ τον μήνα στους οδηγούς έως το τέλος του έτους, προκειμένου να περιορίσει τις επιπτώσεις από την εκτίναξη των τιμών των καυσίμων.

Προκειμένου οι τιμές του ρεύματος και του φυσικού αερίου να συγκρατηθούν στα ίδια επίπεδα για νοικοκυριά και μικρές επιχειρήσεις, η Κροατία έχει προχωρήσει σε επιδοτήσεις για ηλεκτρική ενέργεια, φυσικό αέριο και τηλεθέρμανση, καθώς και ενίσχυση για ευάλωτους καταναλωτές ενέργειας και πληττόμενους κλάδους. Επιπλέον, μείωσε τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στο πετρέλαιο κίνησης κατά 3 λεπτά το λίτρο και διατήρησε τις ανώτατες ρυθμιζόμενες τιμές λιανικής των καυσίμων.

Στο μεταξύ, σήμερα αναμένεται και η Ελλάδα να ανακοινώσει νέα μέτρα για τα καύσιμα κίνησης, τα οποία αυτή τη φορά θα αφορούν το επόμενο δεκαπενθήμερο, λόγω της μεταβλητότητας στις διεθνείς τιμές του πετρελαίου, ενώ στις 14 Οκτωβρίου θα ακολουθήσουν ανακοινώσεις για το πετρέλαιο θέρμανσης, μία ημέρα πριν από την έναρξη της διάθεσής του. Παράλληλα, η ελληνική κυβέρνηση αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο νέων παρεμβάσεων, εφόσον οι συνθήκες το απαιτήσουν, ενώ μέχρι στιγμής δεν προαναγγέλλει μείωση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στα καύσιμα.

Σε παρεμβάσεις στο σκέλος της φορολογίας των καυσίμων έχουν προχωρήσει κι άλλες χώρες όπως η Σουηδία, η Ιρλανδία, η Λετονία και η Λιθουανία.

Οι τιμές των καυσίμων

Παρά το γεγονός ότι η Κύπρος καταγράφει τιμές βενζίνης και πετρελαίου κίνησης χαμηλότερες από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα καύσιμα εξακολουθούν να αποτελούν σημαντική δαπάνη για τα κυπριακά νοικοκυριά. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής την 21η Σεπτεμβρίου, η τιμή της αμόλυβδης 95 στην Κύπρο διαμορφώνεται στα €1,677 το λίτρο, ενώ το πετρέλαιο κίνησης ανέρχεται στα €1,948 το λίτρο. Σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ε.Ε., που διαμορφώνεται στα €2,092 για τη βενζίνη και στα €2,226 για το ντίζελ, οι τιμές στην Κύπρο παραμένουν χαμηλότερες κατά περίπου 41,5 σεντ και 27,8 σεντ το λίτρο, αντίστοιχα. Η σύγκριση, ωστόσο, δεν μπορεί να περιορίζεται μόνο στην τιμή που αναγράφεται στην αντλία αφού καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει και το διαθέσιμο εισόδημα των πολιτών, καθώς η ίδια τιμή καυσίμου μπορεί να έχει διαφορετικό βάρος στον οικογενειακό προϋπολογισμό από χώρα σε χώρα.

Για ένα νοικοκυριό με χαμηλότερο διαθέσιμο εισόδημα, το κόστος της καθημερινής μετακίνησης, ιδιαίτερα σε μια χώρα όπου η χρήση του ιδιωτικού αυτοκινήτου παραμένει αναγκαία για μεγάλο μέρος του πληθυσμού, απορροφά μεγαλύτερο μέρος του μηνιαίου προϋπολογισμού. Η επιβάρυνση γίνεται ακόμη εντονότερη όταν συνυπολογίζονται οι αυξήσεις στα τρόφιμα, στην ηλεκτρική ενέργεια, στη στέγαση και στις υπόλοιπες βασικές ανάγκες.

Έτσι, η Κύπρος μπορεί μεν να βρίσκεται χαμηλότερα από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο ως προς την ονομαστική τιμή των καυσίμων, όμως αυτό δεν αποτυπώνεται από μόνο του το πραγματικό κόστος για τον πολίτη.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΣ

Το αξιόχρεο και τα αξιοπερίεργα

Είχαμε μια καλή εξέλιξη τις προηγούμενες ημέρες, τις αξιολογήσεις του αξιόχρεου της χώρας μας από δύο διεθνείς οίκους. Ο οίκος Moody's διατήρησε την αξιολόγηση στη βαθμίδα Baa3, αλλά αναβάθμισε τις προοπτικές σε θετικές, και ο Score αναβάθμισε το αξιόχρεο σε BBB+. Καθοριστική για την εξέλιξη ήταν η επαγγελματική διαχείριση του χρέους από τον ΟΔΔΗΧ. Πληρώνοντας, μάλιστα, πρόωρα 5,3 δισ. ευρώ στα τέλη του 2025 και άλλα 13 δισ. ευρώ έως τα τέλη του τρέχοντος έτους. Ο ΟΔΔΗΧ κάνει πολύ καλά τη δουλειά του. Μακάρι να έκανε καλά και τη δική της δουλειά η κυβέρνηση μας. Δεν την κάνει.

Το πρόβλημα δεν είναι οι πομφόλυγες που ακούστηκαν από τα κυβερνητικά μέγαρα – δεν χάθηκε, δα, ο κόσμος αν ειπωθούν μερικές υπερβολές ακόμη.

Το πρόβλημα είναι ότι γίνεται η ευθυκρισία: όπως όταν, π.χ., οίκοι αξιολόγησης λένε ότι μας θεωρούν αρκετά φερέγγυους ότι θα αποπληρώσουμε τα δάνειά μας, κι αυτό ερμηνεύεται ως απόδειξη ότι η ελληνική οικονομία αποτελεί «παράδειγμα ανθεκτικότητας, ανάπτυξης και μεταρρυθμιστικής ορμής» – όπως ειπώθηκε. Για να είμαστε, λοιπόν, προσγειωμένοι, ίσως δεν είναι άχρηστη μια υπενθύμιση: ότι το 2009, μόλις λίγους μήνες

Το 2009, λίγο πριν από την κρίση χρέους, οι οίκοι αξιολόγησης κατέτασσαν την Ελλάδα στις πιο υψηλές βαθμίδες αξιόχρεου.

πριν πνιγούμε στην κρίση χρέους, οι οίκοι αξιολόγησης κατέτασσαν την Ελλάδα σε Α και Α1, δηλαδή στις πιο υψηλές βαθμίδες μεταξύ όλων των χωρών της Ε.Ε. Επίσης ότι σήμερα μας

κατατάσσουν στις κατώτερες βαθμίδες αξιόχρεου μεταξύ των «27» της Ε.Ε. Και για να μην αλλάξουν επί τα χείρω, αντί να επαναλαμβάνουμε τα περί «θωρακισμένης» οικονομίας, θα χρειάζονταν αλλαγή πολιτικής.

Παράδειγμα: Η δημοσιονομική σταθερότητα –κατά πολλούς το πετράδι του στέμματος– είναι εύθραυστη. Στριζέται στην ακραία φορολογική αφαιμάξη μέσω (και) του πληθωρισμού και στην ακραία συμπίεση των κοινωνικών δαπανών. Τα πληθωριστικά έσοδα συγκάλυπταν την ανάγκη της φορολογικής μεταρρύθμισης, ενώ οι καρποί του λεφτόδεντρου, του ΤΑΑ, βούλωναν κάποιες τρύπιες στον προϋ-

λό να τροφοδοτεί τη ζήτηση κατοικίας και να ακριβαίνουν τιμές και ενοίκια, διότι έτσι αυξάνεται η περιουσία και το εισόδημα όσων έχουν πολλά ακίνητα. Και δεν θεωρεί πρόβλημα ότι τα νοικοκυριά δαπανούν το 36% του διαθέσιμου εισοδήματός τους για κατοικία (έναντι 19% στην Ε.Ε.), ότι πληρώνουν από την τσέπη τους το 30% των δαπανών υγείας (αντί 15% στην Ε.Ε.) και το 27% των δαπανών για να μορφώσουν τα παιδιά τους (έναντι 11% στην Ε.Ε.). Αντιθέτως, όλα αυτά αποδεικνύουν ότι λεφτά υπάρχουν. Αλλιώς πώς θα πλήρωναν;

kallitsiskostas@yahoo.com

Η «μεθοδολογία» ανάγεται σε φίλτρο λύσης του Κυπριακού

Ο ΟΗΕ στεγάζει το αίτημα της τουρκικής πλευράς για διασφάλιση της επόμενης μέρας και άρση «απομόνωσης» Τ/κ

Του ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ

Με τον πλέον επίσημο τρόπο, τα Ηνωμένα Έθνη ανάγουν πλέον τη «μεθοδολογία» που θα επι-στρατευθεί για λύση του Κυπριακού σε μια νέα ουσιαστική πτυχή του ζητήματος, στεγάζοντας ουσιαστικά το αίτημα της τουρκικής πλευράς για διασφάλιση της επόμενης μέρας της τουρ-κοκυπριακής κοινότητας και για άρση της λε-γόμενης «απομόνωσης» της, ανεξαρτήτως του αποτελέσματος μιας νέας ενδεχόμενης διαδι-κασίας. Επιβεβαιώνοντας πληροφορίες που δη-μοσίευσε εδώ και πολλές εβδομάδες η «Κ», η Μαρία Άνχελα Ολγκίν, που θα βρίσκεται τον Οκτώβριο στην Κύπρο για νέο κύκλο επαφών, αποδίδει ειδικό βάρος στο ζήτημα, επισημαί-νοντας σε γραπτή της δήλωση ότι «τα Ηνωμένα Έθνη θα καλέσουν τις δύο πλευρές να υποβάλ-λουν τις προτάσεις τους για τη μεθοδολογία». «Μεθοδολογία», η οποία για την Άγκυρα και την τουρκοκυπριακή κοινότητα εκλαμβάνεται ως το όχημα, μέσω του οποίου τους παρέχεται η δυνατότητα να απαιτήσουν την άρση της «απομόνωσης». Με στόχο να «εισπράξουν» εκ προοιμίου, τα «Τρία Άλφα», δηλαδή το απευθεί-ας εμπόριο, τις απευθείας πτήσεις και τις απευ-θείας σχέσεις της «ΤΑΒΚ» με τη διεθνή κοινό-τητα, ως προϋποθέσεις για μια νέα διαδικασία λύσης του Κυπριακού.

Η «μεθοδολογία» αποκτά ειδικό βάρος και ανάγεται πλέον από τον ΟΗΕ σε ουσιαστικό φίλτρο προώ-θησης λύσης στο Κυπριακό, επι-τρέποντας στην τουρκική πλευ-ρά να θέσει επισήμως την αξίωσή της για εκ προοιμίου άρση της λε-γόμενης «απομόνωσης».

Πηγή στις Βρυξέλλες με άριστη γνώση των εξελίξεων, ανέφερε στην «Κ» ότι εάν υπάρχει κάποιον είδους παρακαταθήκη που απερχόμε-νου γ.γ. ΟΗΕ, αυτή δεν είναι άλλα από την ανα-γωγή της «μεθοδολογίας» σε ένα «ρητό επίσημο φίλτρο» προώθησης λύσης στο Κυπριακό, κάτι άλλωστε που είχε εισαγάγει ο κ. Γκουτέρες κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στην Κύπρο, αλλά επέλεξε να το αγνοήσει η ελληνοκυπριακή πλε-υρά. Αντίθετα, οι εν λόγω κινήσεις του ΟΗΕ γύρω από το κεφάλαιο της «μεθοδολογίας», επιστρα-τεύθηκαν ήδη από τουρκοκύκλους στην έδρα της Ε.Ε. και όπως είχε γράψει η «Κ» από το καλοκαίρι, η Άγκυρα επικρατεί να εργαλειο-ποιήσει την ευρωπαϊκή εμπλοκή στο Κυπριακό και να οδηγήσει σε μπουμένρανγκ το αφήγημα της Λευκωσίας, εκτρέποντας τις ενέργειες των Βρυξελλών αποκλειστικά και μόνο προς την κα-τεύθυνση της άρσης της λεγόμενης «απομόνω-σης» της τουρκοκυπριακής κοινότητας.

Η υπόσταση που εξασφαλίζει μέσω του ΟΗΕ η «μεθοδολογία» καθίσταται ακόμη πιο ευκρι-νής στην τοποθέτηση της Μαρία Άνχελα Ολγκίν στο τουρκικό πρακτορείο ΑΝΚΑ, όπου ανέφερε χαρακτηριστικά ότι ζητούμενο είναι να συμφω-νηθεί μια μεθοδολογία, η οποία δεν θα δημιουρ-γεί προσκόμματα από την αρχή της διαδικασίας αλλά θα διευκολύνει την πρόοδο. Όπως μάλιστα εξήγησε, η μεθοδολογία θα πρέπει να καθορίζει το πλαίσιο, τους κανόνες και τις αρχές μέσα στις οποίες θα επιδιωχθούν βραχυπρόθεσμοι, μεσο-πρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι στόχοι. Η κα Ολγκίν ανέφερε δε χαρακτηριστικά ότι «σε κά-θε διαπραγμάτευση οι πλευρές συμφωνούν σε μια μέθοδο που καθορίζει πώς θα διεξάγονται οι συνομιλίες», επισημαίνοντας ότι τα Ηνωμέ-

να Έθνη καλούν τις δύο πλευρές να διαμορφώ-σουν από κοινού το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα μπορούν να λάβουν τις δικές τους αποφάσεις, επαναλαμβάνοντας ότι «ο ΟΗΕ βρίσκεται στην Κύπρο για να διευκολύνει, όχι για να επιβάλλει ή να υπαγορεύει τι πρέπει να γίνει».

Έπονται οι συγκλίσεις

Η κα Ολγκίν κατέστησε επίσης σαφές στη γραπτή δήλωσή της, ότι ο ΟΗΕ έχει διενεργήσει την άσκηση καταγραφής των συγκλίσεων, τα αποτελέσματα της οποίας θα τεθούν στη διάθε-ση των μερών όταν αρχίσουν διαπραγματεύσεις. Όπως δηλαδή προκύπτει αβίαστα, το έγγραφο των συγκλίσεων του ΟΗΕ θα τεθεί στο τραπέζι, εάν και εφόσον υπάρξει συμφωνία στο ζήτημα της «μεθοδολογίας» που καθίσταται πλέον προ-απαιτούμενο για να αρχίσει μια νέα ενδεχόμε-νη απευθείας διαπραγμάτευση στο Κυπριακό.

Η τοποθέτηση της Μαρία Άνχελα Ολγκίν, βρίσκεται σε διάσταση με το αφήγημα που προέβαλλε για μήνες η Λευκωσία, επενδύ-οντας στο έγγραφο των συγκλίσεων και θεω-

Η Μαρία Άνχελα Ολγκίν θα βρίσκεται τον Οκτώβριο στην Κύπρο και θα καλέσει τα μέρη να καταθέσουν τις προτάσεις τους επί της «μεθοδολογίας».

ρώντας ότι θα αποτελέσει την παρακαταθήκη που αφήνει πίσω του ο απερχόμενος γενικός γραμματέας, Αντόνιο Γκουτέρες. Όπως άλλω-στε συνάγεται και από τις δημόσιες τοποθετή-σεις του ΟΗΕ, ο διεθνής οργανισμός επενδύει στην εξασφάλιση προόδου επί της «μεθοδο-λογίας» και σε περίπτωση που υπάρξει κατά-ληξη στο εν λόγω πεδίο, τότε θα μπορούσε να προχωρήσει στο επόμενο βήμα για σύγκληση μιας νέας απευθείας διαπραγματευτικής δια-δικασίας, ενώπιον της οποίας θα τεθεί και το έγγραφο των συγκλίσεων.

Ενδεικτική των προθέσεων του ΟΗΕ είναι και η τοποθέτηση της κας Ολγκίν για το έγ-γραφο συγκλίσεων, σημειώνοντας ότι «εάν το παρουσιάσουμε νωρίτερα, θα ανοίξει ένα νέο κεφάλαιο διαφωνίας. Θα δοθεί όταν αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις και όταν μπορεί να είναι χρήσιμο», ανέφερε στο πλαίσιο της συνέντευ-ξης της στο τουρκικό πρακτορείο ΑΝΚΑ.

Προσοκίες χαμηλών πτήσεων

Οι δημόσιες παρεμβάσεις της Μαρία Άν-χελα Ολγκίν, τόσο στο πλαίσιο της γραπτής

δήλωσης που εξέδωσε, όσο και στο πλαίσιο της συνέντευξης της, καταλήγουν σε ένα συ-μπέρασμα, καθιστώντας σαφές ότι προοπτι-κές για πρόοδο στο Κυπριακό, με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα, δεν υφίστανται. Επί του προκειμένου, ανέφερε χαρακτηριστικά ότι κάθε διαπραγματευτική διαδικασία απαι-τεί διάθεση για παραχωρήσεις, συμβιβασμούς και αναζήτηση αμοιβαίου οφέλους, προϋπο-θέσεις οι οποίες, όπως είπε, «δεν φαίνεται να υπάρχουν αυτή τη στιγμή». Αν και η κα Ολ-γκίν εξακολουθεί να κινείται στη λογική των ίσων αποστάσεων, αποφεύγοντας να κατα-γράψει τη μεγάλη ευθύνη που βαρραίνει την τουρκική πλευρά για την απουσία προόδου στο Κυπριακό, την ίδια ώρα, οι τοποθετήσεις της αποτελούν σημείο αναφοράς και για έναν ακόμη λόγο. Διότι, προσγειώνουν το αφήγημα της Λευκωσίας, η οποία από τον περασμένο Μάιο μέχρι σήμερα, συντηρούσε ένα ανυπαρ-κτο ουσιαστικά κλίμα.

Με αφετηρία την τοποθέτηση του προέ-δρου Χριστοδουλίδη τον περασμένο Μάιο, λίγο πριν από τις βουλευτικές εκλογές, για σοβαρές εξελίξεις στο Κυπριακό πριν το τέ-λος του έτους, ενδεχομένως και με την υπο-βολή σχεδίου λύσης, θεωρώντας ότι ο Τα-γίπ Ερντογάν είχε ανάψει πρόσφορο φως στον Αντόνιο Γκουτέρες να προχωρήσει προς αυ-τή την κατεύθυνση. Η συνέχεια, είναι εξι-σου γνωστή, με τον κ. Γκουτέρες να έρχεται στην Κύπρο το καλοκαίρι και να ζητάει πρό-οδο στην ουσία, στη «μεθοδολογία» και στα ΜΟΕ, προκειμένου να συγκαλέσει πολυμερή διάσκεψη για το Κυπριακό (και όχι απευθείας διαπραγματεύσεις, ούτε υποβολή σχεδίου λύ-σης), Παρόλα αυτά, η Λευκωσία συνέχισε να συντηρεί το αφήγημά της, μεταθέτοντας το χρονοδιάγραμμα και παραπέμποντας στη Γε-νική Συνέλευση του ΟΗΕ, με δημόσιες δηλώ-σεις του ίδιου του προέδρου Χριστοδουλίδη. Κάτι που επίσης διαψεύστηκε εκ του αποτε-λέσματος, καθώς ούτε απευθείας συνομιλίες, ούτε σχέδιο λύσης του Κυπριακού, αλλά ούτε καν πολυμερές διάσκεψη ή έστω μια κοινή συνάντηση των ηγετών των δύο κοινοτήτων με τον Αντόνιο Γκουτέρες δεν κατέστη εφικτή στη Νέα Υόρκη, τον Σεπτέμβριο.

Σε κάθε περίπτωση, η Μαρία Άνχελα Ολ-γκίν θα βρίσκεται στην Κύπρο σε μερικές μέ-ρες και θα υπάρχει μια νέα δυνατότητα για πρόοδο επί της μεθοδολογίας και των ΜΟΕ. Εγχείρημα, το οποίο είναι ωστόσο εξαιρετι-κά δύσκολο, καθώς η τουρκική πλευρά εμμέ-νει σε εκ προοιμίου εξασφάλιση απευθείας εμπορίου, απευθείας πτήσεων και απευθείας σχέσεων της «ΤΑΒΚ» με τη διεθνή κοινότη-τα, ανεξαρτήτως λύσης του Κυπριακού. Κάτι που η Λευκωσία δικαίως δεν μπορεί να απο-δεχθεί, καθώς θα σήμαινε αναβάθμιση του ψευδοκράτους και κλείσιμο του Κυπριακού. Ωστόσο, η Λευκωσία θα μπορούσε ενδεχο-μένως να διαπραγματευθεί, όπως έπραξε και στο παρελθόν, επαναφέροντας στο τραπέζι τη φιλανθρωπική φόρμουλα για επιστροφή της περικλειστές Αμμοχώστου και το άνοιγμα των τουρκικών λιμένων στο κυπριακό εμπόριο, ως αντάλλαγμα για απευθείας εμπορικές συ-ναλλαγές της τουρκοκυπριακής κοινότητας, υπό προϋποθέσεις

Για τη μεγαλύτερη οικονομική απόφαση της ζωής σου,
ρώτα κάποιον που ξέρει.

Για Στεγαστικό Δάνειο.
Ρώτα στην Τράπεζα Κύπρου.

- Εξειδικευμένοι, έμπειροι λειτουργοί
- Υποστήριξη σε κάθε βήμα
- Γρήγορη εξυπηρέτηση
- Online Αίτηση 24/7

Your home hub:

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

Προειδοποίηση:

Η τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της. Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειο σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Σε περίπτωση κυμαινόμενου επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

ΑΠΟΨΗ Του ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Πρώτα οι εκλογές, μετά η οικονομία

Η κυπριακή κοινωνία βρίσκεται αντιμέτω-πη με ένα διπλό χτύπημα ανεπάρκειας, των μισθών και των συντάξεων. Για τις συντάξεις η συζήτηση έχει φουντώσει για τα καλά και όλες οι απαντήσεις εί-ναι στο τραπέζι. Το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (πρώτος πυλώνας) αρκεί να προσφέρει μέχρι 40% αναπλήρωση του τελευταίου μισθού και άρα οι χιλιά-δες μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα, στην απουσία άλλων πυλώνων στήριξης των συντάξεων, είναι καταδικασμένοι σε συ-νταξιοδοτική ανεπάρκεια για όσα χρόνια θα ζήσουν στην Τρίτη Ηλικία.

Την ανεπάρκεια των μισθών, όμως, που πλήττει κατ' εξοχήν τους μισθο-τούς του ιδιωτικού τομέα, κανείς δεν την αναδεικνύει. Στην Κύπρο εργαζο-νται περίπου 520 χιλιάδες άτομα, εκ

των οποίων 80 χιλιάδες στον ευρύτε-ρο δημόσιο τομέα και άλλες περίπου 40 χιλιάδες στον ιδιωτικό τομέα που είτε είναι αυτοεργοδοτούμενοι/μέτοχοι είτε απολαμβάνουν καλές αμοιβές και στα-θερές αυξήσεις, όπως για παράδειγμα στις τράπεζες. Απομένουν 400 χιλιά-δες εργαζόμενοι, για τους οποίους η καθημερινότητα είναι δύσκολη, αφού αμείβονται με λιγότερα από όσα χρει-άζονται για να ζήσουν.

Όπως δείχνουν τα στοιχεία της Eurostat, το κόστος διαβίωσης στην Κύπρο φτάνει το 90% του ευρωπαϊκού μέσου όρου, ενώ οι μισθοί μόλις το 70%. Και το χειρότερο είναι ότι το κόσμα αυ-τό βαθαίνει διαρκώς και αναμένεται να χειροτερεύσει, αφού κανένα πραγματι-κό πρόβλημα δεν έχει αντιμετωπιστεί

Το κόστος διαβίωσης στην Κύπρο φτάνει το 90% του ευρωπαϊκού μέσου όρου, ενώ οι μισθοί μόλις το 70%.

ουσιαστικά διαχρονικά από τις κυβερ-νήσεις. Αναφερόμαστε στο στεγαστι-κό, στο ενεργειακό, στο κυκλοφοριακό, στην παραπαιδεία και σε τόσα άλλα που επιδεινώνουν την καθημερινότητα των μισθωτών.

Ακούμε συχνά ότι η λύση είναι η αυ-ξηση των μισθών. Και σωστά. Στον ιδι-ωτικό τομέα, βέβαια, οι εργοδότες απα-ντούν ότι οι αυξήσεις θα δοθούν όταν αυξηθεί η παραγωγικότητα. Αντίθετα,

στον ευρύτερο δημόσιο τομέα οι αυξή-σεις δεν έχουν καμία σχέση με την πα-ραγωγικότητα, αφού είναι αποτέλεσμα συναλλαγής για ενίσχυση του πελατεια-κού κράτους. Στον ιδιωτικό τομέα, όμως, όπου η παραγωγικότητα όντως μετρά, οι αυξήσεις δίνονται με το σταγονόμε-τρο ή και καθόλου.

Γιατί όμως η παραγωγικότητα στην Κύπρο παραμένει καθυλωμένη; Γιατί οι επιχειρήσεις δεν επενδύουν, με αποτε-λεσμα η χώρα να βρίσκεται στην προ-τελευταία θέση της Ε.Ε.; Γιατί ούτε το κράτος επενδύει –αν εξαιρέσουμε δρό-μους, γέφυρες, μουσεία και σήραγγες– παραμένοντας στο 70% του ευρωπαϊ-κού μέσου όρου; Γιατί οι επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη φτάνουν μόλις το 28% του ευρωπαϊκού μέσου όρου; Για-

τί η προστιθέμενη αξία της παραγωγής περιορίζεται στο 32% του ευρωπαϊκού μέσου όρου;

Η Κύπρος δεν υπολείπεται επενδύσε-ων σε όγκο. Έχουμε, ναι μεν, σημαντι-κές άμεσες ξένες επενδύσεις, αλλά κυ-ρίως μέσω εταιρικών σχημάτων ειδικού σκοπού, με περιορισμένο οικονομικό αποτύπωμα. Υστερεί όμως σε εκείνες που έχουν ουσιαστική σημασία για τη χώρα: σε μηχανήματα, εξοπλισμό, τε-χνολογία, παραγωγικές υποδομές και έρευνα και ανάπτυξη. Η εμμονή στο real estate προσφέρει ελάχιστα από τα παραπάνω, ενώ ταυτόχρονα επιβαρύνει την καθημερινότητα και οξύνει το στε-γαστικό πρόβλημα.

Σήμερα, η Κύπρος χρειάζεται επεν-δύσεις που θα αυξήσουν την παραγω-

γικότητα της εργασίας και θα διασφα-λίσουν ένα πιο βιώσιμο αναπτυξιακό μοντέλο. Ένα μοντέλο που θα επιτρέψει την τεχνολογική αναβάθμιση, τη διακυ-ση της καινοτομίας, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και τη δημιουργία καλύτερα αμειβόμενων θέσεων εργασί-ας. Χρειάζεται, τέλος, επενδύσεις σε πα-ραγωγικές υποδομές που θα αυξήσουν την ανθεκτικότητα.

Η χώρα, όμως, βρίσκεται ήδη σε προ-εκλογικό πυρετό και, συνεπώς, όλα αυτά μπορούν να περιμένουν. Εξάλλου, από σήμερα μέχρι τον Μάρτιο του 2028 δεν υπάρχει χρόνος για αποφάσεις, πόσο μάλλον για τις δύσκολες που έχει ανά-γκη ο τόπος. Για ακόμα μια φορά θα κληθούμε να παίξουμε το προσφιλές μας παιχνίδι: «ας τα βρει ο επόμενος».

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Το τέλος του φθηνού χρήματος είναι γεγονός, με τη μετατόπιση αυτή να καταδεικνύεται στα ομόλογα και την ανιούσα που έχουν λάβει οι αποδόσεις τους. Υπάρχουν οικονομολόγοι και αναλυτές που εξηγούν ότι είναι συγκυριακή αυτή η κατάσταση, λόγω γεωπολιτικών εξελίξεων, ωστόσο μεγάλη μερίδα αναφέρει πως όχι μόνο συγκυριακή δεν είναι, αλλά το τέλος του φθηνού χρήματος θα είναι η νέα πραγματικότητα, απλώς οι γεωπολιτικές εξελίξεις την έσπρωξαν ολίγον τι πιο γρήγορα να βγει στην επιφάνεια. Οι οικονομίες των κρατών έχουν «φορτώσει» αρκετό χρέος, έχουν πλάνο να συνεχίσουν να δανείζονται υπέροργκα ποσά για τα επόμενα χρόνια (βλέπε δαπάνες για άμυνα που ετοιμάζονται να λάβουν) και την ίδια ώρα ο οικονομικός ιστός τους είναι αποδυναμωμένος, με στόχο να αποπληρώσουν τον τεράστιο όγκο χρέους. Η παραγωγή έχει μειωθεί και τα κράτη ασχολούνται με «sectors» που δεν δημιουργούν κάποια αξία (added value), όπως παροχή υπηρεσιών. Οι αγορές δεν πρόκειται ποτέ να σταματήσουν να δανείζουν, απλώς θα δανείζουν τα κράτη πιο ακριβά.

Τα 10ετή ομόλογα των «σοβαρών» κρατών παρουσιάζουν τη σημερινή κατάσταση. Την Τρίτη το δεκαετές ομόλογο της Αμερικής κυμαινόταν στο 5,28%, της Αγγλίας στο 5,41%, της Γαλλίας στο 4,81% και της Γερμανίας στο 3,63%, σε χώρες που πρακτικά είναι 10ετή ομόλογα δίχως οποιοδήποτε ρίσκο (risk free rates). Η σημαντική άνοδος των αποδόσεων κάνει τις

Η σημαντική άνοδος των αποδόσεων κάνει τις τιμές των ομολόγων να υποχωρούν και αυτό διότι οι επενδυτές θέλουν μεγαλύτερη απόδοση για να διακρατούν τίτλους μακράς διάρκειας.

τιμές των ομολόγων να υποχωρούν και αυτό διότι οι επενδυτές θέλουν μεγαλύτερη απόδοση για να διακρατούν τίτλους μακράς διάρκειας, όπως είναι τα κρατικά ομόλογα. Και όλα τα παραπάνω, με το να υπάρχουν στον παρόνομαστή επιτόκια, πληθωρισμός, γεωπολιτικές εξελίξεις και πόλεμοι, που δυσχεραίνουν το όλο αποτέλεσμα.

Τυχερή προς το παρόν

Μέσα στην τάση της παύσης του «φθηνού χρήματος» και της δύσκολης συγκυρίας με τον πόλεμο, τα επιτόκια και τον πληθωρισμό, η Κύπρος προς το παρόν είναι «τυχερή», καθώς έχει πολύ χαμηλό δημόσιο χρέος (αν αφήσουμε στην άκρη το χρέος που έχει στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων). Το «crash test» της εξόδου στις αγορές θα γίνει με τον νέο χρόνο, καθώς το υπουργείο Οικονομικών έχει την πολυτέλεια να μην βγει άλλη φορά εντός του 2026, να αναμεινεί στη θέση του βολιδοσκοπώντας την κατάσταση και να βγει την κατάλληλη στιγμή.

Στην έκθεση δημοσιονομικών κινδύνων που συνοδεύει τον προϋπολογισμό του

2027, σημειώνεται πως, παρά τις αναταράξεις και τις αυξήσεις των αποδόσεων, οι αγορές ομολόγων της Ε.Ε. κατά το πρώτο διήμηνο του έτους 2026 επέδειξαν σημαντική σταθερότητα, αφού όλοι οι εκδότες διατήρησαν την πρόσβασή τους στις αγορές κατά τη διάρκεια της περιόδου και εκτέλεσαν διάφορες επιτυχημένες εκδόσεις χρέους. Από τα τέλη Φεβρουαρίου του ίδιου έτους η καμπύλη αποδόσεων αναφοράς

στην Ευρωζώνη έγινε σημαντικά πιο απότομη, με τις μακροπρόθεσμες αποδόσεις να αυξάνονται και τις βραχυπρόθεσμες να μειώνονται ελαφρώς εν αναμονή του επρχόμενου κύκλου αύξησης επιτοκίων από την ΕΚΤ για καταπολέμηση του πληθωρισμού.

Σημειώνεται στην έκθεση δε, πως οι διαφορές των αποδόσεων (spread) των 10-ετών ομολόγων έναντι αντίστοιχων

επιλεγμένων ομολόγων κρατών-μελών της Ευρωζώνης, σημείωσαν πτωτική πορεία, παρά τη συνέχιση των αρνητικών γεωπολιτικών εξελίξεων, αντανακλώντας μεταξύ άλλων παραγόντων την ισχυρή ανθεκτικότητα της κυπριακής οικονομίας σε εξωτερικούς κραδασμούς, τις ισχυρές προοπτικές ανάπτυξης και το βελτιωμένο προφίλ πιστοληπτικής αξιολόγησης.

Οι αποδόσεις των ομολόγων της Κυπρι-

Οι αποδόσεις των ομολόγων της Κυπριακής Δημοκρατίας παρουσίασαν μια σταθερότητα μέσα στο έτος 2025, αλλά και το 2026 με μικρή μεταβλητότητα.

Μεγάλες αυξήσεις στα αεροπορικά εισιτήρια προς την Ελλάδα

Πάνω από 16% τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, λόγω ανατιμήσεων στα καύσιμα

Αύξηση της τάξης του 16,3% σε ετήσια βάση, σε σύγκριση δηλαδή με τον αντίστοιχο περυσινό μήνα, σημείωσαν τον φετινό Αύγουστο οι τιμές των αεροπορικών εισιτηρίων στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, η συγκεκριμένη ποσοστιαία μεταβολή τοποθετεί τη χώρα στην πρώτη θέση μεταξύ όλων των κρατών-μελών της Ε.Ε. όσον αφορά την άνοδο του ταξιδιωτικού κόστους τον Αύγουστο, την ώρα που ο μέσος όρος στις τιμές των αεροπορικών μεταφορών της Ένωσης κατέγραψε αντίθετα οριακή υποχώρηση της τάξης του 0,4%.

Σύμφωνα με τους οικονομολόγους, η εξέλιξη αυτή αποδίδεται στην υψηλή ζήτηση λόγω της κορύφωσης της θερινής τουριστικής περιόδου, καθώς και στη μεγάλη απόσταση της χώρας από την υπόλοιπη Ευρώπη, η οποία σε συνδυασμό με την εκτόξευση των διεθνών τιμών των καυσίμων αυξάνει κατακόρυφα το

κόστος. Αυξήσεις, όμως, σημειώθηκαν και στις τιμές των πακέτων διακοπών στην Ελλάδα. Έτσι, συνδυαστικά και με τα μεταφορικά κόστη, απαιτούνται σημαντικά υψηλότεροι προϋπολογισμοί για τις καλοκαιρινές διακοπές. Η αντίθεση της Ελλάδας με τη συνολική εικόνα σε

Την ίδια ώρα, περίπου 6% ακριβότερα ήταν και τα πακέτα διακοπών.

πανευρωπαϊκό επίπεδο, αποτυπώνεται χαρακτηριστικά στο γεγονός ότι σε δέκα ευρωπαϊκές χώρες οι τιμές των αεροπορικών εισιτηρίων μειώθηκαν.

Ανάλογη ήταν η εικόνα και όσον αφορά τις τιμές των οργανωμένων πακέτων διακοπών. Τον Αύγουστο, τα τουριστικά

πακέτα στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 6,3%. Η επίδοση αυτή είναι σχεδόν διπλάσια σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, όπου τα οργανωμένα ταξίδια ανατιμήθηκαν κατά 3,2%, συμβαδίζοντας απολύτως με τον γενικό ευρωπαϊκό πληθωρισμό.

Η εικόνα των συνεχόμενων και υψηλών αυξήσεων δεν συνιστά, ωστόσο, τον κανόνα για ολόκληρο το τρέχον έτος. Η μεταβλητότητα αυτή παρατηρείται σταθερά την τελευταία τριετία. Από το 2023, οπότε και επιτεύχθηκε η πλήρης ανάκαμψη των διεθνών ταξιδιών στα επίπεδα προ της πανδημίας, οι τιμές ακολουθούν μια πορεία συνεχών διακυμάνσεων.

Παρά την ευρύτερη ρευστότητα πάντως, τα δεδομένα δείχνουν πως κατά τους θερινούς μήνες η Ελλάδα παραμένει σταθερά σε έντονα ανοδική τροχιά τα τελευταία χρόνια.

Παράγοντες της ταξιδιωτικής αγοράς

επισημαίνουν ότι η άνοδος προκαλείται από συνδυασμό παραγόντων. Αφενός, η παραδοσιακά αυξημένη ζήτηση για ταξίδια στη χώρα κατά τους μήνες αιχμής του καλοκαιριού πιέζει τους ναύλους προς τα πάνω. Αφετέρου, καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν οι μεγάλες αυξήσεις στο κόστος των αεροπορικών καυσίμων.

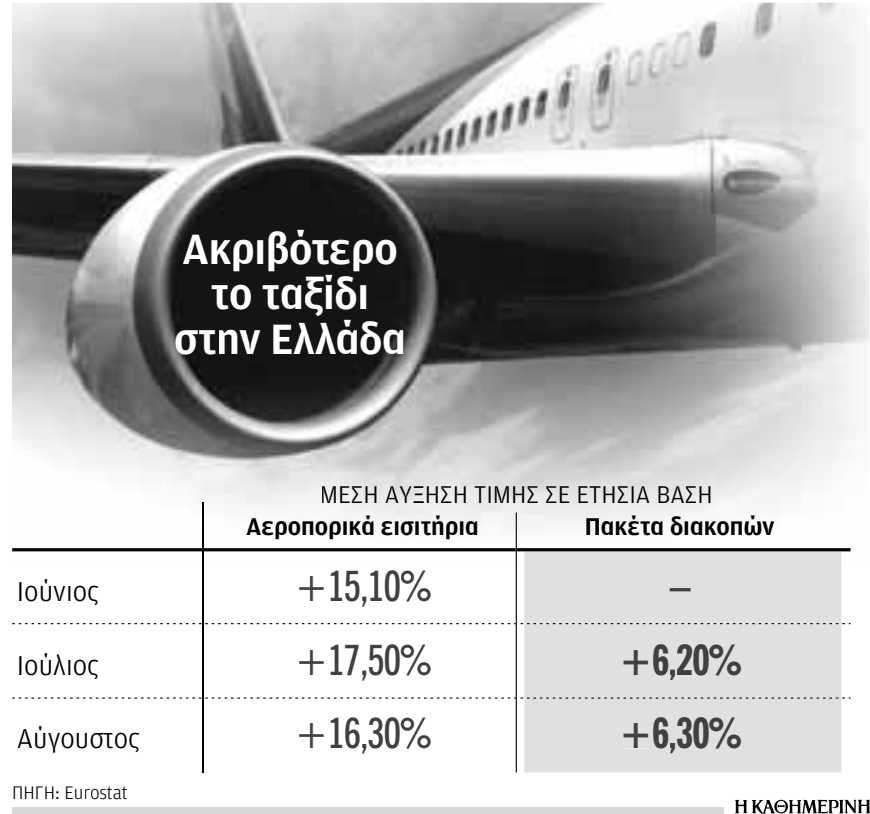
Η μεγάλη απόσταση της Ελλάδας από τα περισσότερα κράτη της κεντρικής και δυτικής Ευρώπης μεταφράζεται σε μεγαλύτερη κατανάλωση καυσίμων ανά πτήση και, κατά συνέπεια, σε υψηλότερη τιμή εισιτηρίου. Το ίδιο γεωγραφικό χαρακτηριστικό της μεγάλης απόστασης ισχύει και για την Ιρλανδία, γεγονός που εξηγεί εν πολλοίς το γιατί η χώρα βρέθηκε στη δεύτερη θέση των αυξήσεων τον Αύγουστο με άνοδο 14,4%.

Εξετάζοντας την πορεία των τιμών αποδεικνύεται πως η αυξητική τάση κυριάρχησε καθ' όλη τη διάρκεια της τουρι-

σιότητας ενεργητικού και αποδοτικότητας (25%).

Συμπληρώνεται ότι οι τράπεζες κατατάχθηκαν σε έξι κατηγορίες με βάση το ύψος του ενεργητικού τους, ώστε η σύγκριση να γίνεται μεταξύ ιδρυμάτων με παρόμοια χαρακτηριστικά, με την Τράπεζα Κύπρου να συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία Tier 4 (τράπεζες μεσαίου μεγέθους, με ενεργητικό μεταξύ 20 - 50 δισ. δολαρίων).

Σε δήλωσή του διευθύνωντος συμβούλου του Συγκροτήματος, Πανίκου Νικολάου, προστίθεται ότι η αναγνώριση της Τράπεζας Κύπρου από το

στικής σεζόν. Τον Ιούλιο, η ετήσια αύξηση στα αεροπορικά εισιτήρια για ταξίδια προς την Ελλάδα ανήλθε στο 17,5%, με τα πακέτα διακοπών να ακολουθούν με

άνοδο 6,2%. Αντίστοιχα, ήδη από τον Ιούλιο, η αύξηση στις αεροπορικές μεταφορές προς τα ελληνικά αεροδρόμια είχε διαμορφωθεί στο 15,1% σε ετήσια βάση.

Στις κορυφαίες τράπεζες παγκοσμίως συγκαταλέγεται η Τράπεζα Κύπρου, σύμφωνα με την πρώτη ετήσια κατάταξη «World's Top Performing Banks 2026» του περιοδικού Forbes, που πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την εταιρεία ερευνών αγοράς Statista, καταλαμβάνοντας τη 19η θέση ανάμεσα σε 102 τράπεζες μεσαίου μεγέθους (Tier 4) παγκοσμίως και είναι η μοναδική κυπριακή τράπεζα που περιλαμβάνεται στη λίστα.

Σύμφωνα με ανακοίνωση της Τράπεζας, η κατάταξη, η οποία περιλαμβάνει 500 τράπεζες από 89 χώρες, δια-

Κατέλαβε τη 19η θέση ανάμεσα σε 102 τράπεζες μεσαίου μεγέθους (Tier 4) σε παγκόσμια κλίμακα.

μορφώθηκε βασίζοντας αποκλειστικά σε αντικειμενικά χρηματοοικονομικά στοιχεία, με την αξιολόγηση να λαμβάνει υπόψη την κερδοφορία (30%), την ανάπτυξη και ποιότητα κερδών (20%), την κεφαλαιακή και χρηματοδοτική ανθεκτικότητα (25%) και την

Forbes ως μίας από τις κορυφαίες τράπεζες παγκοσμίως «αποτελεί μια ιδιαίτερα σημαντική διάκριση και μια ακόμα επιβεβαίωση της ανθεκτικότητας, της χρηματοοικονομικής μας ισχύος και της συνέπειας με την οποία υλοποιούμε τη στρατηγική μας».

«Η κατάταξή μας, σε μια αξιολόγηση που βασίζεται αποκλειστικά σε αντικειμενικά χρηματοοικονομικά στοιχεία, επιβεβαιώνει την ισχυρή κεφαλαιακή μας βάση και τη σταθερή, βιώσιμη πορεία που έχουμε χαράξει. Η Τράπεζα Κύπρου βρίσκεται σήμερα σε εξαιρετική θέση, κάρη στο

διαφοροποιημένο και αποδοτικό επιχειρηματικό της μοντέλο», σημειώνει ο κ. Νικολάου.

Πρόσθεσε πως, η διάκριση αυτή «δεν αντανάκλα μόνο τις δικές μας ισχυρές λειτουργικές και οικονομικές επιδόσεις, αλλά επιβεβαιώνει σε διεθνές επίπεδο και την ευρύτερη ανθεκτικότητα της κυπριακής οικονομίας εν μέσω προκλήσεων. Παραμένουμε προσηλωμένοι στη στήριξη της κυπριακής οικονομίας και στη δημιουργία αξίας για τους μετόχους, τους πελάτες και την κοινωνία ευρύτερα», κατέληξε.

ακής Δημοκρατίας (Κ.Δ.) παρουσίασαν μια σταθερότητα μέσα στο έτος 2025, αλλά και το 2026 με μικρή μεταβλητότητα. Συγκεκριμένα, η συμπεριφορά της αγοράς κατέδειξε έναν επιμερισμό των δώδεκα ΕΜΟ (EMTN) αναφοράς της Κ.Δ. σε δύο ομάδες. Τα ομόλογα λήξεως 2027 και 2028 είχαν ελάχιστη έως μηδαμινή μετατόπιση, ενώ τα μεσοπρόθεσμα ομόλογα λήξεως 2030 μέχρι και το 2036 μαζί με τα μακροπρόθεσμα ομόλογα λήξεως 2040, 2049 και 2050 κινήθηκαν σε παρόμοια πορεία, σημειώνοντας μικρή αύξηση μεταξύ 10 και 26 μονάδων βάσης μέχρι το τέλος του Ιουλίου 2026 από τις αντίστοιχες τιμές στην αρχή του 2025.

Εντούτοις, όπως επισημαίνει η Έκθεση, παραμένει η μεγάλη αβεβαιότητα κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2026 από τις γεωπολιτικές εξελίξεις, τη νομισματική πολιτική που θα ακολουθήσει η ΕΚΤ, τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό και το πώς αυτές θα διαμορφωθούν. Ήδη, στις 11 Ιουνίου 2026 η ΕΚΤ προχώρησε στην πρώτη αύξηση επιτοκίου κατά 0,25% μετά από περίπου μία διετία, σε μια προσπάθεια να ελέγξει ξανά τον ανοδικό πληθωρισμό που προκάλεσαν οι γεωπολιτικές αναταράξεις στη Μέση Ανατολή.

Στο 49,9% το 2026

Σύμφωνα με το βασικό σενάριο των προβλέψεων του υπουργείου Οικονομικών, το δημόσιο χρέος, ως ποσοστό του ΑΕΠ, αναμένεται να συνεχίσει την πτωτική του πορεία και να υποχωρήσει περαιτέρω, από 55% στο τέλος του 2025 σε 49,9% στο τέλος του 2026. Κατά την περίοδο 2027-2029, τα προβλεπόμενα δημοσιονομικά πλεονάσματα, σε συνδυασμό με τους αναμενόμενους θετικούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης, εκτιμάται ότι θα συμβάλουν στην περαιτέρω μείωση του δημόσιου χρέους, στο 38,4% του ΑΕΠ έως το τέλος του 2029.

Το απόθεμα των ρευστών διαθεσίμων διατηρήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους σε επίπεδο που πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις της Μεσοπρόθεσμης Στρατηγικής Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους (ΜΣΔΔΧ) 2025-2027, καλύπτοντας ταυτόχρονα, επαρκώς τις χρηματοδοτικές ανάγκες της Κυπριακής Δημοκρατίας, τόσο για το έτος 2025 όσο και για το έτος 2026.

Το μεγαλύτερο μερίδιο του δημόσιου χρέους αφορούσε τα ΕΜΟ, με το ποσοστό τους να προσεγγίζει το 56,8%, ενώ τα δάνεια από επίσημες πηγές αποτελούσαν το 37,3%. Η μέση διάρκεια λήξης του συνολικού χρέους εκτιμάται στα 6,3 έτη, ενώ του εμπορεύσιμου χρέους εκτιμάται στα 7,8 έτη στο τέλος του 2025, σε σύγκριση με 6,7 έτη και 8 έτη στο τέλος του 2024. Παρά τη μικρή μείωση της μέσης διάρκειας λήξης του συνολικού χρέους και του δείκτη του εμπορεύσιμου χρέους, ο στόχος που περιλάμβανε στη ΜΣΔΔΧ 2025-2027 και βρίσκεται πολύ κοντά στον αντίστοιχο δείκτη της Ευρωζώνης ικανοποιείται. Το χρέος σε κυμαινόμενο και σταθερό επιτόκιο αποτελούσε το 35% και 65% του χρέους αντίστοιχα, ενώ το χρέος σε ξένο νόμισμα έχει εκμνηστευτεί από το 2020, μετά την πρόωρη αποπληρωμή του δανείου προς το ΔΝΤ από την Κ.Δ.

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Εγκλωβισμένο σε διαχρονικές παθογένειες υλοποίησps δημόσιων υποδομών και αντιδράσεων μικρής μερίδας πολιτών βρίσκεται ένα από τα σημαντικότερα έργα που αφορούν τη Λευκωσία και τις ταχώς αναπτυσσόμενες περιοχές της Έγκωμης και Μακεδονίτισσας. Πρόκειται για τη βελτίωση των κεντρικών οδικών αρτηριών Λευκοθέου, Λυκαβηττού και Μακεδονίας που προβλέπονται στο τοπικό σχέδιο της πρώτευουσας από το 1990 και προτού οι δυο περιοχές παρουσιάσουν την ανάπτυξη που έχουν σήμερα. Έργα που όταν ολοκληρωθούν θα αντιμετωπίσουν σε μεγάλο βαθμό τα ιδιαίτερα αυξημένα κυκλοφοριακά προβλήματα της πρωτεύουσας, ενώ θα βελτιώσουν τα μέγιστα την ποιότητα ζωής των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής η οποία θα τύχει μιας γενναίας ανάπλασης. Όπως προκύπτει από επίσημη ενημέρωση της «Κ», η πορεία υλοποίησης των έργων δεν μπορεί να προσδιοριστεί, παρά το γεγονός ότι το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως έχει σχεδόν ολοκληρώσει όλες τις διαδικασίες. Άγνωστο παραμένει αν τα έργα έχουν προϋπολογιστεί και αν περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του 2027 ή θα μετατεθούν για το 2028 ή 2029.

Στους σχεδιασμούς που γίνονται δεν συμπεριλαμβάνεται η Λεωφόρος Ηρώων, μια κεντρική οδική αρτηρία, η οποία καθημερινά δέχεται χιλιάδες οχήματα που εισέρχονται και εξέρχονται της Λευκωσίας.

Αυτό όμως που προκαλεί εντύπωση για τους σχεδιασμούς που γίνονται είναι οι πρόνοιες για τη Λεωφόρο Ηρώων. Έναν οδικό άξονα που λόγω της ραγδαίας ανάπτυξης επιβαρύνεται καθημερινά με χιλιάδες οχήματα. Όπως προκύπτει από τους σχεδιασμούς που γίνονται, ακόμα και αν τα έργα βελτίωσης της Λεωφόρου Λευκοθέου είχαν ολοκληρωθεί, τα κυκλοφοριακά προβλήματα της ευρύτερης περιοχής δεν θα είχαν αμβλυνθεί μιας και η βελτίωση της Λεωφόρου Ηρώων βρίσκεται στα σπάργανα.

Οι παθογένειες

Τα έργα πνοής με την επέκταση κεντρικών οδικών αρτηριών ήλθαν στην επιφάνεια από τις αντιδράσεις που έχουν προκληθεί για παρεμβάσεις που θα γίνουν στην περιοχή, συνεπεία αναπτύξεων σε τεμάχιο γης της Αρχιεπισκοπής. Παρεμβάσεις

Με ρυθμούς χελώνας οδικά έργα πνοής στην Έγκωμη

Απροσδιόριστος ο χρόνος έναρξης των εργασιών στις λεωφόρους Λευκοθέου, Λυκαβηττού και Ηρώων

Το αργότερο μέχρι το 2029 τοποθετείται χρονικά η ολοκλήρωση των διαδικασιών για έναρξη του έργου παρέμβασης σε κεντρικές οδικές αρτηρίες της Έγκωμης και Μακεδονίτισσας.

που έχουν εξασφαλίσει τις σχετικές άδειες και θα έχουν προσωρινό χαρακτήρα. Αντιδράσεις, όμως, παρατηρούνται και στους σχεδιασμούς του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως που αφορούν την ανάπλαση των κεντρικών οδικών αρτηριών Έγκωμης και Μακεδονίτισσας, σχεδιασμοί όπως της οδού Μακεδονίας που έχουν ολοκληρωθεί και συμφωνηθεί από την περίοδο που η Έγκωμη ήταν αυτόνομος Δήμος. Αντιδράσεις από μερίδα κατοίκων της περιοχής καταγράφονται και για τη δημιουργία πέντε κυκλικών κόμβων. Δύο από αυτούς

προβλέπεται να κατασκευαστούν στη Λεωφόρο Αρχαγγέλου στο ύψος του Δία και στη συμβολή της Λευκοθέου με την Ηρώων. Σε προσωρινή βάση κυκλικός κόμβος θα κατασκευαστεί στη συμβολή της Λευκοθέου με τη Λυκαβηττού. Παρά τις όποιες αντίθετες φωνές, τα έργα τυχάνουν της υποστήριξης του Δήμου Λευκωσίας, με τον δήμαρχο Χαράλαμπο Προύντζο να τα χαρακτηρίζει ως ένα από τα σημαντικότερα έργα ανάπλασης της πρωτεύουσας. Το δε Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως θεωρεί πως τα έργα θα αντιμετωπίσουν τα

προβλήματα σύνδεσps που αντιμετωπίζει η Λευκωσία από ανατολικά προς δυτικά.

Τα έργα

Τα έργα που θα εκτελεστούν στην περιοχή αφορούν τη Λεωφόρο Λευκοθέου και τη Μακεδονίας. Με βάση τους σχεδιασμούς οι περιοχές περίξ των δυο οδικών αρτηριών θα τύχουν σημαντικής ανάπλασης, που εκτός των διαπλατύνσεων θα περιλαμβάνει μεγάλους χώρους με πράσινο, ποδηλατόδρομους, μεγάλα πεζοδρόμια, υποδομές για περπάτημα που θα ενωθούν με άλλες

παρόμοιες υποδομές της Λευκωσίας. Σύμφωνα να με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, οι σχεδιασμοί του έργου βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο, με τις απαλλοτριώσεις γης να έχουν ολοκληρωθεί, και με μοναδική εκκρεμότητα δυο τεμάχια γης σε περιοχή από την οποία θα περάσει η οδός Μακεδονίας. Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως στην πορεία υλοποίησης των έργων θα πρέπει να αντιμετωπίσει τοπικές και πολιτικές παθογένειες που δημιουργούν καθυστερήσεις.

Η Λευκοθέου

Ο κύριος όγκος των οδικών παρεμβάσεων που θα γίνουν αφορά τη Λεωφόρο Λευκοθέου, που κατασκευάστηκε πριν από το 1990 με 2 λωρίδες κυκλοφορίας. Το Τμήμα Πολεοδομίας προχώρησε σε αλλαγή του αρχικού σχεδιασμού και αντί 6 λωρίδων η νέα Λεωφόρος Λευκοθέου θα επεκταθεί σε 4 λωρίδες κυκλοφορίας. Σε πρώτη φάση και στο ύψος της συμβολής με τη Λυκαβηττού θα κατασκευαστεί ένας κυκλικός κόμβος προκειμένου να προχωρήσει η ανάπτυξη τεμαχίου γης της Αρχιεπισκοπής, έργο που προκαλεί ήδη αντιδράσεις από μερίδα κατοίκων της Έγκωμης, οι οποίοι υποστηρίζουν πως για το έργο δεν έχει παρουσιαστεί μελέτη, ενώ η περιοχή θα επιβαρυνθεί περισσότερο.

Η Μακεδονίας

Η δεύτερη σχεδιαζόμενη οδική παρέμβαση στην περιοχή αφορά την οδό Μακεδονίας, μια οδική αρτηρία η οποία θα ξεκινά από τον κυκλικό κόμβο του Δία, θα συνεχίζει και θα περνά βόρεια της Διεθνούς Εκθέσεως. Η Μακεδονίας είναι νέα οδός, προβλέπεται από το τοπικό σχέδιο της Λευκωσίας και είχε συμφωνηθεί με τον πρώην Δήμο Έγκωμης. Όπως και στην περίπτωση της Λεωφόρου Λευκοθέου ο σχεδιασμός περιλαμβάνει μεγάλους χώρους πρασίνου περίξ του νέου δρόμου, πεζοδρόμους και ποδηλατόδρομους.

Η Ηρώων

Στους σχεδιασμούς που γίνονται για τις παρεμβάσεις σε οδικές αρτηρίες της Έγκωμης και Μακεδονίτισσας δεν περιλαμβάνεται η Λεωφόρος Ηρώων, ένας οδικός άξονας που λόγω της ανάπτυξης των περιοχών επιβαρύνεται καθημερινά από τεράστιο αριθμό οχημάτων, τα οποία προκαλούν τεράστια περιβαλλοντικά προβλήματα που επηρεάζουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων. Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως συμφωνεί πως θα πρέπει να γίνουν παρεμβάσεις και στη Λεωφόρο Ηρώων, κύριο δρόμο της Λευκωσίας, ωστόσο παραδέχεται πως οι όποιοι σχεδιασμοί έχουν γίνει είναι στα σπάργανα.

ORTHODOXOU GROUP

30+ χρόνια ανάπτυξης και ένα επιχειρηματικό αποτύπωμα που διευρύνεται

ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟ τομέα στην αεροπορία, τις ασφαλίσεις, την εργοδότηση, τη φιλοξενία και την εστίαση, η Orthodoxou Group έχει διανύσει μια πορεία περισσότερων από 30 χρόνων, εξελισσόμενη σταδιακά σε έναν πολυσχιδή κυριακό επιχειρηματικό Όμιλο. Σήμερα, κάτω από την ομπρέλα του βρίσκονται 10+ εταιρείες, με περισσότερους από 250 επαγγελματίες και δραστηριότητες που εκτείνονται πέρα από την Κύπρο, σε αγορές όπως η Ελλάδα και η Βουλγαρία. Η εξέλιξη αυτή δεν σηματοδοτεί απλώς αύξηση του αριθμού των εταιρειών του Ομίλου. Αποτυπώνει μια στρατηγική συνεχούς διεύρυνσης σε τομείς που είτε συνδέονται με την αρχική δραστηριότητά του είτε δημιουργούν νέες επιχειρηματικές προοπτικές.

Από το travel σε ένα ευρύτερο επιχειρηματικό οικοσύστημα

Ο ταξιδιωτικός τομέας παραμένει μέρος του DNA της Orthodoxou Group. Η Orthodoxou Travel & Tours, ένας από τους βασικούς και ιστορικούς πυλώνες του Ομίλου, παρέχει ολοκληρωμένες ταξιδιωτικές υπηρεσίες και οργανωμένα ταξίδια, καλύπτοντας τόσο τον εξερχόμενο όσο και τον εισερχόμενο τουρισμό.

Παράλληλα, η Orthodoxou Aviation έχει αναπτύξει εξειδικευμένη παρουσία στον αεροπορικό κλάδο, παρέχοντας υπηρεσίες αντιπροσώπευσης, εμπορικής υποστήριξης και airport supervision σε διεθνείς αεροπορικές εταιρείες. Στο χαρτοφυλάκιό της περιλαμβάνονται αεροπορικές εταιρείες όπως οι Gulf Air, Air India, Juneyao Air, Ethiopian Airlines, AnimaWings, SkyUp Airlines και Qeshm Air, ενώ παρέχει υπηρεσίες Airport Flight Supervision για τις AnimaWings, SkyUp Airlines και Air Astana.

Η παρουσία στον ευρύτερο ταξιδιωτικό χώ-

ρο συμπληρώνεται από την BudgetFly.com, την online ταξιδιωτική δραστηριότητα του Ομίλου, μέσω της οποίας προσφέρονται υπηρεσίες για πτήσεις, ξενοδοχεία και ενοικιάσεις αυτοκινήτων.

Νέοι τομείς, νέες αγορές

Παράλληλα με τη δυναμική παρουσία του στον ταξιδιωτικό και αεροπορικό τομέα, η Orthodoxou Group έχει αναπτύξει ένα ευρύτερο και διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο δραστηριοτήτων, με παρουσία μεταξύ άλλων στους τομείς της εργοδότησης, των ασφα-

ρίσεων, της εστίασης και της φιλοξενίας. Η Orthodoxou Employment Bureau δραστηριοποιείται στην εξεύρεση και πρόσληψη ανθρώπινου δυναμικού από τρίτες χώρες για επιχειρήσεις διαφορετικών κλάδων αλλά και για ιδιώτες, ενώ η Orthodoxou Insurance, με παρουσία στον ασφαλιστικό τομέα από το 1995, παρέχει ασφαλιστικές λύσεις και υπηρεσίες για ιδιώτες και επιχειρήσεις.

Η διαφοροποίηση του Ομίλου συνεχίζεται και στον χώρο της εστίασης με το Pianta Café, ένα νέο brand που φέρνει στην κυπριακή αγορά την ιταλική κουλτούρα του espresso μια διαφορετική coffee experience.

Παρουσία πέρα από την Κύπρο

Η ανάπτυξη της Orthodoxou Group δεν περιορίζεται στην κυπριακή αγορά. Στην Ελλάδα, η Proton Aviation Services δραστηριοποιείται στην αντιπροσώπευση αεροπορικών εταιρειών, εκπροσωπώντας τις Cyprus Airways, AnimaWings, SkyUp Airlines και SpiceJet, ενώ η Proton Employment Services επικεντρώνεται στην εξεύρεση ανθρώπινου δυναμικού και τη στελέχωση επιχειρήσεων στην ελληνική αγορά.

Στη Βουλγαρία, η Orthanna SpLtd δραστηριοποιείται στον τουρισμό και τη διαχείριση προορισμών, ενώ η Intenso SpLtd επικεντρώνεται

στη διαχείριση και ανάπτυξη ξενοδοχειακών και τουριστικών θέρετρων. Πρόκειται για κινήσεις που διευρύνουν τόσο τη γεωγραφική παρουσία όσο και το επιχειρηματικό πεδίο του Ομίλου, δημιουργώντας ένα χαρτοφυλάκιο δραστηριοτήτων που εκτείνεται πλέον από το ταξίδι και την αεροπορία μέχρι την εργοδότηση, τις ασφαλίσεις, τη φιλοξενία και την εστίαση.

Η επόμενη ημέρα της Orthodoxou Group

Περισσότερα από 30 χρόνια μετά τα πρώτα της βήματα, η Orthodoxou Group συνεχίζει να εξελίσσεται, διατηρώντας τον ταξιδιωτικό τομέα ως σημαντικό κομμάτι της ταυτότητάς της, αλλά αναζητώντας παράλληλα νέες ευκαιρίες ανάπτυξης στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Με 10+ εταιρείες, περισσότερους από 250 επαγγελματίες και παρουσία σε διαφορετικούς επιχειρηματικούς τομείς και αγορές, η πορεία του Ομίλου αποτυπώνει τη μετάβαση από μια δραστηριότητα με επίκεντρο το ταξίδι σε ένα ευρύτερο επιχειρηματικό οικοσύστημα. Το επόμενο κεφάλαιο αυτής της πορείας γράφεται με την ίδια φιλοσοφία: εξέλιξη, διαφοροποίηση και αξιοποίηση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών, με στόχο τη συνεχή ενίσχυση της παρουσίας της Orthodoxou Group τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

Orthodoxou Group

Orthodoxou Group of Companies
Μέγαρο Ορθοδόξου, Ηνωμένων
Εθνών 44, 6042, Λάρνακα
Τηλ.: +357 24 841 100 / 77 77 17 67
Email: info@orthodoxou.com.cy
Website: www.orthodoxougroup.com

ΚΑΝΕΝΑ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΔΕΝ ΘΑ ΜΕΙΝΕΙ ΑΛΥΤΟ

ΚΛΑΣΙΚΕΣ
ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ
ΤΟΥ ΘΡΥΛΙΚΟΥ
ΣΕΡΛΟΚ ΧΟΛΜΣ

ΕΡΧΟΝΤΑΙ
ΣΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»
ΣΕ ΒΙΒΛΙΑ ΤΣΕΠΗΣ
ΚΑΙ AUDIOBOOK,
ΓΙΑ ΝΑ ΤΑ ΑΚΟΥΤΕ
ΟΠΟΥ ΚΙ ΑΝ
ΒΡΙΣΚΕΣΤΕ!

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ
4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ο ΠΕΜΠΤΟΣ ΤΟΜΟΣ

ΣΚΑΝΔΑΛΟ
ΣΤΗ ΒΟΗΜΙΑ

ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ

Στα \$10,3 τρισ. οι επενδύσεις ΑΙ στις ΗΠΑ έως το 2032

Είναι το μεγαλύτερο οικονομικό στοιχείο στην αμερικανική ιστορία

Η **ανάπτυξη** της τεχνητής νοημοσύνης τείνει να καταστεί το μεγαλύτερο οικονομικό «στοίχημα» στην ιστορία των ΗΠΑ, ξεπερνώντας κατά πολύ τις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση άλλων τεράστιων έργων υποδομής στη χώρα αυτή, όπως οι σιδηρόδρομοι, το δίκτυο αυτοκινητοδρόμων και το Διαδίκτυο. Όπως επισημαίνει η Wall Street Journal, ποτέ στο παρελθόν η αμερικανική οικονομία δεν εξαρτάτο τόσο πολύ από την ανάπτυξη ενός και μόνο κλάδου.

Οι συνολικές επενδύσεις σε κέντρα δεδομένων και στις σχετικές υποδομές προβλέπεται να ανέλθουν σε 10,3 τρισ. δολάρια από το 2025 έως το 2032, σύμφωνα με νέες εκτιμήσεις του οικονομολόγου Στέινφον Νιούβερμπορκ που δημοσιεύθηκαν από το Ινστιτούτο Brookings. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο εκπληκτικό 3,6% του ΑΕΠ ετησίως, κατά μέσον όρο. Μόνο φέτος, οι επενδύσεις στην τεχνητή νοημοσύνη στις ΗΠΑ προβλέπεται να αγγίξουν το 1,9% του ΑΕΠ, σύμφωνα με νέες εκτιμήσεις της Goldman Sachs.

Η τελευταία φορά που η ανάπτυξη ενός νέου κλάδου μονοπωλούσε σε τέτοιο βαθμό την οικονομική δραστηριότητα ήταν περίοδος άνθησης των σιδηροδρόμων, στα τέλη του 19ου αιώνα.

Γεγονός είναι ότι οι επενδύσεις στην ΑΙ μεταμορφώνουν κάθε τομέα της οικονομίας με τη δημιουργία εκατοντάδων χιλιάδων θέσεων εργασίας και την ανάδειξη νέων δι-σεκταομυριούχων. Ωστόσο, ενέχουν σημαντικό κίνδυνο, καθώς μεγάλο μέρος τους βασίζεται στο χρέος. Μια απότομη επιβράδυνση θα μπορούσε να προκαλέσει κραδασμούς σε ολόκληρη την αμερικανική οικονομία. Τα τεράστια αυτά ποσά που «πέφτουν» στην οικονομία έχουν σημαντικές επιπτώσεις σε επιμέρους κλάδους. Στις κατασκευές, τα χρήματα που δαπανήθηκαν για data centers αποτέλεσαν μια φωτεινή πτυχή σε μια κατά τα άλλα σκοτεινή περίοδο. Μέχρι τον Ιούλιο του τρέχοντος έτους δαπανήθηκαν 37 δισ. δολάρια για την κατασκευή ιδιωτικών κέντρων δεδομένων – περίπου 9 δισ. δολάρια περισσότερα από ό,τι τους πρώτους επτά μήνες

Μέχρι τον Ιούλιο του τρέχοντος έτους, δαπανήθηκαν στις ΗΠΑ 37 δισ. δολάρια για την κατασκευή ιδιωτικών κέντρων δεδομένων – περίπου 9 δισ. δολάρια περισσότερα από ό,τι τους πρώτους επτά μήνες του περασμένου έτους.

Επί του παρόντος, η ανάπτυξη του τομέα δημιουργεί πολύ υψηλή ζήτηση για ορισμένους κλάδους εργαζομένων.

του περασμένου έτους, σύμφωνα με το υπουργείο Εμπορίου.

Οι ιδιωτικές δαπάνες για κατασκευές σε όλους τους άλλους τομείς – κατοικίες, πολυκατοικίες, εμπορικά κέντρα κ.λπ. – ήταν περίπου 46 δισ. δολάρια χαμηλότερες από τα επίπεδα του προηγούμενου έτους κατά τους πρώτους επτά μήνες του τρέχοντος έτους.

Ωστόσο, οι «hyperscalers» απα-σκολούν το ήδη περιορισμένο εργατικό δυναμικό, αλλά και καταναλώνουν ηλεκτρική ενέργεια, αυξάνοντας το κόστος για άλλες επιχειρήσεις. Η Ομοσπονδιακή Τράπε-

ζα του Ρίτσμοντ ανέφερε πρόσφατα ότι η κατασκευή data centers ασκεί πίεση στη διαθεσιμότητα εργατικού δυναμικού στην περιοχή της.

Σύμφωνα με τη FactSet, οι αναλυτές εκτιμούν ότι οι κεφαλαιουχικές δαπάνες σε πέντε από τους λεγόμενους «hyperscalers» – Alphabet, Amazon.com, Meta Platforms, Microsoft και Oracle – θα ανέλθουν σε 4,2 τρισ. δολάρια κατά την τετραετία που λήγει το 2029. Ενα όλο και μεγαλύτερο μερίδιο αυτών των δαπανών εξασφαλίζεται μέσω δανεισμού.

Αυτό το επίπεδο δαπανών αυξάνει τους κινδύνους για τον χρηματοπιστωτικό τομέα σε περίπτωση που η άνθηση μετατραπεί σε ύφεση.

Οι οικονομολόγοι εμφανίζουν διακομμένοι ως προς το αν η τεχνητή νοημοσύνη επηρεάζει πλέον σε ουσιαστικό βαθμό την απασχόληση των υπαλλήλων γραφείου. Αυτό που είναι σαφές, επί του παρόντος, είναι ότι η ανάπτυξη του τομέα αυτού δημιουργεί πολύ υψηλή ζήτηση για ορισμένους κλάδους εργα-

ζομένων. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του LinkedIn, η τεχνητή νοημοσύνη ήταν η αιτία για τη δημιουργία περισσότερων από 750.000 νέων θέσεων εργασίας στις ΗΠΑ από το 2023 έως και σήμερα το 2026. Και αυτές οι θέσεις εργασίας αμειβονται καλά: η διάμεση αμοιβή για τις αγγελίες εργασίας που σχετίζονται με την τεχνητή νοημοσύνη στο LinkedIn είναι περίπου 180.000 δολάρια, σε σύγκριση με τα 80.000 δολάρια για όλες τις θέσεις εργασίας. «Είναι ένας από τους δυναμικούς τομείς μιας πολύ υποτονικής αγοράς εργασίας», δήλωσε ο Κόρι Καντένγκα, επικεφαλής οικονομικών του LinkedIn για την Αμερική.

Οι θέσεις εργασίας γραφείου, όπως ο επιμελητής δεδομένων και ο μηχανικός ΑΙ, αποτελούν τα επαγγέλματα με τη μεγαλύτερη ζήτηση, αλλά οι εργοδότες έχουν επίσης προσθέσει 117.000 θέσεις εργασίας σε κέντρα δεδομένων από τις αρχές του 2024. Σε αυτές δεν συμπεριλαμβάνονται οι θέσεις εργασίας στον

κατασκευαστικό τομέα, πολλές από τις οποίες δεν είναι μόνιμες. Στην περιοχή της Ουάσιγκτον, ο αριθμός των ηλεκτρολόγων έχει αυξηθεί από 9.000 σε 17.500 τα τελευταία χρόνια, σύμφωνα με τον Ντον Σλάιμαν, πολιτικό συντονιστή της συνδικαλιστικής οργάνωσης IBEW Local 26.

Η άνοδος των μετοχών που σχετίζονται με την τεχνητή νοημοσύνη έχει οδηγήσει σε τεράστια κέρδη στα χρηματιστήρια. Σύμφωνα με την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ, κατά το δεύτερο τρίμηνο, η αξία των μετοχών και των αμοιβών κεφαλαίων στις ΗΠΑ ανήλθε στα 63 τρισ. δολάρια – σχεδόν το διπλάσιο του ποσού που καταγράφηκε στα τέλη του 2022. Η τάση αυτή έχει ενισχύσει τις καταναλωτικές δαπάνες, παρά το γεγονός ότι η αύξηση των μισθών έχει επιβραδυνθεί. Τα κέρδη ήταν ισχυρότερα για τους εύπορους, οι οποίοι τείνουν να έχουν μεγαλύτερο μέρος της περιουσίας τους επενδεδυμένο σε μετοχές σε σύγκριση με τη μεσαία τάξη.

Η Airbus εντόπισε αστοχία σε ατράκτους του A321neo

Δεν υπάρχει κίνδυνος για την ασφάλεια, συνεχίζουν τις πτήσεις, λέει η εταιρεία

Πρόβλημα ποιότητας σε τμήματα της ατράκτου του A321neo εντόπισε η Airbus, σε μία ακόμη δυσλειτούργια που προστίθεται στις πιέσεις της παραγωγικής αλυσίδας του ευρωπαϊκού ομίλου. Σύμφωνα με πηγή που επικαλείται το Reuters, το πρόβλημα αφορά περίπου 500 αεροσκάφη. Περίπου 250 βρίσκονται ήδη σε υπηρεσία και άλλα 250 βρίσκονται στη διαδικασία παραγωγής. Η Airbus ανακοίνωσε ότι έχει εντοπίσει και περιορίσει την πηγή του προβλήματος, διευκρινίζοντας ότι δεν υπάρχει κίνδυνος για την ασφάλεια και ότι τα αεροσκάφη μπορούν να συνεχίσουν κανονικά τις πτήσεις τους. Το ζήτημα αφορά την επιφανειακή προστασία, ή επικάλυψη, σε διαμήκη δομικά στοιχεία της ατράκτου, τα λεγόμενα stringers. Πρόκειται για εξαρτήματα που ενισχύουν τον σκελετό του αεροσκάφους. Η Airbus ανέφερε ότι η απόκλιση εντοπίστηκε ενώ εξαρτήματα βρίσκονταν ήδη σε διαδικασία επανεπεξεργασίας στη γραμμή παραγωγής και ότι υπάρχει διαθέσιμη λύση.

Το βασικό ζήτημα για την Airbus δεν είναι, τουλάχιστον με τα σημερινά δεδομένα, η ασφάλεια, αλλά το κατά πόσον το νέο πρόβλημα μπορεί να επηρεάσει

Πρόκειται για τη δεύτερη αστοχία που καταγράφεται στην άτρακτο του A321neo μέσα σε εννέα μήνες. Τον Δεκέμβριο η Airbus είχε ανακοινώσει προβλήματα σε πάνελ της ατράκτου, επίσης χωρίς επιπτώσεις στην ασφάλεια.

τις παραδόσεις. Πρόκειται για τη δεύτερη αστοχία που καταγράφεται στην άτρακτο του A321neo μέσα σε εννέα μήνες. Τον περασμένο Δεκέμβριο η Airbus είχε ανακοινώσει προβλήματα σε πάνελ της ατράκτου, επίσης χωρίς επιπτώσεις στην ασφάλεια. Η διαχείριση εκείνου του προβλήματος είχε, ωστόσο, οδηγήσει σε καθυστερήσεις παραδόσεων αρκετών μηνών. Αυτό ακριβώς επιχειρεί τώρα να αποφύγει ο ευρωπαϊκός όμιλος, σε μια περίοδο κατά την οποία δέχεται πιέσεις να αυξήσει την παραγωγή και να μειώσει το μεγάλο ανεκτέλε-

στο υπόλοιπο παραγγελιών. Η Airbus προσπαθεί να ανεβάσει την παραγωγή αεροσκάφων στους 75 μονάδες τον μήνα, από περίπου 60 σήμερα. Το A321neo βρίσκεται στην πυρήνα αυτής της προσπάθειας. Είναι το μεγαλύτερο και ένα από τα πιο δημοφιλή μοντέλα της οικογένειας A320, με χωρητικότητα έως 244 επιβάτες και εμβέλεια περίπου 4.000 ναυτικών μιλίων. Το Reuters αναφέρει ότι το πρόβλημα δεν αφορά το A321XLR, τη μεγαλύτερης εμβέλειας έκδοση του αεροσκάφους. Σύμφωνα με την ίδια πηγή, η Airbus είχε

εντοπίσει το πρόβλημα από το καλοκαίρι, ενώ τα πρώτα αποτελέσματα της λεπτομερούς τεχνικής ανάλυσης έγιναν διαθέσιμα πρόσφατα. Τα συγκεκριμένα εξαρτήματα κατασκευάζονται από τη Stelia, τη μονάδα αεροκατασκευών της Airbus.

Οι πελάτες της Airbus συνεχίζουν να παραλαμβάνουν αεροσκάφη χωρίς να απαιτούν προηγούμενες πρόσθετες εργασίες, αναφέρει το Reuters. Η εταιρεία έχει ενημερώσει τις αεροπορικές ότι δεν απαιτείται άμεση επίσκεψη. Ωστόσο, οι ευρωπαϊκές ρυθμιστικές αρχές ενδέχεται να εκδώσουν οδηγία που θα προβλέπει την αποκατάσταση του προβλήματος μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Η Delta Air Lines, η οποία διαθέτει A321neo στον στόλο της, ανέφερε ότι βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τους κατασκευαστές και ότι θα ακολουθήσει οιοσδήποτε συστάσεις ή ρυθμιστικές οδηγίες. Για την Airbus, το νέο περιστατικό έρχεται σε μια συγκυρία κατά την οποία κάθε πρόβλημα στην εφοδιαστική αλυσίδα ή στη γραμμή παραγωγής μπορεί να μεταφραστεί σε νέες καθυστερήσεις παραδόσεων, ακριβώς τη στιγμή που η εταιρεία επιδιώκει να επιταχύνει την παραγωγή της.

Ο ψηφιακός βοηθός Muse εκτόξευσε τη μετοχή της Meta

Μία από τις εντυπωσιακότερες ανατροπές της φετινής Wall Street καταγράφει η Meta, καθώς η επιτυχία του νέου προσωπικού βοηθού τεχνητής νοημοσύνης Muse έχει αναωπυρώσει τις προσδοκίες ότι τα τεράστια ποσά που δαπανά η εταιρεία στο ΑΙ μπορούν τελικά να αποδώσουν.

Η μετοχή της μητρικής του Facebook έχει ενισχυθεί κατά 36% μέσα στον Σεπτέμβριο, οδεύοντας προς την καλύτερη μηνιαία επίδοσή της από τον Ιούλιο του 2013, σύμφωνα με το Bloomberg. Η Meta απέχει πλέον περίπου 1% από το να περάσει το όριο των 2 τρις. δολαρίων σε χρηματιστηριακή αξία, μπαίνοντας σε ένα ιδιαίτερα κλειστό κλαμπ εταιρειών. Το Muse, το οποίο ανέβηκε ταχύτητα στις πρώτες θέσεις των κατατάξεων εφαρμογών, φαίνεται ότι έχει περιορίσει τουλάχιστον προς το παρόν τις ανησυχίες της αγοράς για το κατά πόσον οι επενδύσεις της Meta στην τεχνητή νοημοσύνη μπορούν να δημιουργήσουν πραγματική αξία.

«Το Muse ουσιαστικά επιβεβαιώνει τη στρατηγική της Meta στην τεχνητή νοημοσύνη», δήλωσε στο Bloomberg ο Ρομπ Μπίντερμαν, συνιδρυτής και managing partner της Asymmetric Capital Partners. Όπως σημείωσε, οι επενδυτές θα αμφέβαλλαν για περίπου ενάμιση χρόνο εάν η ΑΙ θα λειτουργήσει τελικά θετικά ή αρνητικά για την εταιρεία.

Η αλλαγή κλίματος είναι εντυ-

πωσιακή. Πριν από περίπου έξι εβδομάδες, η μετοχή της Meta υποχωρούσε κατά 18% από την αρχή του έτους, μετά και τις απογοητευτικές προβλέψεις εσόδων που είχε ανακοινώσει στα τέλη Ιουλίου. Εως τις 18 Αυγούστου συγκαταλεγόταν μεταξύ των 50 χειρότερων επιδόσεων του S&P 500. Εκτοτε όμως έχει κερδίσει 43%, καταγράφοντας την τρίτη καλύτερη επίδοση στον δείκτη. Η ανάκαμψη άρχισε να επιταχύνεται μετά τη συμφωνία της Meta στα τέλη Αυγούστου να καταβάλει έως 18 δισ. δολάρια για τον διακανονισμό δικαστικής υπόθεσης που αφορούσε τις επιπτώσεις των social media στους εφήβους, απομακρύνοντας έναν σοβαρό νομικό κίνδυνο. Ο βασικός καταλύτης, ωστόσο, είναι πλέον η ΑΙ. Η Meta επιχειρεί να χτίσει γύρω από το Muse ένα οικοσύστημα που ξεπερνά την παραδοσιακή διαφημιστική δραστηριότητά της. Η εταιρεία έχει ήδη ανακοινώσει συνεργασία για την πώληση ειδών παντοπωλείου με τη Maplebear, ιδιοκτήτρια της Instacart, καθώς και συμφωνία με την Expedia στον τεχνητή νοημοσύνη, δήλωσε στο Bloomberg ο Ρομπ Μπίντερμαν, συνιδρυτής και managing partner της Asymmetric Capital Partners. Όπως σημείωσε, οι επενδυτές θα αμφέβαλλαν για περίπου ενάμιση χρόνο εάν η ΑΙ θα λειτουργήσει τελικά θετικά ή αρνητικά για την εταιρεία.

Η αλλαγή κλίματος είναι εντυ-

τη σύστασή της για τη Meta σε overweight από neutral, με τον αναλυτή Νταγκ Ανιμουθ να εκτιμά πως υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης, καθώς η εταιρεία βρίσκεται ακόμη στα πρώτα στάδια διάθεσης προηγμένων μοντέλων και προϊόντων ΑΙ πέρα από τη διαφήμιση.

Το ράλι, πάντως, δεν αναιρεί το βασικό πρόβλημα αφού η Meta δαπανά τεράστια ποσά για να χρηματοδοτήσει τις φιλοδοξίες της. Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες αναμένεται να φθάσουν σχεδόν στα 140 δισ. δολάρια φέτος, διπλάσιες από τα περίπου 70 δισ. δολάρια του 2025. Για το 2027 οι δαπάνες προβλέπεται να αυξηθούν περαιτέρω στα 197 δισ. δολάρια και το 2028 στα 215 δισ. δολάρια. Η πίεση στις ταμειακές ροές είναι ήδη εμφανής. Από ελεύθερες ταμειακές ροές 46 δισ. δολαρίων το 2026 και 29,2 δισ. δολαρίων το 2027. Αυτό αυξάνει τις απαιτήσεις της αγοράς. Οι πωλήσεις αναμένεται να αυξηθούν κατά 26% φέτος, στα 254 δισ. δολάρια, ενώ τα καθαρά κέρδη εκτιμάται ότι θα ενισχυθούν κατά 33%, στα 80,6 δισ. δολάρια, σύμφωνα με τη μέση εκτίμηση αναλυτών που συγκεντρώνει το Bloomberg. Το 2027 όμως οι ρυθμοί αναμένεται να υποχωρήσουν, με αύξηση εσόδων κατά 20% και κερδών μόλις κατά 9%.

Το Μουντιάλ απογείωσε τα κέρδη του Μπέκαμ

Το ποδόσφαιρο μπορεί να τελειώσει για τον Ντέιβιντ Μπέκαμ το 2013, όχι όμως και η εμπορική αξία του ονόματός του. Ο πρώην αρχηγός της Εθνικής Αγγλίας εισέπραξε περίπου 51 εκατ. δολάρια από μερίσματα της επιχειρηματικής αυτοκρατορίας του, σε μια χρονιά κατά την οποία το brand Beckham κατέγραψε ιστορικά υψηλά έσοδα και κέρδη. Σύμφωνα με τον Guardian, η DRJB Holdings, η εταιρεία που συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μέρος των εμπορικών δραστηριοτήτων του Μπέκαμ, εμφάνισε έσοδα 110,5 εκατ. δολαρίων το 2025, αυξημένα κατά περίπου 20% από τα 92,3 εκατ. δολάρια του 2024. Τα προ φόρων κέρδη αυξήθηκαν ακόμη ταχύτερα, κατά 46%, φθάνοντας στο επίπεδο-ρεκόρ των 65,7 εκατ. δολαρίων.

Καταλύτης για την περαιτέρω

ενίσχυση του Μπέκαμ ως παγκόσμιου εμπορικού brand ήταν το Παγκόσμιο Κύπελλο το 2026 στις ΗΠΑ. Ο 51χρονος πρώην ποδοσφαιριστής εμφανίστηκε σε περίπου δώδεκα διαφημιστικές καμπάνιες γύρω από τη διοργάνωση, συνεργαζόμενος με εταιρείες όπως οι Lenovo, McDonald's, Bank of America, Verizon και Lay's της PepsiCo.

Πριν από την έναρξη του Μουντιάλ είχε επίσης υπογράψει πολυετή συμφωνία με την Bank of America, αναλαμβάνοντας ρόλο πρεσβευτή του παγκόσμιου αθλητικού προγράμματος της τράπεζας. Παράλληλα, λάνσαρε συλλογές ανδρικών ενδυμάτων με τη Hugo Boss, σειρά γυαλιών με τη Safilo και περιορισμένες κυκλοφορίες έκδοσης των ποδοσφαιρικών παπουτσιών Predator με την Adidas.

Στο χαρτοφυλάκιό του προστέθηκε και το Beckham & Friends Live, εκπομπή του Paramount+ που προβλήθηκε στο πλαίσιο αγώνων του Champions League.

Η εμπορική δραστηριότητα του Μπέκαμ δεν περιορίζεται στον αθλητισμό. Συμμετείχε, μεταξύ άλλων, σε καμπάνια της Stella Artois μαζί με τον ηθοποιό Θίο Τζέιμς, με αφορμή τη συνεργασία της μάρκας με τη δεύτερη σεζόν της σειράς «The Gentlemen» του Netflix.

Η DRJB Holdings περιλαμβάνει τρεις βασικούς βραχίονες. Ο μεγαλύτερος είναι η DB Ventures, στην οποία εντάσσεται το μεγαλύτερο μέρος των εμπορικών συνεργασιών του Μπέκαμ. Η Seven Global διαχειρίζεται συμφωνίες licensing με εταιρείες όπως η Adidas, ενώ η Studio 99 αποτελεί τον βραχίονα παραγωγής τηλεοπτικού και κι-

νηματογραφικού περιεχομένου. Η τελευταία ήταν πίσω από το τετραμερές ντοκιμαντέρ «Beckham» του Netflix, που κυκλοφόρησε το 2023, καθώς και από το ντοκιμαντέρ για τη Βικτόρια Μπέκαμ το οποίο προβλήθηκε το 2025.

Η DRJB Holdings κατέβαλε στους μετόχους της 51,1 εκατ. δολάρια σε μερίσματα το 2025, έναντι 53 εκατ. δολαρίων την προηγούμενη χρονιά. Ο Μπέκαμ δεν κατέχει πλέον το σύνολο της εταιρείας. Το 2022 πούλησε το 55% των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του στην αμερικανική Authentic Brands Group, σε συμφωνία ύψους περίπου 200 εκατ. στερλινών, διατηρώντας ποσοστό 45% μέσω της Footwork Productions. Τα εταιρικά στοιχεία δείχνουν ότι μέσα στο 2026 καταβλήθηκαν επιπλέον 61,6 εκατ. δολάρια σε ειδικά μερίσμα-

τα. Με βάση το ποσοστό συμμετοχής του, το συνολικό ποσό που αναλογεί στον Μπέκαμ από τις δύο διανομές προσεγγίζει τα 51 εκατ. δολάρια.

Ο Κόρεϊ Σάλτερ, διευθύνων σύμβουλος του τομέα ψυχαγωγίας της Authentic Brands, χαρακτήρισε τον Μπέκαμ «ένα από τα ισχυρότερα παγκόσμια brands στον αθλητισμό, στο lifestyle και στην ψυχαγωγία», υποστηρίζοντας ότι τα οικονομικά αποτελέσματα δείχνουν πως η επιχείρηση διαθέτει τις βάσεις για περαιτέρω κερδοφόρο ανάπτυξη. Πλην της DRJB Holdings, ο Μπέκαμ έχει επενδύσει και σε άλλες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων η εταιρεία συμπληρωμάτων διατροφής IM8, την οποία συνίδρυσε το 2024, καθώς και η εταιρεία σνακ με βάση το μέλι BeeUp.

Ο 51χρονος πρώην ποδοσφαιριστής εμφανίστηκε σε περίπου δώδεκα διαφημιστικές καμπάνιες γύρω από το Παγκόσμιο Κύπελλο του 2026 στις ΗΠΑ, συνεργαζόμενος με εταιρείες όπως οι Lenovo, McDonald's, Bank of America, Verizon και Lay's της PepsiCo.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ευρωπαϊκή στρέβλωση
με τα μέτρα στήριξης

Του ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

Ακούμε και ξανακούμε για την ανάγνωση να δοθεί ένα πράσινο φως από την Ε.Ε., μια δημοσιονομική ευελιξία όπως επανέλαβε ο πρωθυπουργός στο Bloomberg, προκειμένου να προσφερθεί η δυνατότητα στα κράτη-μέλη να στηρίξουν τα εισοδήματα των πολιτών και να αντιμετωπιστούν οι πιέσεις από το αυξημένο ενεργειακό κόστος.

Μόνο που για να έχει νόημα η ενεργοποίηση μιας ακόμη ρήτρας διαφυγής από τους δημοσιονομικούς κανόνες, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η χώρα που θα την ενεργοποιήσει να έχει τα χρήματα. Αν δεν τα έχει, τότε «σφυρίζει» αδιάφορα, όπως συμβαίνει με τη Γερμανία και τη Γαλλία.

Το είπε με τον τρόπο του ο Κυριάκος Μητσοτάκης, σημειώνοντας ότι η Ελλάδα βρίσκεται σε καλύτερη θέση από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, καθώς έχει πετύχει τους δημοσιονομικούς στόχους και διαθέτει πλεονάσματα, το οποίο της επιτρέπει να στηρίξει τα εισοδήματα. Υπονόησε προφανώς ότι οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες δεν διαθέτουν αυτή τη δυνατότητα, για αυτό και η συζήτηση για την ώρα δεν προχωράει.

Η Γαλλία αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα, με τον πρόεδρο Μακρόν να περιορίζεται σε προτάσεις γεωστρατηγικής επιρροής και όχι αντιμετώπισης του οικονομικού προβλήματος. Και πώς να κάνει διαφορετικά όταν το έλλειμμα της προβλέπεται να φθάσει το 5,4% του ΑΕΠ φέτος και το δημόσιο χρέος το 119,3%. Η κυβέρνηση έχει ήδη εξαγγείλει πρόγραμμα εξοικονόμησης 54 δισ. ευρώ για τον προϋπολογισμό του 2027. Υπό αυτές τις συνθήκες, το Παρίσι δεν έχει περιθώριο να ζητήσει ευρωπαϊκή χαλάρωση για γενικευμένες φορολογικές μειώ-

σεις ή επιδοτήσεις. Απλώς γιατί δεν έχει τα χρήματα.

Αντιστοίχως, η Γερμανία διαθέτει σαφώς χαμηλότερο χρέος, αλλά έχει και αυτή ήδη διογκώσει το δημοσιονομικό της πρόβλημα. Η Κομισιόν προβλέπει έλλειμμα 3,7% του ΑΕΠ το 2026 και 4,1% το 2027, καθώς αυξάνονται οι δαπάνες για άμυνα και δημόσιες επενδύσεις, ενώ εφαρμόζονται και φορολογικές ελαφρύνσεις. Το Βερολίνο ανακοίνωσε, άλλωστε, προσωρινή μείωση φόρων στη βενζίνη και στο ντίζελ 17 λεπτά του ευρώ, κόστους 2,5 δισ. ευρώ, και δείχνει αποφασισμένη να μην πάρει άλλο μέτρο. Πρόκειται μάλιστα για εθνική απόφαση, όχι για πρόταση προς την Ευρώπη να εξαιρέσει συνολικά τις επιδοτήσεις από τους δημοσιονομικούς κανόνες. Γαλλία και Γερμανία δεν λένε το ίδιο πράγμα. Η πρώτη πιέζεται από το χρέος και το έλλειμμα. Η δεύτερη έχει περισσότερο χώρο, αλλά ήδη τον χρησιμοποιεί για επενδύσεις, άμυνα και φορολογικές παρεμβάσεις. Και οι δύο, όμως, έχουν λόγο να αποφύγουν μια γενικευμένη ευρωπαϊκή εξαίρεση για επιδόματα. Θα άνοιγε τον δρόμο για νέο δανεισμό σε μια περίοδο που οι δημοσιονομικοί λογαριασμοί τους επιβαρύνονται ήδη από την ενεργειακή κρίση.

Για την Ελλάδα, ωστόσο, δεν ισχύουν τα παραπάνω. Το πρωτογενές πλεόνασμα του 2025 έφτασε το 4,9% του ΑΕΠ, πολύ πάνω από τον στόχο. Κι όμως, δεν μπορεί να ξοδέψει ούτε ευρώ παραπάνω, καθώς το δημοσιονομικό «ταβάνι», η οροφή δαπανών, βρίσκεται στο όριο της. Η κυβέρνηση έχει κάθε λόγο να επιμείνει στο αίτημά της. Η Ευρώπη οφείλει να το εξετάσει. Το να απαγορεύει τη στήριξη σε όσους μπορούν να την πληρώσουν, επειδή κάποιοι άλλοι δεν μπορούν, δεν είναι δημοσιονομική σύνεση, είναι ευρωπαϊκή στρέβλωση.

Η Ευρώπη οδεύει προς έναν από τους δυσκολότερους χειμάνες των τελευταίων ετών, με τον Ευρωπαίο επίτροπο Ενέργειας Νταν Γιόργκενσεν να προειδοποιεί ανοικτά ότι η ενεργειακή κρίση μπορεί να αποδειχθεί ακόμη χειρότερη και από εκείνη του 2022, μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Ακόμη και με αδιάλειπτες ροές καυσίμων, η Γηραιά Ηπειρος αντιμετωπίζει μια δύσκολη πραγματικότητα, καθώς οι τιμές του φυσικού αερίου καλπάζουν και το αργό πετρέλαιο Brent παραμένει πάνω από τα 100 δολάρια το βαρέλι. Οι τιμές του πετρελαίου κίνησης στην Ευρώπη πλησιάζουν επίσης σε ιστορικά υψηλά. Οι δηλώσεις του Ντόναλντ Τραμπ περί ενδεχόμενης απαγόρευσης στις αμερικανικές εξαγωγές πετρελαίου κίνησης προκάλεσαν νέες αναταράξεις, με παράγοντες της αγοράς να χαρακτηρίζουν μια τέτοια απόφαση «καταστροφική» δεδομένου ότι οι ΗΠΑ αποτελούν τον κύριο προμηθευτή της Ευρώπης.

Παράλληλα, οι τιμές του πετρελαίου κίνησης στην Ευρώπη πλησιάζουν σε ιστορικά υψηλά. Οι δηλώσεις του Ντόναλντ Τραμπ περί ενδεχόμενης απαγόρευσης των αμερικανικών εξαγωγών ντίζελ προκάλεσαν νέες αναταράξεις στην αγορά, με παράγοντες του κλάδου να χαρακτηρίζουν μια τέτοια απόφαση «καταστροφική», καθώς οι ΗΠΑ αποτελούν πλέον τον κύριο προμηθευτή της Ευρώπης. Παρόλο που ο Αμερικανός υπουργός Ενέργειας Kris Pate αμφισβήτησε στη συνέχεια την αποτελεσματικότητα ενός καθολικού εμπάργκο, η απειλή αυτή παραμένει σημαντική, την ώρα που η σύγκρουση στη Μέση Ανατολή συνεχίζει να διαταράσσει την παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα.

Ο Ευρωπαίος επίτροπος Ενέργειας Νταν Γιόργκενσεν προειδοποιεί ότι η ενεργειακή κρίση μπορεί να αποδειχθεί ακόμη χειρότερη και από εκείνη του 2022, μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Σύμφωνα με στοιχεία της ΜΚΟ Transport & Environment, οι Ευρωπαίοι οδηγοί επιβαρύνονται ήδη με περισσότερα από 30 ευρώ επιπλέον σε κάθε γέμισμα του ρεζερβουάρ τους, σε σύγκριση με την περίοδο πριν από τον πόλεμο στο Ιράν.

Μιλώντας στους Financial Times, ο Γιόργκενσεν υπογράμμισε ότι είναι προς το συμφέρον και των δύο πλευρών να υπάρχει ελεύθερη ροή ενέργειας.

Στο πλαίσιο αυτό, η Κομισιόν συζητάει τις προτάσεις του Γάλλου προέδρου Εμανουέλ Μακρόν, ο οποίος ζητάει επιτακτικά άμεσες και ρεαλιστικές παρεμβάσεις για την ανακούφιση της αγοράς. Αντιμέτωπος με έντονες πιέσεις και τον κίνδυνο κοινωνικής αναταραχής στο εσωτερικό της Γαλλίας λόγω του ακριβού ντίζελ, ο Μακρόν διαθέτει περιορισμένα

δημοσιονομικά περιθώρια για τη μείωση των εγχώριων φόρων. Χωρίς ορατό τέλος στη σύγκρουση στη Μέση Ανατολή, ο Γάλλος πρόεδρος ζητάει ευθέως την αναστολή των αυστηρότερων προδιαγραφών για τις εισαγωγές μεθανίου, καθώς και τη χαλάρωση του ρυθμιστικού πλαισίου στη διύλιση καυσίμων, προκειμένου να αποσυμφορηθούν τα διυλιστήρια και να συγκρατηθούν οι τιμές στην αντλία. Μεταξύ άλλων ζήτησε επισήμως από την Κομισιόν και την προεδρό της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν τη μετάθεση κατά ένα

έτος (από την 1η Ιανουαρίου 2027 για την 1η Ιανουαρίου 2028) της εφαρμογής των νέων κανόνων της Ε.Ε. που προβλέπουν πρόστιμα και νομικές κυρώσεις σε εισαγωγείς και εταιρείες πετρελαίου και φυσικού αερίου που δεν παρακολουθούν ή δεν αναφέρουν με ακρίβεια τις εκπομπές μεθανίου. Η πρότασή του περιλαμβάνει επίσης προσωρινή χαλάρωση στις προδιαγραφές ποιότητας καυσίμων (π.χ. όρια εξαέρωσης, πυκνότητας κ.ο.κ.) και αύξηση των ορίων ανάμειξης βιοκαυσίμων, με στόχο την αύξηση της ευρωπαϊκής

παραγωγής ντίζελ και κηροζίνης κατά 5% έως 20%.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΜΚΟ Transport & Environment, οι Ευρωπαίοι οδηγοί επιβαρύνονται ήδη με περισσότερα από 30 ευρώ επιπλέον σε κάθε γέμισμα του ρεζερβουάρ τους σε σύγκριση με την περίοδο πριν από τον πόλεμο στο Ιράν. Την ίδια στιγμή στις ΗΠΑ, η κυβέρνηση Τραμπ δέχεται έντονες πιέσεις για τις εγχώριες τιμές των καυσίμων ενόψει των ενδιάμεσων εκλογών του Νοεμβρίου, με τους αναλυτές να προειδοποιούν ότι τυχόν διακοπή των αμερικανικών εξαγωγών θα πυροδοτούσε ένα παγκόσμιο ράλι τιμών. Ενόψει της επικείμενης συνάντησης των υπουργών Ενέργειας της Ε.Ε. στο Δουβλίνο, οι επίτροποι Ενέργειας Νταν Γιόργκενσεν έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου καλώντας τα κράτη-μέλη να μειώσουν τη φορολογία στην ηλεκτρική ενέργεια και να επενδύσουν πιο δυναμικά στις ΑΠΕ, αξιοποιώντας τις δυνατότητες δημοσιονομικής ευελιξίας που παρέχει το ευρωπαϊκό πλαίσιο – μια επιλογή που, όπως σημείωσε, έχουν αξιοποιήσει μέχρι στιγμής μόνο η Ελλάδα και η Ιταλία. «Το πιθανότερο σενάριο είναι να αντιμετωπίσουμε ιδιαίτερα υψηλές τιμές, χωρίς όμως να καταγραφούν ελλείψεις στην εφοδιαστική αλυσίδα», εκτίμησε ο επίτροπος. Παράλληλα, υπογράμμισε την ανάγκη για ταχεία μετάβαση στην ηλεκτροκίνηση και στην πράσινη ενέργεια, υπενθυμίζοντας τον στόχο της Κομισιόν για διπλασιασμό του ποσοστού ηλεκτροδότησης της Ε.Ε. στο 46% έως το 2040, προειδοποιώντας ότι «αν δεν αποδεσμευτούμε από τα ορυκτά καύσιμα, η κρίση θα αποκτήσει μόνιμο χαρακτήρα».

ECONOMIST
ENTERPRISE

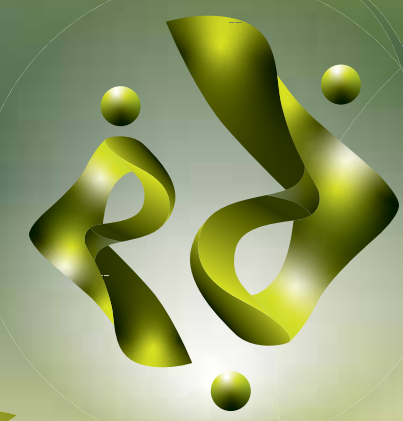
22nd Annual Cyprus Summit

A strategic gateway for regional co-operation

Geopolitics – Growth – Investment

November 9th -10th 2026 | The Landmark Nicosia

In collaboration with

European Parliament
Office in Cyprus
hazlis & rivas
Economist Enterprise Events
for south-east Europe
Top-flight speakers discuss peace, security, and co-operation
in the eastern MediterraneanSir Julian King
Former EU commissioner
for the security unionNikos Christodoulides
President of the Republic
of CyprusEhud Olmert
Former prime minister
of Israel

www.hazliseconomist.com | www.22ndcyprussummit.economist.com

Communication sponsor

Η πρόκληση

«Ένας συνδυασμός παραγόντων καθορίζει τις αποδόσεις των ομολόγων: οι πολύ αδύναμες δημοσιονομικές προοπτικές σε ένα περιβάλλον έντονου πολιτικού κατακερματισμού. Αυτό αποτρέπει πραγματική πρόκληση», τονίζει στην «Κ» ο Αλβίς Λενκ-Γιούνους της Scope Ratings.

«Καμπανάκι» ΟΟΣΑ

«Η άνοδος των αποδόσεων των ομολόγων υπογραμμίζει, περισσότερο από ποτέ, την ανάγκη για τον περιορισμό και την ανασκατομή των κρατικών δαπανών, τη βελτίωση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα και την ενίσχυση των εσόδων, ώστε να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του χρέους», διαμνύει ο ΟΟΣΑ.

Προειδοποίηση Γκεοργκίεβα

«Οι παγκόσμιες οικονομικές αναταράξεις σπρώχνουν τα επίπεδα του χρέους προς τα πάνω, σαν μια σκάλα που όμως δεν οδηγεί στον Παράδεισο, ενώ οι κυβερνήσεις δεν έχουν λάβει καμία δράση για να περιορίσουν αυτό το κόστος εξυπηρέτησης», τόνισε η επικεφαλής του ΔΝΤ, Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα.

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

«Είναι εξαιρετικά δύσκολο να σκεφτώ ένα σενάριο όπου η απόδοση του γερμανικού 10ετούς ομολόγου μπορεί να υποχωρήσει κάτω από το 3% στα επόμενα δύο χρόνια, και αυτό θα έχει τεράστιες επιπτώσεις για την Ευρώπη και ειδικά τις χώρες με υψηλό χρέος», επισημαίνει στην «Κ» ο επικεφαλής αξιολογήσεων της Scope Ratings Άλβις Λενκ-Γιούνους. Αυτό αποτυπώνει ξεκάθαρα τη νέα εποχή υψηλού κόστους δανεισμού, υψηλών επιτοκίων και υψηλού χρέους στην οποία έχει εισέλθει η παγκόσμια οικονομία, τη στιγμή που ΟΟΣΑ, ΔΝΤ και ΙΙΦ «χτυπούν» συντονισμένα «καμπανάκι» για το χρέος και την εκτόξευση του κόστους της εξυπηρέτησής του.

Ο αναλυτής της Scope θεωρεί «πολύ δύσκολη την επιστροφή» στο περιβάλλον φθηνού χρήματος και φθηνού χρέους των προηγούμενων ετών, εκτιμώντας πως «καθώς το κόστος δανεισμού της Γερμανίας θα παραμείνει υψηλό για μεγάλο διάστημα, αυτό αναπόφευκτα θα παρασύρει τα πάντα υψηλότερα». Σύμφωνα με τον ίδιο, ένας συνδυασμός παραγόντων καθορίζει τις αποδόσεις των ομολόγων και συγκεκριμένα οι πολύ αδύναμες δημοσιονομικές προοπτικές σε ένα περιβάλλον έντονου πολιτικού κατακερματισμού. «Αυτό αποτελεί πραγματική πρόκληση», όπως τονίζει, προσθέτοντας πως αυτή τη στιγμή η Γαλλία και οι ΗΠΑ είναι οι δύο χώρες που χρήζουν ιδιαίτερης παρακολούθησης από δημοσιονομικής απόψεως.

Οι επενδυτές σε κάθε οικονομία βρίσκονται πλέον αντιμέτωποι με μια βίαιη αναπροσαρμογή της τιμής του χρήματος, καθώς το sell-off της παγκόσμιας αγοράς ομολόγων εντάθηκε την προηγούμενη εβδομάδα, την ώρα που οι τιμές του πετρελαίου σημείωσαν νέα άνοδο.

Το Brent επέστρεψε πάνω από

Τριγμοί στα ομόλογα, φόβοι για το χρέος

Η παγκόσμια ανατιμολόγηση του κόστους δανεισμού κερδίζει διαρκώς έδαφος

3,5

τρис. δολάρια κατέβαλαν σε τόκους οι προηγμένες οικονομίες μόνο τον τελευταίο χρόνο, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΙΙΦ.

365,6

τρис. δολ. έφτασε το παγκόσμιο χρέος στο α' εξάμηνο του 2026, με το χρέος των κυβερνήσεων να αγγίζει τα 110,5 τρισ.

τα 105 δολάρια το βαρέλι έπετα από μία μικρή υποχώρηση λίγες ημέρες νωρίτερα, ενώ η απόδοση του αμερικανικού 10ετούς ομολόγου σκαρφάλωσε στο 5,22%, το υψηλότερο επίπεδο από το 2007, και η απόδοση του 30ετούς των ΗΠΑ ξεπέρασε το 5,5%, στο υψηλότερο επίπεδο από το 2002, παρασύροντας τις αγορές ομολόγων σε όλη την Ευρώπη και στην Ασία.

«Πρόκειται για μία συγχρονισμένα, παγκόσμια ανατιμολόγηση του κόστους δανεισμού, η οποία

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η αναταραχή στα ομόλογα εξαπλώθηκε ραγδαία. Η απόδοση των 10ετών ομολόγων της Ιαπωνίας άγγιξε το 3,08%, το υψηλότερο επίπεδο από το 1996. Οι αποδόσεις των βρετανικών 10ετών ομολόγων έφτασαν στο 5,4% και του γερμανικού Bund στο 3,63%.

Οι αποδόσεις των αυστραλιανών 10ετών ομολόγων σκαρφάλωσαν στο 5,4%, επίπεδα που είχαν να καταγραφούν από το 2011, ενώ το κόστος δανεισμού της Γαλλίας ξε-

πέρασε το 4,7%, σε νέο υψηλό από

το 2008, με το spread να αυξάνεται στις 110 μονάδες βάσης. Η Ευρώπη, η Ασία και οι ΗΠΑ ανατιμολογήθηκαν ταυτόχρονα, επομένως οι επενδυτές δεν μπόρεσαν απλώς να μετακινήσουν μεταξύ των περιοχών αναζητώντας καταφύγιο.

Η διάθεση για ανάληψη χρέους επίσης εξασθενεί. Η δημοπρασία 5ετών ομολόγων των ΗΠΑ ύψους 70 δισ. δολαρίων συγκέντρωσε υποτονικό ενδιαφέρον, με τους συμμετέχοντες στην αγορά να

απαιτούν την υψηλότερη απόδοση από το 2006, η οποία άγγιξε το 5,033%.

Ο ΟΟΣΑ προειδοποίησε ότι οι αυξανόμενες αποδόσεις των ομολόγων αποτελούν σημαντική ανησυχία για τα δημόσια οικονομικά, ενώ το Διεθνές Χρηματοπιστωτικό Ινστιτούτο (ΙΙΦ) διεμήνυσε πως «τα υψηλότερα ελλείμματα αποτελούν πλέον τη νέα κανονικότητα», προσθέτοντας πως «οδηγούμαστε σε ένα μέλλον με δομικά υψηλά επίπεδα χρέους», το οποίο ήδη αγγίζει το ρεκόρ 365,6 τρισ. δολ.

«Οι κυβερνήσεις δανείζονται περισσότερο, οι αποδόσεις αυξάνονται, οι λογαριασμοί τόκων διογκώνονται και οι κυβερνήσεις δανείζονται ξανά. Είναι ένας φαύλος κύκλος και η πολιτική αβεβαιότητα επιδεινώνει την κατάσταση», σημειώνει ο Γκριν.

«Το υψηλό χρέος αποτελεί σοβαρό πρόβλημα», επισημαίνει στην «Κ» ο Λενκ-Γιούνους της Scope. «Και τέσσερις είναι οι μόνοι παράγοντες που μπορούν να το μειώσουν: η ανάπτυξη, οι μεταρρυθμίσεις, η χρηματοοικονομική καταστολή και η δημοσιονομική εξυγίανση».

Ωστόσο, όπως τόνισε και η επικεφαλής του ΔΝΤ Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα, οι κυβερνήσεις δεν έχουν λάβει καμία δράση για να το περιορίσουν. «Πρέπει να μειωθούν τα επίπεδα του χρέους, να τεθεί η δημοσιονομική εξυγίανση σε προτεραιότητα και να διασφαλιστεί ότι οι κεντρικές τράπεζες εκπληρώνουν την εντολή τους για τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών», δήλωσε. «Δεν μπορεί να τονιστεί αρκετά πόσο κρίσιμη είναι να βρεθεί το θάρρος για να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα», σημειώνει.

«Πρόκειται για πολιτικά δύσκολες αποφάσεις, αλλά είναι απαραίτητες». «Το χρέος αποτελεί τόσο πολιτική πρόκληση όσο και ζήτημα μακροοικονομικής και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας», υπογράμμισε και το ΙΙΦ.

Άνοια: Δεν είναι όλα θέμα γονιδίων

Ο κίνδυνος μπορεί να μειωθεί αν ξεκινήσουμε την πρόληψη από νωρίς

«Αφού υπήρχε άνοια στην οικογένειά μου, είναι αναπόφευκτο να εμφανίσω κι εγώ;»

ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ για έναν συχνό και απολύτως κατανοπτό φόβο. Η κληρονομικότητα μπορεί πράγματι να επηρεάζει την πιθανότητα εμφάνισης ορισμένων μορφών άνοιας. Ωστόσο, τα γονίδια δεν καθορίζουν από μόνα τους το μέλλον μας. Η σύγχρονη επιστημονική γνώση δείχνει ότι η υγεία του εγκεφάλου επηρεάζεται από έναν συνδυασμό παραγόντων: την ηλικία, τη γενετική προδιάθεση, τη σωματική και ψυχική υγεία, το περιβάλλον, την εκπαίδευση και τον τρόπο

Γράφει η Δρ **ΜΕΛΙΝΑ ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ**
Λέκτορας, Τμήμα Νοσηλευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας Πανεπιστημίου Frederick

ζωής. Κάποιους από αυτούς δεν μπορούμε να τους αλλάξουμε. Υπάρχουν, όμως, αρκετοί που μπορούμε να επηρεάσουμε.

Ο όρος άνοια περιγράφει ουσιαστικά ένα σύνολο συμπτωμάτων τα οποία επηρεάζουν τη μνήμη, τη σκέψη, την κρίση, την επικοινωνία και την ικανότητα εκτέλεσης καθημερινών δραστηριοτήτων. Προκαλείται από παθήσεις που βλέπουν τα νευρικά κύτταρα του εγκεφάλου και, στις περισσότερες περιπτώσεις, τα συμπτώματα επιδεινώνονται σταδιακά. Η νόσος Alzheimer αποτελεί τη συχνότερη αιτία, περίπου 60-70% όλων των ανoiών, αλλά δεν είναι η μοναδική. Παρόλο που ο κίνδυνος αυξάνεται με την ηλικία, η άνοια δεν αποτελεί αναπόφευκτη συνέπεια του γήρατος. Πολλοί άνθρωποι φτάνουν σε μεγάλη ηλικία διατηρώντας ακμαία γνωστική λειτουργία.

Μπορεί πραγματικά να προληφθεί;

Δεν υπάρχει σήμερα κάποια μέθοδος που να εγγυάται ότι ένας άνθρωπος δεν θα εμφανίσει ποτέ άνοια. Γι' αυτό είναι πιο σωστό να μιλάμε για μείωση του κινδύνου ή για καθυστέρηση της εμφάνισής της και όχι για απόλυτη πρόληψη. Σύμφωνα με την Επιτροπή του Lancet, 2024, για την άνοια, η αντιμετώπιση 14 τροποποιήσιμων παραγόντων αυτούς περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η υπέρταση, η υψηλή χοληστερόλη (υπερλιπιδαιμία), ο διαβήτης, το κάπνισμα, η σωματική αδράνεια, η κοινωνική απομόνωση, η κατάθλιψη και τα προβλήματα ακοής ή όρασης που παραμένουν χωρίς αντιμετώπιση. Το σημαντικό μήνυμα είναι ότι η πρόληψη δεν αρχίζει όταν κάποιος φτάσει στην τρίτη ηλικία. Η προστασία του εγκεφάλου οικοδομείται από τα πρώτα χρόνια της ζωής και συνεχίζεται στη μέση και μεγαλύτερη ηλικία. Ο ανθρώπινος εγκέφαλος δεν σταματά ποτέ να θωρακίζεται, εάν του παρέχουμε τα κατάλληλα εφάρδια.

Πιο κάτω αναφέρονται δέκα πρακτικές συμβουλές για ενίσχυση της προστασίας του εγκεφάλου:

1. Κινηθείτε περισσότερο

Η τακτική σωματική δραστηριότητα ενισχύει την καρδιά, την κυκλοφορία του αίματος και την υγεία του εγκεφάλου. Δεν είναι απαραίτητο να αρχίσετε έντονη γυμναστική. Το γρήγορο περπάτημα, το κολύμπι, ο χορός, η κηπουρική και οι ασκήσεις ενδυνάμωσης μπορούν να κάνουν τη διαφορά. Ξεκινήστε σταδιακά και επιλέξτε μια δραστηριότητα που σας ευχαριστεί.

2. Φροντίστε την πίεση, τη χοληστερόλη και το σάκχαρό σας

Ό,τι προστατεύει την καρδιά και τα αγγεία προστατεύει συνήθως και τον εγκέφαλο. Η υψηλή αρτηριακή πίεση, ο διαβήτης και η υψηλή χοληστερόλη μπορεί να προκαλούν βλάβες στα αιμοφόρα αγγεία για χρόνια χωρίς εμφανή συμπτώματα. Σε κυριακές πληθυσμιακές μελέτες

τα συγκεκριμένα νοσήματα βρίσκονται ψηλά στη λίστα των συχνότερων χρόνιων παθήσεων. Ενδεικτικά εκκρίνεται ότι ένας στους έξι Κύπριους έχει διαγνωστεί με υπερλιπιδαιμία, ένας στους οκτώ με υπέρταση και ένας στους εννέα με σακχαρώδη διαβήτη. Οι συχνόι προληπτικοί έλεγχοι και η συνέπεια στη θεραπεία που σας έχει συστήσει ο επαγγελματίας υγείας σας οχυρώνει από μελλοντική πιθανή εμφάνιση κάποιας μορφής άνοιας.

3. Υιοθετήστε τη μεσογειακή διατροφή

Προτιμήστε λαχανικά, φρούτα, όσπρια, προϊόντα ολικής άλεσης, ψάρια, ανάλατους ξηρούς καρπούς και ελαιόλαδο. Περιορίστε τα πολύ επεξεργασμένα τρόφιμα, τα αλλαντικά, το υπερβολικό αλάτι, τη ζάχαρη και τα κορεσμένα λιπαρά. Δεν υπάρχει ένα «μαγικό» τρόφιμο που προλαμβάνει την άνοια· σημασία έχει το συνολικό διατροφικό πρότυπο.

4. Διατηρήστε ένα υγιές σωματικό βάρος

Η παχυσαρκία, ιδιαίτερα στη μέση ηλικία, συνδέεται με αυξημένο κίνδυνο καρδιαγγειακών προβλημάτων και διαβήτη, οι οποίοι με τη σειρά τους επηρεάζουν την υγεία του εγκεφάλου. Στόχος δεν χρειάζεται να είναι μια αυστηρή δίαιτα, αλλά μικρές και σταθερές αλλαγές στη διατροφή και τη φυσική δραστηριότητα.

5. Μην καπνίζετε και περιορίστε το αλκοόλ

Το κάπνισμα βλάπτει τα αιμοφόρα αγγεία και αυξάνει τον κίνδυνο εγκεφαλικού επεισοδίου και άνοιας. Η διακοπή του ωφελεί την υγεία σε οποιαδήποτε ηλικία. Παρόλ'αυτά, η υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ μπορεί να προκαλέσει άμεση βλάβη στον εγκέφαλο και να επιδεινώσει άλλους παράγοντες κινδύνου.

6. Ελέγχετε την ακοή σας

Η απώλεια ακοής δεν είναι μια ασήμαντη ενόχληση. Μπορεί να δυσκολεύει την επικοινωνία, να οδηγεί σε κοινωνική απομόνωση και να επιβαρύνει περισσότερο τον εγκέφαλο στην προσπάθειά του να κατανοήσει τον λόγο. Αν δυσκολεύεστε να παρακολουθήσετε μια συζήτηση ή αυξάνετε συνεχώς την ένταση της τηλεόρασης, ζητήστε έλεγχο ακοής και χρη-

σιμοποιήστε ακουστικά βοήθημα, εφόσον σας προταθούν.

7. Μην παραμελείτε την όραση σας

Η μερική ή ολική απώλεια όρασης έχει επίσης ανανγνωριστέ ως τροποποιησιμος παράγοντας κινδύνου. Οι τακτικές οφθαλμολογικές εξετάσεις μπορούν να εντοπίσουν προβλήματα που διορθώνονται ή αντιμετωπίζονται. Η καλή όραση διευκολύνει, επιπλέον, τη σωματική δραστηριότητα, την κοινωνική συμμετοχή και την αποφυγή πτώσεων.

8. Κρατήστε τον εγκέφαλο σας ενεργό

Ενδεχομένως να αποτελεί τη «χρυσή» συμβουλή για την προστασία του ανθρώπινου εγκεφάλου. Η μάθηση δεν σταματά με το σχολείο ή το πανεπιστήμιο. Διαβάστε, μάθετε μια ξένη γλώσσα, ασχοληθείτε με τη μουσική, αποκτήστε μια νέα δεξιοτητα ή συμμετέχετε σε δραστηριότητες που απαιτούν σκέψη και δημιουργικότητα (π.χ. σκάκι, παζλ). Το ζητούμενο δεν είναι απλώς να λύνετε σταυρόλεξα, αλλά να προσφέρετε στον εγκέφαλο ποικιλία, πρόκληση και νέες εμπειρίες. Όπως οι μύες ωφελούνται από την άσκηση, έτσι και ο εγκέφαλος ωφελείται όταν τον κρατάμε ενεργό. Ο ανθρώπινος εγκέφαλος αγαπά την εξάσκηση: κάθε φορά που μαθαίνουμε κάτι νέο και δοκιμάζουμε τη σκέψη μας, του δίνουμε την ευκαιρία να δημιουργεί νέες συνδέσεις. Δώστε του, λοιπόν, κάτι καινούργιο να μάθει!

9. Μείνετε κοινωνικά συνδεδεμένοι

Η κοινωνική απομόνωση δεν επηρεάζει μόνο τη διάθεσή μας, αλλά και την υγεία του εγκεφάλου. Επιδιώξτε τακτική επικοινωνία με συγγενείς και φίλους, συμμετέχετε σε ομάδες, πολιτιστικές δραστηριότητες ή εθελοντικές δράσεις. Ακόμη και μια σταθερή εβδομαδιαία συνάντηση μπορεί να προσφέρει αίσθημα συμμετοχής και σκοπού.

10. Προστατεύστε την ψυχική υγεία και το κεφάλι σας

Η επίμονη κατάθλιψη χρειάζεται αναγνώριση και επαγγελματική υποστήριξη· δεν είναι αδυναμία χαρακτήρα ούτε φυσιολογικό επακόλουθο της ηλικίας. Παρόλ'αυτά, είναι σημαντικό να προλαμβάνουμε τους τραυματισμούς της κεφα-

λής· φοράμε ζώνη ασφαλείας και κράνος όπου απαιτείται, διαμορφώνουμε ένα ασφαλές σπίτι (πχ. διάδρομοι χωρίς εμπόδια, αποφυγή χρήσης μικρών καλινών), και λαμβάνουμε μέτρα για την αποφυγή πτώσεων.

Δεν χρειάζεται να αλλάξουμε τα πάντα σε μία ημέρα

Η προστασία του εγκεφάλου δεν απαιτεί τελειότητα. Μπορεί να αρχίσει με ένα καθημερινό περπάτημα, έναν προληπτικό έλεγχο της πίεσης, ένα περισσότερο ισορροπημένο γεύμα ή μια τακτική συνάντηση με φίλους. Οι μικρές επιλογές, όταν επαναλαμβάνονται, αποκοιτούν μεγάλη σημασία. Ένα μικρό βήμα κάθε μέρα!

Ταυτόχρονα, η πρόληψη δεν αποτελεί αποκλειστικά ατομική ευθύνη. Χρειάζομαστε γειτονιές που ενισχύουν την άσκηση, πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, υποστήριξη για τη διακοπή του καπνίσματος, έγκαιρη αντιμετώπιση των προβλημάτων ακοής και όρασης, καθαρότερο περιβάλλον και ευκαιρίες κοινωνικής συμμετοχής για όλες τις ηλικίες. Κανένας άνθρωπος που εμφανίζει άνοια δεν πρέπει να αισθάνεται ότι «δεν προσπάθησε αρκετά». Η νόσος μπορεί να εμφανιστεί ακόμη και όταν κάποιος ακολουθεί έναν υγιεινό τρόπο ζωής. Η πρόληψη μειώνει τις πιθανότητες· δεν αποτελεί εγγύηση.

Δεν μπορούμε να αλλάξουμε την ηλικία ή τα γονίδια μας. Μπορούμε, όμως, να επηρεάσουμε αρκετούς από τους παράγοντες που διαμορφώνουν την υγεία του εγκεφάλου μας. Και η καλύτερη στιγμή για να αρχίσουμε να τον φροντίζουμε δεν είναι μόνο όταν εμφανιστούν προβλήματα μνήμης – είναι σήμερα.

* Το άρθρο παρέχει γενικές πληροφορίες και δεν αντικαθιστά την εξειδικευμένη συμβουλή επαγγελματία υγείας.

Ενδεικτικές επιστημονικές πηγές:

Livingston G. et al. Dementia prevention, intervention, and care: 2024 report of the Lancet Standing Commission. The Lancet, 2024. World Health Organization. Guidelines on risk reduction of cognitive decline and dementia, επικαιροποιημένες κατευθυντήριες οδηγίες, 2026.

Συνέντευξη στον **ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ**

«**Η τεχνητή νοημοσύνη** είναι εξαιρετική. Όμως γιατί δεν τη βλέπω στο EBITDA;». Είναι το σύνθημα ερώτημα της οικονομικής διεύθυνσης μιας επιχείρησης όπως το περιγράφει στην «Κ» ο ανώτερος εταίρος και παγκόσμιος επικεφαλής κλάδων στη McKinsey Αλεξ Πάνας. Κατά τη γνώμη του, βρισκόμαστε ακόμη στο μέσον της μετάβασης, η οποία συντελείται με οδηγό την ΑΙ και η οποία θα πολλαπλασιάσει τις δυνατότητες ακόμη και για μια μικρή οικονομία όπως η ελληνική. «Η Ελλάδα “βρίσκεται” πλέον στον χάρτη», μας είπε το υψηλόβαθμο στέλεχος της McKinsey, σε μια συζήτηση η οποία επεκτάθηκε στη γεωπολιτική, στις επενδύσεις, στον χώρο εργασίας, αλλά και τις δεξιότητες των CEO.

– Από τον ρόλο σας, παρακολουθείτε εμμέσως τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν οι επιχειρήσεις στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη. Τι απασχολεί περισσότερο τους CEO σε αυτήν τη συγκυρία;

– Το νούμερο ένα θέμα στην ατζέντα είναι η τεχνολογία και η τεχνητή νοημοσύνη – αυτό που εμείς αποκαλούμε *rewiring*, δηλαδή ο ουσιαστικός μετασχηματισμός της επιχείρησης με τη βοήθεια της τεχνολογίας και η ενσωμάτωσή της στις λειτουργίες της. Οι CEO βρίσκονται στο στάδιο που διερωτώνται πώς θα πρέπει να προεγείσουν την ΑΙ ώστε να τη χρησιμοποιήσουν με τρόπο που θα βοηθήσει ουσιαστικά τις επιχειρήσεις τους να αποκτήσουν πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών τους.

Πλέον, μετά τις πιλοτικές εφαρμογές και τα πειραματικά projects, η συζήτηση αφορά την ΑΙ όχι μόνον ως εργαλείο αύξησης της παραγωγικότητας, αλλά ως μοχλό ανάπτυξης, για την επίτευξη πραγματικών επιχειρηματικών αποτελεσμάτων. Κάτι που κυκλοφορεί συχνά σαν ανέκδοτο είναι ότι η τεχνητή νοημοσύνη βρίσκεται παντού, εκτός από την τελευταία γραμμή των αποτελεσμάτων και το EBITDA. Δηλαδή, ο οικονομικός διευθυντής θα έρθει και θα πει «όλα αυτά είναι εξαιρετικά, αλλά πού είναι το πραγματικό αποτέλεσμα;». Με άλλα λόγια, βρισκόμαστε ακόμη στο μέσον της μετάβασης, η οποία συντελείται με οδηγό την ΑΙ.

– Να πάρουμε ως παραδείγματα κάποιους τομείς;

– Η ανακάλυψη νέων φαρμάκων – αυτή τη στιγμή βρίσκονται σε εξέλιξη πολλές προσπάθειες αξιοποίησης της τεχνητής νοημοσύνης ώστε να αυξηθούν οι πιθανότητες ένα φάρμακο να περάσει επιτυχώς από το στάδιο της ανάπτυξης μέχρι την κυκλοφορία του στην αγορά. Οι πωλήσεις – η ΑΙ μπορεί να προσφέρει εργαλεία που θα βοηθούν τον πωλητή να γνωρίζει καλύτερα το προϊόν, να έχει περισσότερες πληροφορίες στη διάθεσή του, να προσεγγίζει περισσότερους πελάτες και να τους εξυπηρετεί καλύτερα. Οι τεχνικές υπηρεσίες πεδίου – σε πολλά μέρη του κόσμου υπάρχουν τεχνικοί που μετακινούνται καθημερινά με οχήματα για να επισκευάσουν μηχανήματα και εγκαταστάσεις, οι οποίοι είναι σε θέση να αξιοποιούν τα πλεονεκτήματα της ΑΙ για να έχουν μαζί τους τον σωστό εξοπλισμό και τα κατάλληλα ανταλλακτικά.

– Η τεχνητή νοημοσύνη είναι, λοιπόν, το πρώτο θέμα στην ατζέντα. Η γεωπολιτική;

– Η γεωπολιτική είναι σαφώς το δεύτερο θέμα στην ατζέντα των CEO, καθώς έχει πλέον μετατραπεί σε ζήτημα που απασχολεί τα ίδια τα διοικητικά συμβούλια. Το ερώτημα για τις επιχειρήσεις είναι πώς μπορούν να κατανοούν όσα συμβαίνουν στον κόσμο και να ενσωματώνουν τον γεωπολιτικό παράγοντα στις αποφάσεις τους, χωρίς ταυτόχρονα να χάνουν την εστίασή τους σε εκείνο που κάνει τη δική τους επιχείρηση ξεχωριστή.

– Πού επενδύουν σήμερα οι μεγάλες επιχειρήσεις; Ποιες είναι οι τάσεις που διακρίνονται;

– Βλέπω μεγάλη έμφαση στην επένδυση στις εγκάρσιες οικονομίες, στην ανάπτυξη νέων δυνατοτήτων και στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μάλιστα, οι χώρες επιδιώκουν να αναπτύξουν ξανά κλάδους που είχαν χάσει ή ακόμη και να δημιουργήσουν βιομηχανίες που δεν διέθεταν ποτέ στο παρελθόν. Η τεχνη-

Αλεξ Πάνας, ανώτερος εταίρος και παγκόσμιος επικεφαλής κλάδων στη McKinsey

Επιταχυντής για την ελληνική οικονομία η ΑΙ

Η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να πολλαπλασιάσει τις δυνατότητές της και να δημιουργήσει περιφερειακούς – γιατί όχι και παγκόσμιους – πρωταθλητές στο επιχειρείν

Η τεχνητή νοημοσύνη σου επιτρέπει να κάνεις πράγματα που προηγουμένως δεν ήταν εφικτά. Η ρομποτική είναι ένα πολύ καλό παράδειγμα. Αυτό σημαίνει ότι μπορούν πλέον να αναπτύσσονται παραγωγικές δραστηριότητες ακόμη και σε χώρες που δεν διαθέτουν το κατάλληλο εργατικό δυναμικό γι' αυτές.

Βρισκόμαστε ακόμη στο μέσον της μετάβασης η οποία συντελείται με οδηγό την ΑΙ, τονίζει ο Αλεξ Πάνας.

συνεχίζουν να κατευθύνονται και σε άλλα μέρη του κόσμου. Κάθε περιοχή έχει τις δικές της ευκαιρίες, ιδιαίτερα καθώς οι εμπορικές ροές αρχίζουν να μεταβάλλονται και οι σχέσεις μεταξύ των χωρών αναδιαμορφώνονται.

– Πώς μπορεί μια χώρα όπως η Ελλά-

δα να ενδυναμώσει τη θέση της ως επιχειρηματικός κόμβος στην ευρύτερη περιοχή;

– Αυτό που έχει πρωτίστως ενδιαφέρον με την Ελλάδα είναι ο ρόλος της στον κόσμο. Η Ελλάδα έχει πλέον σημασία. «Βρίσκεται» πλέον στον χάρτη. Και έχει μια πραγματική ευκαιρία να συνεχίσει σε αυτή την κατεύθυνση και να επιταχύνει την πορεία της. Η τεχνητή νοημοσύνη θα μπορούσε πραγματικά να λειτουργήσει ως πραγματικός επιταχυντής για τις ελληνικές επιχειρήσεις, συμβάλλοντας στη δημιουργία και την ανάδειξη περισσότερων περιφερειακών –γιατί όχι και παγκόσμιων– πρωταθλητών. Δεν υπάρχει κάτι που να εμποδίζει προ αυτήν την κατεύθυνση, πέρα από το επίπεδο της φιλοδοξίας μιας χώρας.

– Πώς βλέπουν σήμερα την Ευρώπη οι εταιρείες που λαμβάνουν αποφάσεις για την κατανομή κεφαλαίων;

– Κοιτάζτε, η Ευρώπη είναι σημαντική και θα συνεχίσει να είναι σημαντική. Οι παγκόσμιες επιχειρήσεις αντιλαμβάνονται ότι πρέπει να έχουν παρουσία στην Ευρώπη – αυτό δεν πρόκειται να αλλάξει. Προφανώς, όποιος δραστηριοποιείται εδώ έχει να αντιμετωπίσει διαφορετικές πολυπλοκότητες και προκλήσεις από εκείνες που συναντά σε άλλα

μέρη του κόσμου – κάποιες θετικές, κάποιες αρνητικές. Αλλά αυτό ισχύει για κάθε περιοχή του κόσμου. Έχουν γραφτεί πολλά για το τι πρέπει να κάνει η Ευρώπη, έχουν δημοσιευθεί διάφορες εκθέσεις και έχει ήδη γίνει πολλή και σημαντική δουλειά. Από εδώ και πέρα, κατά κάποιον τρόπο, αυτό που χρειάζεται είναι να περάσει από τις προτάσεις στην υλοποίηση και να συνεχίσει να εξελίσσεται. Δεν βλέπω, πάντως, τις επιχειρήσεις να απομακρύνονται από την Ευρώπη – σε καμία περίπτωση. Αντιθέτως, σήμερα ίσως περισσότερο από ποτέ, αναζητούν πού βρίσκονται οι μεγαλύτερες ευκαιρίες μέσα στην Ευρώπη, ώστε να συνεχίσουν να επενδύουν και να ενισχύσουν ακόμη περισσότερο την παρουσία τους.

– Τεχνητή νοημοσύνη και κεφαλαιαγορές: Είναι σε θέση οι εντενόμενες ανησυχίες και προειδοποιήσεις για την ΑΙ να εκτροχιάσουν τις προβολές για την ανάπτυξη του κλάδου;

– Όπως συμβαίνει με την υιοθέτηση κάθε νέας τεχνολογίας, η πορεία δεν είναι ποτέ γραμμική. Πάντα θα υπάρχουν σκαμπεναβασμάτα και εμπόδια στην πορεία. Αρκεί να σκεφτεί κανείς πόσα έχουμε μάθει τα τελευταία χρόνια και πόσο γρήγορα έχει εξελιχθεί η τεχνολογία. Μακροπρόθεσμα, πάντως, είμαι περισσότερο αισιόδοξος. Αν γυρίσουμε στις αρχές της δεκαετίας του 2000 και δούμε τι συνέβη τότε, η ιστορία μπορεί να μην επαναλαμβάνεται, αλλά συχνά παρουσιάζει παρόμοια μοτίβα. Έχουμε την τάση να υπερεκτιμάμε τις επιπτώσεις μιας τεχνολογίας βραχυπρόθεσμα και να τις υποτιμάμε μακροπρόθεσμα.

– Αρα δεν φοβάστε ότι ο κόσμος θα εξαφανιστεί... λόγω της ΑΙ, για να επικαλεστώ και την επικαιρότητα.

– Όχι, δεν φοβάμαι ότι ο κόσμος θα εξαφανιστεί.

– Στο μεταξύ, πώς διαχειρίζονται οι CEO σήμερα τον χώρο εργασίας;

– Ο ρόλος του CEO είναι σήμερα πιο σύνθετος από ποτέ. Πρέπει να διαχειρίζεται πολλαπλές ομάδες ενδιαφερομένων, διαφορετικούς φορείς και ολόκληρο το οικοσύστημα που περιβάλλει την επιχείρηση. Ταυτόχρονα, γεγονότα που κάποτε θεωρούνταν σοκ τα οποία συμβαίνουν μία φορά σε ολόκληρη την επαγγελματική ζωή ενός στελέχους, σήμερα μοιάζουν να συμβαίνουν μία φορά τον μήνα. Κάθε τόσο έχουμε να αντιμετωπίσουμε και μια διαφορετική κρίση. Αυτό που κάνουν, λοιπόν, οι CEO είναι να επιστρέφουν στα θεμελιώδη της επιχείρησής τους. Αναρωτιούνται «ποια είναι η αποστολή μας, ποιος είναι ο ρόλος μας στην επιχειρηματική κοινότητα και την κοινωνία, πώς παραμένουμε πιστοί σε αυτούς τους ρόλους και πώς συνεχίζουμε να κάνουμε το σωστό για τους μετόχους και για τους εργαζομένους μας;». Είναι ένα περίπλοκο περιβάλλον. Όμως, δεν είναι τόσο περίπλοκο οι βασικές αρχές. Μιλώντας για την τεχνητή νοημοσύνη, μία από τις επιδράσεις που βλέπουμε στους CEO είναι ότι τους αναγκάζει να δουν με εντελώς νέα ματιά το ανθρώπινο δυναμικό τους. Τους ωθεί να επενδύσουν ξανά στους ανθρώπους και στις δεξιότητές τους και να αναρωτηθούν πώς οι εργαζόμενοι τους μπορούν να συνεχίσουν να προσθέτουν αξία στην επιχείρηση. Για τις περισσότερες εταιρείες, θεωρώ ότι πρόκειται για μια πολύ θετική και ανανεωτική προσέγγιση.

– Ένα άλλο ερώτημα, βεβαίως, είναι κατά πόσον οι ίδιοι οι CEO διαθέτουν τις δεξιότητες που απαιτεί αυτή η νέα εποχή.

– Η πραγματικότητα είναι ότι όλοι πρέπει να συνεχίζουμε να μαθαίνουμε. Η διαρκής μάθηση πρέπει να αποτελεί μέρος της νοοτροπίας μας. Υπάρχουν ακόμη θεμελιώδη ζητήματα για τα οποία δεν έχουμε βρει τις απαντήσεις. Ένα από αυτά είναι: ποιο θα είναι το οργανωτικό μοντέλο της επιχείρησης του μέλλοντος. Σήμερα εξακολουθούμε σε μεγάλο βαθμό να λειτουργούμε με οργανωτικά μοντέλα που έχουν τις ρίζες τους στη δεκαετία του 1950. Δεν έχουμε ακόμη προχωρήσει πραγματικά στο επόμενο βήμα και δεν έχουμε απαντήσει στο ερώτημα: Ποιο είναι το νέο μοντέλο και πώς θα λειτουργεί; Θα έχουμε πιο επίπεδες ιεραρχίες; Θα επιβραβεύουμε περισσότερο την ανάληψη ρίσκου; Όλα αυτά είναι ζητήματα που θα συνεχίσουν να εξελίσσονται.

Ο ρόλος των CEO σήμερα

Η τεχνητή νοημοσύνη αναγκάζει τους CEO να δουν με εντελώς νέα ματιά το ανθρώπινο δυναμικό τους. Τους ωθεί να επενδύσουν ξανά στους ανθρώπους και στις δεξιότητές τους και να αναρωτηθούν πώς οι εργαζόμενοι τους μπορούν να συνεχίσουν να προσθέτουν αξία στην επιχείρηση. Επιπλέον ο ρόλος τους σήμερα πιο σύνθετος από ποτέ. Γεγονότα που κάποτε θεωρούνταν σοκ, σήμερα συμβαίνουν μία φορά τον μήνα. Κάθε τόσο έχουμε να αντιμετωπίσουμε και μια διαφορετική κρίση.

Κάθε εβδομάδα, Νέες ευκαιρίες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΣΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

Altamira
doValue Group

Η ακρίβεια αδειάζει τις τσέπες, αλλά γεμίζει τα κρατικά ταμεία

Υπέρβαση 905 εκατ. ευρώ στα έσοδα από τον ΦΠΑ στο οκτάμηνο

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Η **ακρίβεια** αδειάζει τις τσέπες των νοικοκυριών, αλλά την ίδια ώρα γεμίζει τα κρατικά ταμεία. Κάθε φορά που ο καταναλωτής πληρώνει ακριβότερα για τα ίδια τρόφιμα, τις ίδιες υπηρεσίες ή τις ίδιες καθημερινές ανάγκες, ένα μεγαλύτερο ποσό καταλήγει μέσω του ΦΠΑ στο Δημόσιο. Η εικόνα αυτή αποτυπώνεται πλέον καθαρά στα στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού, καθώς σε διάστημα οκτώ μηνών το Δημόσιο εισέπραξε 20,544 δισ. ευρώ από τον ΦΠΑ, 905 εκατ. ευρώ περισσότερα από τον στόχο, ακόμη και μετά την αφαιρέση έκτακτων εσόδων.

Ετσι, λοιπόν, από τη μία οι φορολογικές εισπράξεις κινούνται υψηλότερα από τις προβλέψεις και το πρωτογενές πλεόνασμα φτάνει τα 6,534 δισ. ευρώ, από την άλλη, για τα νοικοκυριά η ίδια εικόνα μεταφράζεται σε υψηλότερο κόστος για την κάλυψη των ιδίων αναγκών. Η άνοδος των τιμών αυξάνει την ονομαστική αξία των συναλλαγών και, μαζί με άλλους παράγοντες, ενισχύει και τις εισπράξεις από τον ΦΠΑ.

Η εικόνα που προκύπτει είναι αυτή μιας οικονομίας στην οποία τα δημόσια έσοδα εμφανίζουν ισχυρή δυναμική, την ώρα που οι τιμές εξακολουθούν να αυξάνονται

και να διατηρούν υψηλό το κόστος ζωής. Η άνοδος των εσόδων από τον ΦΠΑ δεν σημαίνει κατ' ανάγκην ότι οι πολίτες καταναλώνουν πολύ περισσότερο. Αντίθετα, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι πληρώνουν περισσότερα για τα ίδια ή αντίστοιχα αγαθά και υπηρεσίες.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα έσοδα από τον ΦΠΑ ανήλθαν στο τέλος Αυγούστου σε 20,544 δισ. ευρώ. Πρόκειται για το μεγα-

Οι καταναλωτές πληρώνουν περισσότερα για τα ίδια ή αντίστοιχα αγαθά και υπηρεσίες.

λύτερο επιμέρους μέγεθος μεταξύ των έμμεσων φόρων και ένα από τα βασικά στοιχεία που εξηγούν την υπέρβαση των φορολογικών εσόδων έναντι των προβλέψεων.

Ωστόσο, η συγκεκριμένη επίδοση περιλαμβάνει και ένα έκτακτο ποσό ύψους 306 εκατ. ευρώ, το οποίο συνδέεται με τη Σύμβαση Παραχώρησης της Εγνατίας Οδού. Εάν το ποσό αυτό αφαιρεθεί, τα έσοδα από τον ΦΠΑ εξα-

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα έσοδα από τον ΦΠΑ ανήλθαν στο τέλος Αυγούστου σε 20,544 δισ. ευρώ. Πρόκειται για το μεγαλύτερο επιμέρους μέγεθος μεταξύ των έμμεσων φόρων και ένα από τα βασικά στοιχεία που εξηγούν την υπέρβαση των φορολογικών εσόδων έναντι των προβλέψεων.

κολουθούν να είναι 905 εκατ. ευρώ υψηλότερα από τον στόχο. Η άνοδος των εισπράξεων δεν είναι αποτέλεσμα μόνο της ακρίβειας. Αν και καταλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα των υπερεσόδων, πρέπει να προστεθούν η διεύρυνση της φο-

ρολογικής βάσης και η βελτίωση της συμμόρφωσης. Η εξέλιξη των εσόδων από τον ΦΠΑ αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία εάν συνδυαστεί με την πορεία των τιμών. Ο πληθωρισμός εξακολουθεί να αποτελεί βασικό παράμετρο για

την οικονομία των νοικοκυριών, καθώς οι αυξήσεις των τιμών μεταφράζονται σε υψηλότερες δαπάνες για τρόφιμα, στέγαση, ενέργεια, μεταφορές και υπηρεσίες. Το κρίσιμο στοιχείο για τα νοικοκυριά δεν είναι μόνον ο ρυθμός με τον οποίο αυξάνονται οι τιμές κάθε μήνα, αλλά και το επίπεδο στο οποίο έχουν ήδη διαμορφωθεί. Υστερα από μια παρατεταμένη περίοδο ανατιμήσεων, ακόμη και ένας χαμηλότερος ρυθμός πληθωρισμού δεν σημαίνει επιστροφή των τιμών στα προηγούμενα επίπεδα.

Ένα νοικοκυριό που διαθέτει το ίδιο ποσό εισοδήματος και συνεχίζει να αγοράζει τα ίδια βασικά προϊόντα αλλά σε υψηλότερες τιμές μπορεί να καταβάλει μεγαλύτερο ποσό ΦΠΑ χωρίς να έχει αυξήσει αντίστοιχα την πραγματική κατανάλωσή του.

Τα καύσιμα

Ενδεικτική της κατάστασης που επικρατεί στην αγορά είναι η πορεία των ειδικών φόρων κατανάλωσης. Τα έσοδα από τους ΕΦΚ ανήλθαν σε 4,662 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας υστέρηση 230 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου.

Ο ΕΦΚ επιβάλλεται σε συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων, μεταξύ άλλων στα καύσιμα, και η απόδοσή τους εξαρτάται σημαντι-

κά από τις πραγματικές ποσότητες που διακινούνται, πέραν των φορολογικών συντελεστών. Επί της ουσίας τα στοιχεία δείχνουν μείωση της κατανάλωσης σε πετρέλαιο και βενζίνη συνεπεία των υψηλών τιμών στα καύσιμα, εξέλιξη που αναμένεται όχι απλώς να συνεχισθεί, αλλά να ενταθεί μέχρι το τέλος του έτους. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού, στο διάστημα Ιανουαρίου - Αυγούστου οι φόροι συνολικά ανήλθαν στα 49,481 δισ. ευρώ αυξημένοι κατά 1,79 δισ. ευρώ έναντι του στόχου. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται δύο έκτακτες εισπράξεις:

- 306 εκατ. ευρώ από τη Σύμβαση Παραχώρησης της Εγνατίας Οδού.
- 135 εκατ. ευρώ από τη δεύτερη δόση του τιμηματος για την παραχώρηση άδειας λειτουργίας επιχείρησης καζίνο στο Ελληνικό, ποσό που είχε προβλεφθεί να εισπραχθεί στο τέλος του 2025. Εάν εξαιρεθούν τα δύο συγκεκριμένα ποσά, τα φορολογικά έσοδα διαμορφώνονται σε 49,040 δισ. ευρώ, καταγράφοντας υπέρβαση 1,353 δισ. ευρώ ή 2,8% έναντι του στόχου.

Σημειώνεται ότι μόνο τον Αυγούστο του 2026, οι φόροι ανήλθαν σε 6,687 δισ. ευρώ, αυξημένοι κατά 363 εκατ. ευρώ ή 5,7% έναντι του στόχου.

Σε είδη διατροφής και στέγαση το 35% των δαπανών των νοικοκυριών

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Αυξημένη σε σύγκριση με το 2024, αλλά χαμηλότερη σε σύγκριση με το 2020, χρονιά εισόδου της Ελλάδας σε καθεστώς δημοσιονομικής προσαρμογής, παρέμεινε η μέση μηνιαία δαπάνη των νοικοκυριών. Στοιχείο που δείχνει αν μη τι άλλο την αναγκαστική συγκράτηση δαπανών στην οποία υποχρεώνονται τα νοικοκυριά εν μέσω διαδοχικών πληθωριστικών κρίσεων, ειδικά μάλιστα, καθώς πρέπει να αφιερώνουν το 35% των δαπανών τους σε είδη διατροφής και στέγαση. Η αύξηση των τιμών των τροφίμων και των ενοικίων είναι ακόμη πιο οδυνηρή για τα φτωχότερα νοικοκυριά, τα οποία αναγκάζονται να κατευθύνουν πάνω από τις μισές δαπάνες, το 54,4%, σε τρόφιμα και στέγη.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών για το έτος 2025 που δημοσίευσε χθες η Ελληνι-

κή Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), η μέση μηνιαία δαπάνη των νοικοκυριών διαμορφώθηκε το 2025 σε 1.820,20 ευρώ έναντι 1.724,54 ευρώ το 2024, καταγράφοντας αύξηση 5,5%. Ωστόσο, σε σύγκριση με το 2010, πρώτη χρονιά των μνημονίων, είναι χαμηλότερη

Η μέση μηνιαία δαπάνη των νοικοκυριών διαμορφώθηκε το 2025 σε 1.820,20 ευρώ έναντι 1.724,54 ευρώ το 2024.

κατά 4,7%, ενώ σε σύγκριση με το 2008 παραμένει χαμηλότερη κατά 12%. Η μικρότερη μέση μηνιαία δαπάνη την περίοδο 2008-2025, μικρότερη και από την περίοδο της βαθιάς ύφεσης, καταγράφηκε το 2020 (1.309,17 ευρώ), απόρροια των lockdowns

Το μεγαλύτερο μερίδιο των δαπανών του μέσου προϋπολογισμού των νοικοκυριών αφορά στα είδη διατροφής και μη οινόπνευματών ποτών (20,4% το 2025 από 20,7% το 2024) και ακολουθούν η στέγαση (14,7% το 2025 από 14,4% το 2024) και οι μεταφορές (13,6% το 2025 από 13,3% το 2024).

και της αναστολής πολλών οικονομικών δραστηριοτήτων.

Το μεγαλύτερο μερίδιο των δαπανών του μέσου προϋπολογισμού των νοικοκυριών αφορά στα είδη διατροφής και μη οινόπνευματών ποτών (20,4% το 2025 από 20,7% το 2024) και ακολουθούν η στέγαση (14,7% το 2025 από 14,4% το 2024) και οι μεταφορές (13,6% το 2025 από 13,3% το 2024). Πάντως, τα νοικοκυριά που διαμένουν σε ενοικιασμένη κατοικία δαπανούν κατά μέσον όρο το 23,4% του συνολικού μηνιαίου προϋπολογισμού τους για στέγαση, εκ των οποίων το 17,3% αφορά την καταβολή ενοικίου.

Το μερίδιο της μέσης δαπάνης για είδη διατροφής και μη οινόπνευματών ποτών και στέγαση των νοικοκυριών του φτωχότερου 20% του πληθυσμού ανέρχεται στο 54,4% (εκ των οποίων 31,9% για είδη διατροφής) της συνολικής δαπάνης των νοικοκυριών, ενώ το αντίστοιχο μερίδιο του πλουσιότερου 20% του

πληθυσμού ανέρχεται στο 34,5% (μόλις 13,2% για είδη διατροφής). Από τα στοιχεία, εξάλλου, της έρευνας οικογενειακών προϋπολογισμών του 2025 επιβεβαιώνεται αυτό που έχουν δείξει και οι έρευνες της ΕΛΣΤΑΤ για το επίπεδο φτώχειας: ότι σε συνθήκες πληθωριστικών πιέσεων διευρύνονται οι οικονομικές ανισότητες. Ετσι, το μερίδιο της μέσης ισόδυναμης δαπάνης του πλουσιότερου 20% του πληθυσμού είναι 5,78 φορές μεγαλύτερο από το μερίδιο της μέσης ισόδυναμης δαπάνης του φτωχότερου 20% του πληθυσμού (από 5,68 φορές το 2024).

Ο δείκτης μειώνεται στο 4,52 (έναντι 4,32 το 2024) όταν συμπεριληφθούν στην καταναλωτική δαπάνη οι τεκμαρτές δαπάνες. Επιπλέον, τα νοικοκυριά του φτωχότερου 20% του πληθυσμού αύξησαν τις δαπάνες τους σε σχέση με το 2024 κατά 4,5%, ενώ τα νοικοκυριά του πλουσιότερου 20% του πληθυσμού κατά 6,4%.

Από την έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ προκύπτουν ενδιαφέροντα στοιχεία και σχετικά με τις διατροφικές συνθήκες των νοικοκυριών. Εμφανής είναι η στροφή προς τις πρωτεϊνικές τροφές, αλλά και στους υδατάνθρακες—αποτελούν άλλωστε οικονομικά λύση—, ενώ εντύπωση προξενεί η αύξηση της κατανάλωσης οινόπνευματων ποτών και η μείωση από την άλλη των τσιγάρων. Ειδικότερα, αύξηση της κατανάλωσης (σε ποσότητες) παρατηρήθηκε το 2025 σε σύγκριση με το 2024 στα αυγά (11,8%), στα οινόπνευματά ποτά (6,5%), στο ρύζι (5,8%), στα ζυμαρικά (2,7%), στο γιαούρτι (1,5%), στο τυρί (1,1%) και στο κρέας (0,8%). Αύξηση 8,4% καταγράφηκε στην κατανάλωση ελαιολάδου, κάτι που προφανώς σχετίζεται με τη μείωση των τιμών.

Μείωση της κατανάλωσης καταγράφηκε στα ψάρια (2,6%), στο ψωμί (2,4%), στα τσιγάρα (1,8%), στα λαχανικά (1,6%), στα φρούτα (1,2%) και στο γάλα (1,2%).

Αμεσος ο κίνδυνος νέων ανατιμήσεων εκτιμά η Eurobank

Στο προσκήνιο επανέρχεται ο κίνδυνος νέου πληθωριστικού κύματος, που θα μπορούσε να οδηγήσει σε περιορισμό του διαθέσιμου εισοδήματος και κατά συνέπεια της ιδιωτικής κατανάλωσης το β' εξάμηνο του έτους. Αν οι τιμές της ενέργειας διατηρηθούν στα τρέχοντα επίπεδα, τότε ενδέχεται να ενταθούν οι πληθωριστικές πιέσεις στα ενεργειακά αγαθά ή και να «περάσουν» οι ανατιμήσεις στις τιμές άλλων προϊόντων και υπηρεσιών, σύμφωνα με το τελευταίο δελτίο της Eurobank Research, 7 Ημέρες Οικονομία.

Τα σενάρια αυτά αναδύονται ξανά στους οικονομικούς κύκλους μετά την επιτάχυνση του πληθωρισμού τον Αύγουστο και την

ισχυρή άνοδο των τιμών ενέργειας τον Σεπτέμβριο. Το Brent άλλωστε ξεπέραν πλέον τα 100 δολάρια το βαρέλι και μολονότι φημολογείται ότι ΗΠΑ και Ιράν εξετάζουν συμφωνία για το άνοιγμα των Στενών του Ορμούζ, δεν διαφαίνεται επιστροφή των τιμών στα επίπεδα προ του πολέμου στη Μέση Ανατολή.

Υπενθυμίζεται πως τον Αύγουστο, ο πληθωρισμός στη χώρα διαμορφώθηκε στο 3,7% από το χαμηλό εννέα μηνών (2,7%) του Ιουλίου. Βέβαια, η Τράπεζα της Ελλάδος στο τελευταίο Inflation Monitor αναθεώρησε προς τα κάτω τις προβλέψεις για τον πληθωρισμό του έτους, αναμένοντας 3,5% έναντι 3,8% προηγούμενης.

Μέχρι στιγμής, πάντως, τα στοιχεία δείχνουν ανθεκτικότητα της οικονομίας. Κατ' αρχάς ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης συντηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα (1,9%) το β' τρίμηνο, με την ιδιωτική κατανάλωση να επιταχύνεται κατά 1,7% σε ετήσια βάση και τις εξαγωγές αγαθών να αυξάνονται κατά 6,6%, εν μέρει λόγω των αυξημένων αναγκών για διυλισμένα προϊόντα πετρελαίου που δημιούργησε η ενεργειακή κρίση. Αντιθέτως, κάμψη κατέγραψαν οι εξαγωγές υπηρεσιών, παρά την καλή πορεία των ταξιδιωτικών εσόδων, υποκαρτώντας κατά 1,7% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2025.

Από εκεί και πέρα, όπως ανα-

φέρει η μελέτη της Eurobank Research, ο δείκτης οικονομικού κλίματος παρέμεινε τον Αύγουστο αισθητά υψηλότερα από τον μακροχρόνιο μέσο όρο των 100 μονάδων, μολονότι υποχώρησε για δεύτερο συναπτό μήνα στις 106,9 μονάδες. Παράλληλα, θετική έκπληξη αποτέλεσε η περαιτέρω βελτίωση του δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης, ο οποίος ενισχύθηκε για δεύτερο συνεχόμενο μήνα και διαμορφώθηκε σε υψηλό 15 μηνών (-43,6 μονάδες), αν και εξακολουθεί να βρίσκεται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα. Θετική εικόνα εξακολούθησε να παρουσιάζει και ο τομέας της μεταποίησης, με τον δείκτη υπευθύνων προμηθειών (PMI) να ενισχύεται

στις 54,4 μονάδες, σε υψηλό πέντε μηνών και αισθητά υψηλότερα από το όριο των 50 μονάδων που διαχωρίζει τη βελτίωση από την επιδείνωση των λειτουργικών συνθηκών. Η εξέλιξη αυτή αντανακλά τους ισχυρούς ρυθμούς αύξησης των νέων παραγγελιών και της απασχόλησης.

Πιο θολό είναι το τοπίο τον Σεπτέμβριο, καθώς δεν έχουν φανεί ακόμα οι επιπτώσεις από τη νέα άνοδο των τιμών της ενέργειας. Σύμφωνα με τη Eurobank Research, τα στοιχεία οικονομικής συγκυρίας των επόμενων μηνών θα είναι ιδιαίτερα σημαντικά για την αξιολόγηση των επιπτώσεων στην οικονομία από την αναζωπύρωση των ενεργειακών πιέσεων.

Με την τιμή του πετρελαίου Brent να ξεπέραν πλέον τα 100 δολάρια το βαρέλι, δεν διαφαίνεται επιστροφή των τιμών καυσίμων στα επίπεδα προ του πολέμου στη Μέση Ανατολή.

Συνεχίζουμε ΜΑΖΙ.

Πορεία με τις ΡΟΖ ΦΙΓΟΥΡΕΣ 2026

Σάββατο, 3 Οκτωβρίου, 17:00
Έναρξη Πορείας: Παλαιό ΓΣΠ

Στρατηγικός Συνεργάτης Πορείας

Ερχεται νέο κύμα ανατιμήσεων στα τρόφιμα

Πρόσθετο κόστος στη βιομηχανία προκαλούν τα πολεμικά μέτωπα σε Μέση Ανατολή και Ουκρανία

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Τιμοκατάλογοι με σημαντικές ανατιμήσεις σε βασικά είδη διατροφής, όπως γαλακτοκομικά, τυριά, αρτοσκευάσματα και άλλα, και μάλιστα σε επώνυμα προϊόντα, έχουν αρχίσει να καταφτάνουν στις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου Ανάπτυξης και στην Ανεξάρτητη Αρχή Ελέγχου της Αγοράς, ανατιμήσεις οι οποίες αναμένεται να εφαρμοστούν σε περίπου ένα μήνα από τώρα. Πρόκειται στην πραγματικότητα για προάγγελο ευρύτερων ανατιμήσεων στα είδη διατροφής, μετά το ολιγόμηνο «μορατόριουμ» για σταθερές τιμές σε πρώτη φάση και μειώσεις στη συνέχεια, ανατιμήσεις, καθώς φαίνεται, αναπόφευκτες, με τη βιομηχανία να κάνει λόγο για σημαντική πίεση στην κερδοφορία της από το πρόσθετο κόστος που προκαλούν τα πολεμικά μέτωπα σε Μέση Ανατολή και Ουκρανία.

Ακόμη μεγαλύτερο κύμα ανατιμήσεων στα είδη διατροφής αναμένεται στα τέλη του 2026 με αρχές του 2027, με τις βιομηχανίες να δηλώνουν ότι η επιβάρυνση του κόστους είναι σε αρκετές περιπτώσεις πολύ υψηλότερη από αυτήν που είχαν εκτιμήσει την άνοιξη, λίγες εβδομάδες μετά την έναρξη του πολέμου στο Ιράν. Ενδεικτικό είναι το παράδειγμα της σερραϊκής γαλακτοβιομηχανίας Κρι Κρι, με τον οικονομικό διευθυντή της να δηλώνει την Πέμπτη ότι αν και η πρόσθετη επιβάρυνση στο κόστος παραγωγής από τον πόλεμο στο Ιράν είχε εκτιμηθεί στα 5,5 εκατ. ευρώ για το σύνολο του έτους, υπό τα νέα δεδομένα υπολογίζεται ότι θα είναι κατά 2-3 εκατ. ευρώ παραπάνω.

Ποια είναι τα συστατικά που συνθέτουν το κρηκτικό «κοκτέιλ»; Η αύξηση της τιμής του πετρελαίου επηρεάζει άμεσα το ενεργειακό και μεταφορικό κόστος. Επηρεάζει όμως σημαντικά και τα υλικά συσκευασίας, τόσο τα πλαστικά, καθώς παρασκευάζονται από παράγωγα του πετρελαίου, όσο και τα χάρτινα, δεδομένου ότι η χαρτοβιομηχανία είναι ση-

μαντικά ενεργοβόρος κλάδος της μεταποίησης.

Υπολογίζεται ότι κάθε αύξηση 10 δολαρίων/βαρέλι στην τιμή του αργού πετρελαίου, προκαλεί αύξηση στην τιμή των ρητινών που χρησιμοποιούνται για τις πλαστικές συσκευασίες (πολυαιθυλένιο, πολυπροπυλένιο και άλλες) έως 0,16 ευρώ/κιλό. Επιπλέον, η συνέχιση των εχθροπραξιών στα Στενά του Ορμούζ και οι νέες επιθέσεις από τους Χούθι παρεμποδίζουν την ομαλή διακίνηση των εμπο-

Η αύξηση της τιμής του πετρελαίου επηρεάζει άμεσα το ενεργειακό και μεταφορικό κόστος, αλλά και τα υλικά συσκευασίας, τόσο τα πλαστικά όσο και τα χάρτινα.

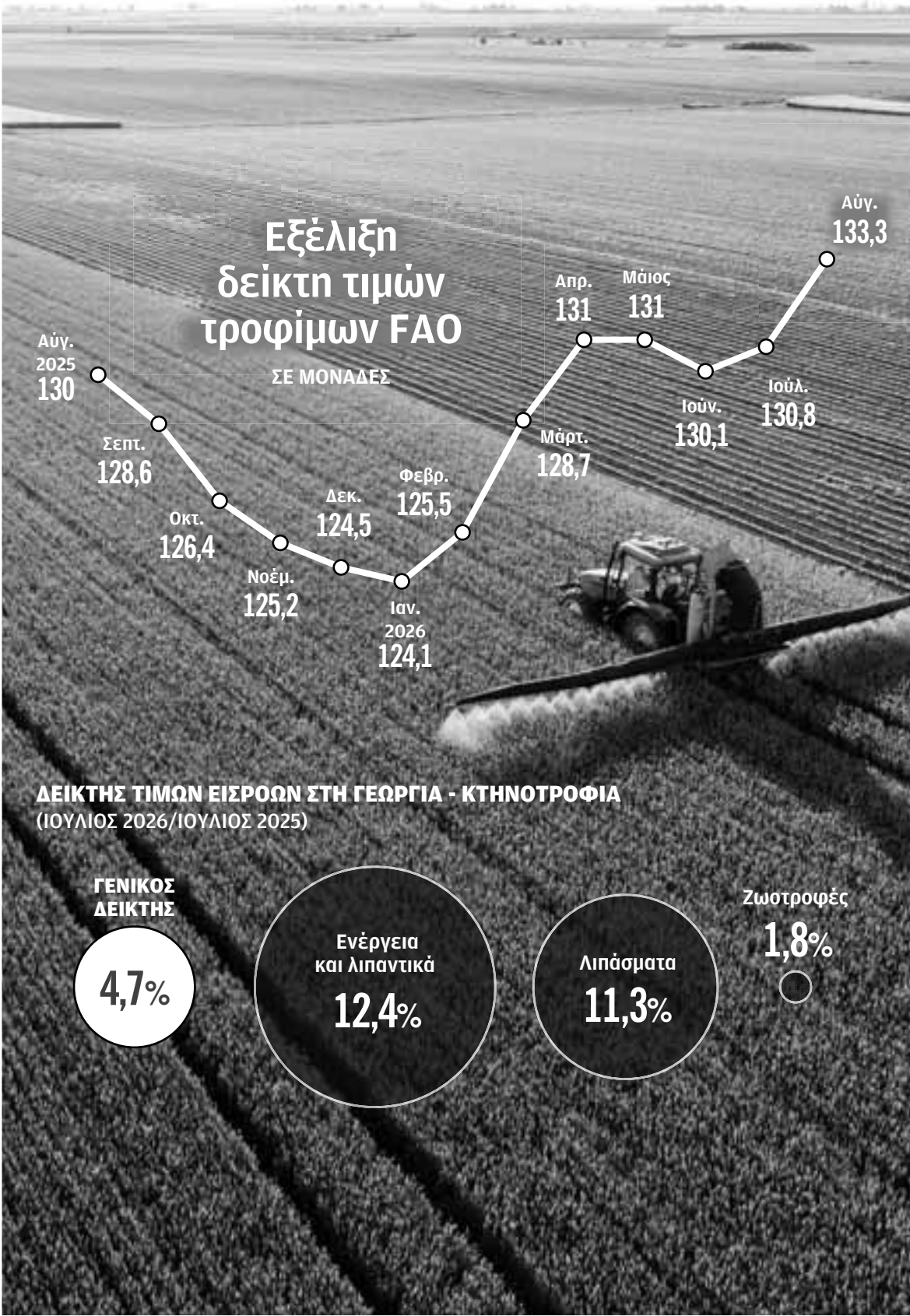
Οι τιμές των λιπασμάτων έχουν αυξηθεί μέσα σε ένα χρόνο κατά 11,3%, παράγοντας που έχει άμεσες επιπτώσεις στο κόστος της γεωργίας και της κτηνοτροφίας.

ρευμάτων, διαταράσσοντας την εφοδιαστική αλυσίδα. Στη διαταραχή που υπήρχε στην τροφοδότηση της αγοράς με αζωτοϋχα λιπάσματα, μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, προστέθηκε η διαταραχή της αγοράς φωσφορικών λιπασμάτων, παράγοντας που επηρεάζει το κόστος τόσο της γεωργίας όσο και της κτηνοτροφίας, καθώς επιδρά στο κόστος παραγωγής των ζωοτροφών.

Σύμφωνα με το παρατηρητήριο τιμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Γεωργίας

– DG Agri), η τιμή των φωσφορικών λιπασμάτων τον Αύγουστο του 2026 είχε διαμορφωθεί κατά μέσον όρο στην Ε.Ε. σε 739 ευρώ/τόνο έναντι 569 ευρώ/τόνο ένα χρόνο πριν, αύξηση δηλαδή κατά 30%. Σε σύγκριση δε με τις αρχές του χρόνου, η μέση τιμή των φωσφορικών λιπασμάτων στην Ε.Ε. έχει αυξηθεί κατά 22%, καθώς τον Ιανουάριο βρισκόταν στα 604 ευρώ/τόνο. Στην Ελλάδα οι τιμές των λιπασμάτων έχουν αυξηθεί μέσα σε ένα χρόνο κατά 11,3%, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) για τις τιμές εισροών στη γεωργία - κτηνοτροφία (Ιούλιος 2026). Το κόστος της ενέργειας και των λιπαντικών ήταν υψηλότερο τον Ιούλιο σε σύγκριση με ένα χρόνο πριν κατά 11,3%, κόστος όμως το οποίο τις τελευταίες εβδομάδες έχει αυξηθεί περαιτέρω.

Εξαιρετικά ανησυχητικά είναι τα μηνύματα που έρχονται από τις διεθνείς αγορές σε σχέση με τις τιμές των σιτηρών, εμπόρευμα που επηρεάζει τόσο τη βιομηχανία τροφίμων όσο και τη βιομηχανία ζωοτροφών. Πέρα από τις προβλέψεις για μικρότερη παραγωγή φέτος στην Ευρώπη, λόγω των πολύ υψηλών θερμοκρασιών που επικράτησαν το καλοκαίρι στις βόρειες και κεντρικές περιοχές της ηπείρου, καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει η εμπλοκή στις εξαγωγές σιτηρών από τη Μαύρη Θάλασσα. Ο δείκτης τιμών σιτηρών που καταρτίζει το Διεθνές Συμβούλιο Σιτηρών (IGC) αυξήθηκε κατά 6% τον Σεπτέμβριο. Η βιομηχανία ήδη πληροφωρείται από τους προμνηυτές της για πιθανές αυξήσεις στα άλευρα, ενώ και στα άλευρα που προορίζονται για ζωοτροφές οι τιμές έχουν αυξηθεί σε σύγκριση με πέρυσι κατά 22%. Ήδη η τιμή παραγωγού στο αγελαδινό γάλα, η οποία δεν έχει σχέση με τα όσα συμβαίνουν στην περίπτωση του αιγοπρόβειου γάλακτος, ακολουθεί το τελευταίο διάστημα σταθερά ανοδική πορεία και βρίσκεται στα 0,58 ευρώ/λίτρο από 0,55 ευρώ/λίτρο ένα χρόνο πριν.

ΠΗΓΕΣ: ΕΛΣΤΑΤ, FAO (Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το χειρότερο όλων δεν είναι οι επικείμενες ανατιμήσεις αυτές καθαυτές, αλλά το γεγονός ότι θα επιβληθούν σε προϊόντα των οποίων οι τιμές παραμένουν σε σταθερά υψηλά επίπεδα τα τελευταία 4,5 χρόνια, με τους παράγοντες της αγοράς να εκτιμούν ότι δεν πρόκειται ποτέ να επιστρέψουν στα προ του 2022 επίπεδα. Οι τιμές των τροφίμων στην Ελλάδα τον Αύγουστο του 2026 ήταν κατά 36,35% υψηλότερες σε σύγκριση με τον Αύγουστο του 2020. Σε σύγκριση με τον Μάρτιο του 2022, όταν ξε-

κινούσε η προηγούμενη ενεργειακή - πληθωριστική κρίση, είναι υψηλότερες σήμερα κατά 24,5%.

Πώς αντιμετωπίζει η κυβέρνηση το ενδεχόμενο ανατιμήσεων στα τρόφιμα; Το καθ' ύλην αρμόδιο υπουργείο, το υπουργείο Ανάπτυξης, παραπέμπει για την ώρα στα μέτρα που θα ανακοινωθούν μες στην εβδομάδα για τα καύσιμα. Φρόντισε, πάντως, να παραιτείται για έναν ακόμη χρόνο, μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου του 2027, την ισχύ της ρύθμισης που υποχρεώνει τους προμηθευτές να κοινοποιούν στην

αρμόδια Αρχή Ελέγχου της Αγοράς τις ανατιμήσεις, αλλά και αυτή που προβλέπει την κοινοποίηση από τα σουπερ μάρκετ των ενδεικτικών τιμών των σιμωροκαπιετικών, ενώ μέχρι το τέλος του 2026 παρατείνεται το μέτρο της τριμηνιαίας απαγόρευσης προσφορών εάν έχουν προληφθεί ανατιμήσεις. Όσο για τη «συμφωνία κυρίων»; Αυτή θεωρείται σχεδόν βέβαιο ότι θα αποδυναμωθεί μετά τον Οκτώβριο, ενώ δεν λείπουν οι σκέψεις για προσπάθεια ένταξης σε αυτήν κωδικών με υψηλή ζήτηση την περίοδο των εορτών.

Βαρύς ο λογαριασμός της ενεργειακής κρίσης

Του ΘΑΝΟΥ ΤΖΙΡΟΥ

Τρεις αριθμοί αρκούν για να αναδειχθεί το μέγεθος του προβλήματος που προκαλεί η ενεργειακή κρίση: Πρώτον, με τα σημερινά επίπεδα τιμών, το πρόσθετο κόστος για τα νοικοκυριά σε σχέση με πέρυσι θα προσεγγίσει τα 500 εκατ. ευρώ τον μήνα. Δεύτερον, οι αντοχές του φετινού προϋπολογισμού περιορίζονται πλέον σε λιγότερο από 100 εκατ. ευρώ, άρα το κύριο βάρος θα κληθεί να το σηκώσει το νοικοκυριό. Και τρίτον, η εξάρτηση του κρατικού προϋπολογισμού από την ενέργεια παραμένει τεράστια, καθώς μόνο από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης και τον ΦΠΑ στα πετρελαιοειδή το Δημόσιο προσβλέπει σε έσοδα 6,5 δισ. ευρώ ετησίως ή άνω των 500 εκατ. ευρώ μηνιαίως.

Και οι τρεις αυτοί αριθμοί οδηγούν σε ένα συμπέρασμα: ο

χρόνος αυτήν τη στιγμή είναι... εχθρός, αφού όσο περνούν οι ημέρες και οι εβδομάδες με τις τιμές στα ύψη τόσο φουσκώνει ο λογαριασμός, και για τα νοικοκυριά, και για τις επιχειρήσεις, και για το ίδιο το Δημόσιο. Τα 500 εκατ. ευρώ μηνιαίως θα αρχίσουν να εγγράφονται από τη στιγμή που θα ανάψουν και οι καυστήρες πετρελαίου και φυσικού αερίου. Πώς προκύπτει αυτό το ποσό;

1. Με βάση τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, αλλά και του Συνδέσμου Εταιρειών Εμπορίας Πετρελαιοειδών, σε ετήσια βάση καταναλώνουμε στο εσωτερικό της χώρας περίπου τρία δισ. λίτρα αμύλυβδη και 3,5 δισ. λίτρα πετρελαιοειδών (σ.σ. μικρότερα είναι η διείσδυση του υγραερίου με 1 δισ. λίτρα). Αυτήν τη στιγμή, η αμύλυβδη πωλείται 45 λεπτά ακριβότερα από πέρυσι παρά την επιδότηση των 10 λεπτών (2,2 ευ-

ρώ αντί για 1,75 ευρώ) και το πετρέλαιο κίνησης 65 λεπτά παραπάνω (από τα 1,54 ευρώ πέρυσι, επίσης στα 2,2 ευρώ). Με βάση τη μέση μηνιαία κατανάλωση, η επιβάρυνση μόνο για τα τρία καύσιμα κίνησης ξεπερνά τα 310 εκατ. ευρώ τον μήνα. Και αυτή η επιβάρυνση προκύπτει παρά τη διπλή επιδότηση από τα διυλιστήρια και το κράτος, που «απορροφούν» επιπλέον κόστος της τάξεως των 70 εκατ. ευρώ μηνιαίως (σ.σ. περί τα 25-30 εκατ. ευρώ το κράτος με την επιδότηση των 10 λεπτών στο πετρέλαιο κίνησης και τα 40 εκατ. ευρώ τα διυλιστήρια με τα 10 λεπτά στην αμύλυβδη και τα 5 λεπτά στο diesel). Ο... λογαριασμός θα παραμείνει στα 310 εκατ. ευρώ μηνιαίως για όσο διάστημα οι τιμές θα μένουν στα 2,2 ευρώ και για όσο οι επιδοτήσεις θα παραμείνουν στα 10 και 15 λεπτά αντίστοιχα για βενζίνη και diesel.

2. Στους έξι μήνες του χειμώνα, η μέση μηνιαία κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης ξεπερνά τα 170 εκατ. λίτρα. Ακόμη λοιπόν και αν επιτευχθεί ο στόχος για συγκράτηση της λιανικής στα 1,75 ευρώ το λίτρο, οι καταναλωτές θα το αγοράζουν 60 λεπτά ακριβότερα από πέρυσι. Άρα, η επιβάρυνση θα ξεπερνά τα 100 εκατ. ευρώ. Και ύστερα είναι και το φυσικό αέριο το οποίο ανεβαίνει μήνα με τον μήνα. Με μέση μηνιαία κατανάλωση άνω των 1,2 δισ. κιλοβαττωρών τους χειμερινούς μήνες, το επιπλέον κόστος σε σχέση με πέρυσι δύσκολα θα συγκρατηθεί στα 40-50 εκατ. ευρώ, κάτι που προκύπτει αν η κιλοβατώρα ακριβύνει κατά 4 λεπτά σε σχέση με πέρυσι. Για να συγκρατηθεί ο λογαριασμός της θέρμανσης στα 150 εκατ. ευρώ τον μήνα, θα πρέπει διυλιστήρια και κράτος να επιδοτήσουν το

θέρμανσης με 30 λεπτά το λίτρο, διαθέτοντας από κοινού περί τα 50 εκατ. ευρώ τον μήνα.

Τα κρατικά έσοδα ενισχύονται σε ετήσια βάση με 2,1 δισ. ευρώ τον χρόνο από τον ΦΠΑ και με 4,4 δισ. ευρώ τον χρόνο από τους Ειδικούς Φόρους Κατανάλωσης. Για να μηδενιστεί ο ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης (σ.σ. υπολογίζεται με 28 λεπτά το λίτρο), απαιτούνται περί τα 50 εκατ. ευρώ τον μήνα, ποσό αντίστοιχο με εκείνο που χρειάζεται για την οριζόντια επιδότηση που θα ανακοινώσει το υπουργείο Οικονομικών στις 14 Οκτωβρίου. Άρα, από μόνος του ο μηδενισμός του ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης δεν θα κάνει κάποια ουσιαστική διαφορά για τον καταναλωτή. Αντί για 30 λεπτά που θα είναι η οριζόντια επιδότηση, το όφελος θα έφτανε στα 34 λεπτά, καθώς στον ΕΦΚ επιβάλλεται και ΦΠΑ 24%.

Το πρόσθετο κόστος για τα νοικοκυριά σε σχέση με πέρυσι θα προσεγγίσει τα 500 εκατ. ευρώ τον μήνα, από τη στιγμή που θα ανάψουν και οι καυστήρες πετρελαίου και φυσικού αερίου.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το πρόβλημα του ντίζελ

Του ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

Στην Ελλάδα μιλάμε μόνο για επιδοτήσεις και για δυνατότητα μειώσεων στους φόρους καυσίμων όταν το παιχνίδι είναι ξεκάθαρο ότι παίζεται εδώ και καιρό αλλού. Ο πρόεδρος Μακρόν ζήτησε αυτή την εβδομάδα την αναβολή αυστηρότερων όρων στις εκπομπές μεθανίου και την άμβλυση κανόνων για τη διύλιση καυσίμων. Είναι εντυπωσιακό ότι γίνονται όσα γίνονται και ακόμη

οι αυστηροί κανόνες που υπήρχαν προ κρίσης συνεχίζουν να εφαρμόζονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο αυξάνοντας το κόστος των καυσίμων. Η Κομισιόν διά του αρμοδίου επιτρόπου Νταν Γκόργκενσεν πλέον το συζητάει, καθώς ο ίδιος θεωρεί βέβαιο ότι ο φετινός χειμώνας θα είναι αντίστοιχα κακός με τον χειμώνα του 2022. Η Ευρώπη συνολικά είναι έτοιμη να υποκύψει και στις πιέσεις Τραμπ –που απειλεί με πάγωμα εξαγωγών– και να

σταματήσει να χτίζει αποθέματα σε συγκεκριμένα είδη καυσίμων, κίνηση που είχε αυξήσει τις τιμές στις ΗΠΑ, αλλά αν το κάνει θα αυξήσει την πιθανότητα προβλημάτων επάρκειας στο μέλλον.

Είπαμε, το «παιχνίδι» έχει γίνει πολύ σύνθετο και οι αποφάσεις λαμβάνονται μέρα με τη μέρα και η αιτία, ειδικά στην κρίση ντίζελ που διανύουμε, είναι ότι εδώ και καιρό η Ευρώπη είχε αφήσει τη διύλιση στην τύχη της. Συνολικά 35 από

Συνολικά 35 από τα 100 διυλιστήρια στην Ευρώπη έκλεισαν από το 2009 μέχρι σήμερα.

τα 100 διυλιστήρια στην Ευρώπη έκλεισαν από το 2009 μέχρι σήμερα. Η περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου είναι ενδεικτική της μακράς αποβιομηχανισής. Από 18 διυλιστή-

ρια το 1970 λειτουργούν σήμερα μόλις τέσσερα. Το 2024 η Ευρώπη αντιπροσώπευε μόλις το 14,4% της παγκόσμιας διυλιστικής δυναμικότητας, περίπου 15 εκατ. βαρέλια ημερησίως. Η Ασία και ο Ειρηνικός κόλπος είχαν ήδη φθάσει στο 36,1%, ενώ η Βόρεια Αμερική στο 21%. Η Κίνα, ειδικότερα, υπερδιπλασίασε τη δυναμικότητά της μέσα σε δύο δεκαετίες. Η μετατόπιση αυτή θα είχε μικρότερη σημασία, εάν η κατανάλωση πετρελαίου μειωνόταν

εξίσου γρήγορα. Όμως το πετρέλαιο εξακολουθεί να καλύπτει περίπου το 32% της παγκόσμιας ενεργειακής κατανάλωσης, ενώ η ζήτησή του αυξήθηκε κατά 1,3% μεταξύ 2023 και 2024. Συνεπώς, το κενό που αφήνει μια ευρωπαϊκή μονάδα δεν ισοδυναμεί αυτομάτως με ισόποση μείωση της ζήτησης. Συνά καλύπτεται από ένα διυλιστήριο εκτός Ευρώπης. Παραδόξως, η Ελλάδα δεν ακολούθησε την τάση συρρίκνωσης των διυλιστηρίων.

Όχι με κάποια κρατική πολιτική, αλλά επειδή οι δύο εταιρείες μας που λειτουργούν τα τέσσερα διυλιστήρια της χώρας επένδυσαν εγκαίρως στον εκσυγχρονισμό τους, με αποτέλεσμα οι πωλήσεις τους στο εξωτερικό να αναλογούν στο 26% των συνολικών ελληνικών εξαγωγών αγαθών. Κάποιοι, τώρα, σκέφτονται να τους «τιμωρήσουν» σκληρά γι' αυτή την επιλογή τους, ως μέρος και αυτό της συζήτησης για εσωτερική κατανάλωση...

Ο Γιώργος Κορρές ανακτά τον έλεγχο της «Κορρές Α.Ε.»

Σε νέα εποχή εισέρχεται ένα από τα πιο αναγνωρισμένα διεθνή brands καλλυντικών ελληνικής υπογραφής. Ο λόγος για την «Κορρές» η οποία, περίπου εννέα χρόνια μετά τη συμφωνία που έφερε στο μετοχικό κεφάλαιο τη Morgan Stanley αλλά και την κινεζική Profex, αλλάζει εκ νέου χέ-

Σε συνεργασία με το κεφάλαιο επιχειρηματικών συμμετοχών Halcyon Equity Partners.

ρια. Ο Γιώργος Κορρές επιστρέφει στον πυρήνα του μετοχικού ελέγχου της εταιρείας έχοντας στο πλευρό του το κεφάλαιο επιχειρηματικών συμμετοχών Halcyon Equity Partners, με επικεφαλής την Ελένη Μπαθιανάκη. Προς το παρόν, δεν υπάρχουν περισσότερες λεπτομέρειες για τη συναλλαγή, ωστόσο αυτή έχει γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η Halcyon

Equity Partners και η Herbarium Holding Limited, συμφερόντων της οικογένειας Κορρέ, προχωρούν στην απόκτηση κοινού ελέγχου της «Κορρές Α.Ε.» Η παράπαν κίνηση σηματοδοτεί και την αλλαγή στο μετοχικό σχήμα που είχε διαμορφωθεί πριν από κάποια χρόνια, το 2018, μέσω της Nissos Holdings, στο οποίο η Morgan Stanley κατείχε το 56%, και η πλευρά Κορρέ διατήρησε το 30%.

Πίσω από ένα όνομα συνδεδεμένο με προϊόντα που έχουν ταξιδοήσει πολύ πιο πέρα από τα ελληνικά σύνορα, βρίσκεται ένα φαρμακείο ομοιοπαθητικής στο κέντρο της Αθήνας, το παλαιότερο στην Ελλάδα. Εκεί ο Γιώργος Κορρές καλλιέργησε βαθιά γνώση γύρω από τα φυσικά συστατικά αλλά και τη δυνατότητα αυτά να αξιοποιηθούν σε χιλιάδες φυσικές θεραπείες.

Μια γνώση που αργότερα θα αποτελούσε και βάση για τη δημιουργία της δικής του εταιρείας, το 1996. Το πρώτο προϊόν είναι ένα αρωματικό σιρόπι για τον λαιμό με μέλι και γλυκάνισο, μια παραδοσιακή συνταγή του παππού του Γιώργου Κορρέ από τη Νάξο.

Η πορεία της ήταν σταθερά ανοδική, αφού λίγα χρόνια αργότερα, ακολούθησε το άνοιγμα καταστημάτων σε κομβικές αγορές, μπήκε στα ράφια ορισμένων από τα δημοφιλέστερα καταστήματα παγκοσμίως, όπως η Bon Marché στο Παρίσι, Harrods κ.λπ., ενώ το 2007 μπήκε στο Ελληνικό Χρηματιστήριο.

Περίπου 11 χρόνια μετά την εισαγωγή της στο χρηματιστήριο, η εταιρεία μετά τη στρατηγική συμφωνία του 2018 έβγαине από το ελληνικό ταμπλό έχοντας πλέον τη στήριξη ισχυρών επενδυτικών ονομάτων, με την Profex να της ανοίγει τον δρόμο για την αγορά της Kivas και του Χονγκ Κονγκ.

Δ. ΚΟΝΤΗ

Νέες αεροπορικές εταιρείες «προσγειώνονται» στην Αθήνα

Η αμερικανική Alaska Airlines και η γερμανική Condor στο «Ελ . Βενιζέλος»

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Νέες αεροπορικές εταιρείες προσγειώνονται από την ερχόμενη σεζόν στο μεγαλύτερο αεροδρόμιο της χώρας. Αν και ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί η φετινή θερινή περίοδος, η οποία θυμίζουμε ότι επίσημα ρίχνει αυλαία στις 24 Οκτωβρίου, ωστόσο οι αεροπορικές ήδη σχεδιάζουν το πρόγραμμά τους για το 2027. Σε αυτή την κατεύθυνση, μέχρι στιγμής, έχουν ανακοινωθεί δύο νέες εισοδοί στο «Ελευθέριος Βενιζέλος», το οποίο συνεχίζει να συγκεντρώνει το ενδιαφέρον της βιομηχανίας των αερομεταφο-

Η ισχυρή τουριστική ζήτηση που καταγράφει η χώρα προσελκύει τους αερομεταφορείς.

ρών, χάρη στην ισχυρή τουριστική ζήτηση που καταγράφει η χώρα.

Πρώτη τον χορό της έλευσης νέων αεροπορικών για την επόμενη χρονιά άνοιξε η Alaska Airlines, η οποία εντάσσεται στη γραμμή Ελλάδας - ΗΠΑ, βάζοντας στον χάρτη των απευθείας συνδέσεων για πρώτη φορά το Σιάτλ.

Η αμερικανική αεροπορική ανακοίνωσε τον Αύγουστο ότι από τις 12 Μαΐου 2027 εγκαινιάζει εποχική απευθείας σύνδεση μεταξύ Σιάτλ και Αθήνας, πραγματοποιώντας τρεις πτήσεις την εβδομάδα έως τον Οκτώβριο. Η νέα γραμμή, με αριθμό πτήσης AS196, σηματοδοτεί πα-

Η Alaska Airlines θα συνδέει για πρώτη φορά το Σιάτλ με την Αθήνα.

ράλληλα την είσοδο της Alaska Airlines στο «Ελευθέριος Βενιζέλος» και δημιουργεί για πρώτη φορά απευθείας αεροπορική σύνδεση μεταξύ της Αθήνας και της μεγαλύτερης πόλης της πολιτείας της Ουάσιγκτον.

Η εταιρεία χαρακτηρίζει τη νέα διαδρομή ως τη μεγαλύτερη σε απόσταση πτήση στην ιστορία της, ενώ για την εξυπηρέτησή της θα χρησιμοποιεί αεροσκάφη Boeing 787-9 Dreamliner. Η επιλογή της Αθήνας εντάσσεται στη στρατηγική επέκτασης της Alaska Airlines στην Ευρώπη, καθώς παράλληλα ανακοίνωσε και την έναρξη νέας απευθείας σύνδεσης από το Σιάτλ προς το

Παρίσι, με πέντε πτήσεις την εβδομάδα. Στη συνέχεια και πριν από λίγες μέρες, πήρε σειρά η Condor, η οποία έβαλε την Αθήνα στο ευρωπαϊκό της πλάνο. Η γερμανική αεροπορική ετοιμάζεται να κάνει το ντεμπούτο της στην ελληνική πρωτεύουσα από την άνοιξη του 2027. Συγκεκριμένα, ενώ επιχειρεί παράλληλα να ενισχύσει το γερμανικό αεροδρόμιο ως βασικό κόμβο του δικτύου της, δίνοντας στους επιβάτες από την Αθήνα και τις υπόλοιπες νέες ευρωπαϊκές γραμμές τη δυνατότητα να συνεχίσουν το ταξίδι τους προς το διεθνές δίκτυο μεγάλων αποστάσεων της εταιρείας, όπως στη Βόρεια Αμερική, την Καρα-

πρωτεύουσα αποτελεί μία από τις τρεις νέες ευρωπαϊκές πόλεις που προσθέτει η Condor στο δίκτυό της από την άνοιξη, μαζί με τη Φλωρεντία και τη Στοκχόλμη.

Με τις τρεις νέες προσθήκες, η Condor ανεβάζει στους 16 τους ευρωπαϊκούς προορισμούς που εξυπηρετεί από τη Φρανκφούρτη, ενώ επιχειρεί παράλληλα να ενισχύσει το γερμανικό αεροδρόμιο ως βασικό κόμβο του δικτύου της, δίνοντας στους επιβάτες από την Αθήνα και τις υπόλοιπες νέες ευρωπαϊκές γραμμές τη δυνατότητα να συνεχίσουν το ταξίδι τους προς το διεθνές δίκτυο μεγάλων αποστάσεων της εταιρείας, όπως στη Βόρεια Αμερική, την Καρα-

ϊβική, την Αφρική και την Ασία. Επιπλέον, η TUI Airways, από το καλοκαίρι του 2027 θα προσθέσει νέα απευθείας σύνδεση από το Λονδίνο (Gatwick) προς την Αθήνα. Η νέα γραμμή περιλαμβάνεται στο θερινό πρόγραμμα της TUI για το 2027 και αποτελεί μία από τις οκτώ νέες συνδέσεις που προστίθενται από το Gatwick.

Να σημειωθεί ότι τη φετινή χρονιά προστέθηκαν στο «Ελευθέριος Βενιζέλος» 9 καινούργιες αεροπορικές εταιρείες, οι οποίες ξεκίνησαν για πρώτη φορά να δραστηριοποιούνται στην Αθήνα. Συνολικά, 21 αεροπορικές εταιρείες συνέβαλαν στην ανάπτυξη του δικτύου για το 2026.

EUDIS DEFENCE HACKATHONS 2026

CYPRUS EDITION

€10,000 PRIZE MONEY

15-17 October
Nicosia, Cyprus

Funded by the European Union

multimedia

MEDIA SPONSOR

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Νέο Στεγαστικό Σχέδιο, για οικογένειες και νέα ζευγάρια

Όσο οι οικογένειες μεγαλώνουν, τόσο μεγαλώνουν και οι στεγαστικές ανάγκες. Το νέο Στεγαστικό Σχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών, σας δίνει τη δυνατότητα να αξιοποιήσετε την υφιστάμενη κατοικία σας με προσθήκη ορόφου, επέκταση ή δημιουργία επιπρόσθετης κατοικίας, για τη στέγαση μελών της οικογένειάς σας. Η νέα κατοικία μπορεί να έχει εμβαδόν μέχρι 150 τ.μ.

Νέες δυνατότητες στέγασης. Με τους νέους στο επίκεντρο.

Για περισσότερες πληροφορίες: gov.cy/moi

Ο παραλογισμός ενός μέτρου για τα ακίνητα

Αναποτελεσματικός στη μάχη του στεγαστικού ο πενταπλασιασμός του φόρου μεταβίβασης για πολίτες τρίτων χωρών

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Με ένα μέτρο που μοιάζει «καταδικασμένο» να αποτύχει εν τη γενέσει του, δημιουργώντας παράλληλα και πληθώρα αρνητικών «απόνερων», μοιάζει ο σχεδιαζόμενος πενταπλασιασμός του φόρου μεταβίβασης ακινήτων σε 15% (από 3%) αποκλειστικά για τους αγοραστές κατοικιών που προέρχονται από χώρες εκτός Ε.Ε. Ηδη, μετά τις αρκικές έντονες αντιδράσεις από το σύνολο των φορέων της αγοράς ακινήτων (κατασκευαστές, μεσίτες, εμπορικά επιμελητήρια και ενώσεις), έχει αρχίσει το «ξήλωμα» του μέτρου με την προσθήκη εξαιρέσεων, αλλά και την έναρξη ισχύος του από την 1η Ιουλίου του 2027.

Έτσι, στο πλαίσιο της εξειδίκευσης του μέτρου από το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, έγινε σαφές ότι θα αφορά μόνο κατοικίες που αγοράζονται από φυσικά πρόσωπα, εξαιρώντας δηλαδή τις αγορές μέσω εταιρικών οχημάτων. Επίσης, θα εξαιρούνται οι ομογενείς και οι επί μακρόν (τουλάχιστον έξι μήνες ετησίως) διαμένοντες, καθώς φαίνεται πως έγινε αντιληπτό στα κυβερνητικά στελέχη ότι ο πενταπλάσιος φόρος μεταβίβασης έρχεται σε ευθεία «σύγκρουση» με άλλα μέτρα προώκυψης επενδύσεων που έχει ψηφίσει η κυβέρνηση, με χαρακτηριστικότερα παραδείγματα τα προγράμματα για τους non-don επενδυτές και τους συνταξιούχους που προέρχονται από χώρες του εξωτερικού. Σε μια περίοδο μάλιστα που οι ρυθμίσεις αυτές είχαν ξεκινήσει να αποδίδουν τους πρώτους σημαντικούς «καρπούς», η πρωθυπουργική εξαγγελία στη ΔΕΘ για την επιβολή φόρου μεταβίβασης 15% ειδικά για τους ανθρώπους που προέρχονται από χώρες εκτός Ε.Ε., μοιάζει με αυτοκαταστροφική κίνηση.

Σύμφωνα με την επιχειρηματολογία της κυβέρνησης, ένας από τους βασικότερους λόγους για τους οποίους αποφασίστηκε η αύξηση του φόρου, είναι η πληροφόρηση που έλαβαν στελέχη της από κατοίκους της Θράκης, ότι έχουν πολλαπλασιαστεί οι αγορές ακινήτων από Τούρκους πολίτες τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, όπως τονίζουν πηγές της αγοράς ακινήτων, αυτό δεν γίνεται μέσω φυσικών προσώπων, αλλά σχεδόν αποκλειστικά μέσω εταιρειών που συστήνονται συνήθως στη γειτονική Βουλγαρία, που είναι και μέλος της Ε.Ε. Όπως εξηγούν, ο λόγος που γίνεται αυτό είναι προκειμένου να μη χρειαστεί έγκριση από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Δεν θα έχει κανένα απολύτως αποτέλεσμα σε ό,τι αφορά την ανάσχεση του «κύματος» αγορών ακινήτων στη Θράκη από την Τουρκία.

ες του υπ. Εθν. Αμυνας, μιας και οι αγορές ακινήτων που γίνονται σε παραμεθόριες περιοχές από πολίτες τρίτων χωρών (εκτός Ε.Ε. δηλαδή) πρέπει υποχρεωτικά να περνούν και από το σχετικό «κόσκινο». Όταν όμως αυτό γίνεται μέσω εταιρειών, αίρεται αυτή η υποχρέωση και η συναλλαγή ολοκληρώνεται πολύ ταχύτερα και χωρίς μεγάλη γραφειοκρατία. Το ίδιο εύκολα καθίσταται και μια μελλοντική μεταπώληση. Επομένως, η επικείμενη ρύθμιση που θα εξαιρεί τις αγορές κατοικιών μέσω εταιρειών, ουσιαστικά δεν θα έχει κανένα απολύτως αποτέλεσμα σε ό,τι αφορά την ανάσχεση του «κύματος» αγορών από τη γειτονική χώρα.

Μετά τις αρχικές έντονες αντιδράσεις από το σύνολο των φορέων της αγοράς ακινήτων (κατασκευαστές, μεσίτες, εμπορικά επιμελητήρια και ενώσεις), έχει αρχίσει το «ξήλωμα» του μέτρου με την προσθήκη εξαιρέσεων, αλλά και την έναρξη ισχύος του από την 1η Ιουλίου του 2027.

Αντίστοιχα, σημαντικό ρόλο στην απόφαση της κυβέρνησης να πενταπλασιάσει τον φόρο μεταβίβασης έχει διαδραματίσει η πρόθεση να δημιουργηθεί ένα αντικίνητρο στους ξένους επενδυτές που «ανταγωνίζονται» τους Έλληνες αγοραστές και έτσι αυξάνονται οι τιμές πώλησης κατοικιών. Δηλαδή, οι αγοραστές από το Ισραήλ, την Κίνα και την Τουρκία («κруп» ουσιαστικά ανεπιθύμητοι, παρότι, όπως επισημαίνουν φορείς της αγοράς ακινήτων, οι αγορές που γίνονται από τις χώρες αυτές έχουν περιοριστεί κατακόρυφα, μετά τις αλλαγές που έγιναν στο πρόγραμμα «χρυσή βίζα». Συγκεκριμένα, ειδικά στις περιοχές με-

γάλης ζήτησης ή/και στεγαστικής πίεσης, όπως η Αττική, ο Δήμος Θεσσαλονίκης και τα μεγάλα νησιά με μόνιμο πληθυσμό από 3.100 κατοίκους και πάνω, το ελάχιστο ύψος επένδυσης για τους αγοραστές έχει αυξηθεί από τον Αύγουστο του 2025 στις 800.000 ευρώ, κίνηση που, σε συνδυασμό με την απαγόρευση αξιοποίησης του ακινήτου στη βραχυχρόνια μίσθωση, έχει ουσιαστικά «παγώσει» οριστικά τη ζήτηση από το εξωτερικό.

Ηδη άλλωστε, με βάση τα στοιχεία του υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, το φετινό πρώτο εξάμηνο υποβλήθηκαν 2.551 νέες αιτήσεις αρχικής χορήγησης άδειας διαμονής (395 αιτήσεις τον Ιούνιο),

αριθμός που υπολείπεται κατά 44% του αντίστοιχου περυσινού, που είχε διαμορφωθεί σε 4.553 αιτήσεις. Μάλιστα, το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών αφορά επενδύσεις για την αγορά κατοικιών που προέρχονται από αλλαγή χρήσης και οι οποίες μπορούν να αποκτηθούν έναντι ελάχιστου ποσού 250.000 ευρώ, εξασφαλίζοντας και άδεια διαμονής (αλλά όχι και αξιοποίηση μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης). Πρόκειται όμως για ακίνητα τα οποία προστίθενται στο απόθεμα κατοικιών μέσω της μετατροπής και ανακατασκευής κενών επαγγελματικών κτιρίων, όπως γραφεία, βιομηχανίες και αποθήκες. Επομένως, η δραστηριότητα αυτή συμβάλλει

στην αντιμετώπιση της στεγαστικής κρίσης προσθέτοντας νέες κατοικίες στο υφιστάμενο απόθεμα. Επιπλέον, κατά κανόνα, τα ακίνητα αυτά πωλούνται ως επενδυτικό προϊόν, δηλαδή προσφέρονται «πακέτο» με επαγγελματική διαχείριση της εκμετάλλευσής τους, μέσω μακροχρόνιων συμβολαίων μίσθωσης σε φοιτητές, εργένηδες, στελέχη επιχειρήσεων και νέα ζευγάρια, ανάλογα με το προφίλ του κάθε έργου και της περιοχής στην οποία βρίσκεται. Δεν πρόκειται δηλαδή για σπίτια που αγοράζονται από ξένους και μένουν ανεκμετάλλευστα. Γι' αυτό και ήδη στελέχη της αγοράς προτίθενται να ζητήσουν την εξαίρεση και της κατηγορίας αυτής από τον νέο φόρο.

Τα εξοκικά

Εν τω μεταξύ, απορία για τη στόχευση του μέτρου έχει προκληθεί και σε όσους δραστηριοποιούνται στην αγορά εξοκικής κατοικίας, όπου κι εκεί προβλέπεται ότι θα υπάρξει πλήγμα στη ζήτηση από το εξωτερικό, παρότι επίσης πρόκειται κυρίως για νέες κατασκευές σε περιοχές της περιφέρειας που ουδόλως αντιμετωπίζουν στεγαστική πίεση. Βέβαια, το κοινό αυτής της αγοράς είναι διαφορετικό. Σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας Elxis-At Home in Greece, η οποία ειδικεύεται στην προώθηση εξοκικών κατοικιών αποκλειστικά σε αγοραστές από το εξωτερικό, την περίοδο 2024-2026 το 20% των αγορών που πραγματοποιήθηκαν αφορούσε αγοραστές από χώρες εκτός Ε.Ε. Όπως αναφέρει ο κ. Γιώργος Γαβριηλίδης, διευθύνων σύμβουλος της Elxis: «Αναφορικά με το αγοραστικό κοινό εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, κύριες αγορές μας είναι η Αγγλία (αύξηση 20% από το 2024 στο 2026) και οι ΗΠΑ (αύξηση περίπου 30% από το 2024 στο 2026)».

Αυξάνονται τα «καύσιμα» για επενδύσεις

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΙΤΖΗ**

Εξασθένιση της χρηματοδοτικής ώθησης προς την πραγματική οικονομία, δηλαδή προς τις παραγωγικές επιχειρήσεις (δεν περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα, όπως οι ασφαλιστικές), σημειώθηκε τον Αύγουστο με την καθαρή ροή χρηματοδότησης να περιορίζεται στα 34 εκατ. ευρώ. Η καθαρή ροή χρηματοδότησης αποτυπώνει τις νέες εκταμιεύσεις, αφού αφαιρεθούν οι αποπληρωμές προηγούμενων οφειλών και μπορεί να ερμηνευτεί για λόγους εποχικότητας, καθώς τον Αύγουστο πολλές επιχειρήσεις κλείνουν λόγω διακοπών και μεταθέτουν την επενδυτική τους δραστηριότητα για τον Σεπτέμβριο.

Έτσι, παρά την εξασθένιση του Αυγούστου, η πιστωτική επέκταση παραμένει ισχυρή σε ετήσια βάση, καταγράφοντας ετήσιο ρυθμό 9% και τα υπόλοιπα δανεισμού προς τις επιχειρήσεις αυξήθηκαν στα 83,8 δισ. ευρώ ή 94 δισ. μαζί με τις ασφαλιστικές. Την προοπτική επιτάχυνσης της επενδυτικής δραστηριότητας ενισχύει η εξέλιξη των επιχειρηματικών καταθέσεων που αυξάνεται με πολύ ταχύτερο ρυθμό από αυτόν με τον οποίο αυξάνεται ο δανεισμός τους, διευρύνοντας το απόθεμα ρευστότητας που διατη-

Οι καταθέσεις των επιχειρήσεων ενισχύθηκαν κατά 2,4 δισ. ευρώ τον Αύγουστο σε σχέση με τον Ιούλιο.

ρούν οι επιχειρήσεις στο τραπεζικό σύστημα, στα 67,5 δισ. ευρώ για το σύνολο του επιχειρηματικού κλάδου και στα 62,7 δισ. ευρώ για τις παραγωγικές επιχειρήσεις (πλην των επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα).

Η αύξηση των καταθέσεων από επιχειρήσεις κατά 2,4 δισ. ευρώ σε σχέση με τον Ιούλιο δημιουργεί τις προϋποθέσεις ώστε μεγάλο μέρος των κεφαλαίων που είχαν αντληθεί μέσω αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου, εκδόσεων ομολόγων και τραπεζικών χρηματοδοτήσεων το προηγούμενο διάστημα και τα οποία έχουν «παρκάρι» προσωρινά στους λογαριασμούς των επιχειρήσεων, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για επενδύσεις, εξαγορές, αποπληρωμές υποχρεώσεων και άλλες επιχειρηματικές ανάγκες.

Σε κάθε περίπτωση τα δάνεια προς τις επιχειρήσεις εξακολουθούν να αποτελούν την κινητήρια δύναμη της πιστωτικής επέκτασης,

Η πιο εντυπωσιακή μακροχρόνια μεταβολή στα δάνεια αφορά την ενέργεια. Τα δάνεια του κλάδου αυξήθηκαν από 4,85 δισ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2019 στα 13,49 δισ. ευρώ τον Ιούλιο του 2026, καταγράφοντας άνοδο κατά 178% περίπου, τάση που συνδέεται με τη μεγάλη επενδυτική δραστηριότητα σε ΑΠΕ και ενεργειακές υποδομές.

καθώς αντιπροσωπεύουν πάνω από το 71% των συνολικών υπολοίπων, καταγράφοντας σταθερά θετικό ρυθμό από το 2019.

Σε ό,τι αφορά την κατανομή,

η πιο εντυπωσιακή μακροχρόνια μεταβολή αφορά την ενέργεια. Τα δάνεια του κλάδου αυξήθηκαν από 4,85 δισ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2019 στα 13,49 δισ. ευρώ τον Ιού-

λιο του 2026, καταγράφοντας άνοδο κατά 178% περίπου, τάση που συνδέεται με τη μεγάλη επενδυτική δραστηριότητα σε ΑΠΕ και ενεργειακές υποδομές.

Ισχυρή άνοδο από το 2019 εμφανίζουν επίσης οι μεταφορές και η αποθήκευση (+100%), τα καταλύματα και η εστίαση (+42%) και τα ορυχεία και λατομεία (+247%)

ξεκινώντας ωστόσο από πολύ χαμηλότερη βάση. Στον αντίποδα, τα δάνεια προς το εμπόριο υποχωρούν κατά 24% σε σχέση με το 2019, ενώ στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις του κλάδου η πτώση φθάνει το 45%. Να διευκρινιστεί ότι τα υπόλοιπα επηρεάζονται εκτός από τις νέες χορηγήσεις και από τις νέες εκταμιεύσεις, τις αποπληρωμές και τις διαγραφές.

Τα στεγαστικά δάνεια προς τα νοικοκυριά, αντιθέτως, υποχωρούν σταθερά και από 56,1 δισ. ευρώ το 2019 έχουν μειωθεί στα 25,5 δισ. ευρώ στο τέλος Αυγούστου, ενώ τα καταναλωτικά δάνεια από 18,4 δισ. ευρώ το 2019 έχουν μειωθεί στα 8,8 δισ. ευρώ.

Σε ό,τι αφορά τις καταθέσεις των νοικοκυριών, τα υπόλοιπα που διατηρούν στις τράπεζες ανήλθαν στο τέλος Αυγούστου στα 156,9 δισ. ευρώ —αυξημένα κατά 585 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον Ιούλιο— και κατά 43,4% σε σχέση με το 2019. Ένα μέρος της ρευστότητας των νοικοκυριών κατευθύνεται πλέον σε αμοιβαία κεφάλαια και είναι χαρακτηριστικό ότι στο οκτάμηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2026 οι καθарές πωλήσεις αμοιβαίων κεφαλαίων ανήλθαν σε 2,6 δισ. ευρώ και το ενεργητικό των αμοιβαίων κεφαλαίων «φλερτάρει» πλέον με το ιστορικό υψηλό του 1999, φτάνοντας τα 34 δισ. ευρώ.

Επίλυση εργατικών διαφορών μέσω τηλεδιάσκεψης

Τη δυνατότητα εξ αποστάσεως συζήτησης εργατικών διαφορών, μέσω τηλεδιάσκεψης, θέτει σε εφαρμογή η Ανεξάρτητη Αρχή Επιθεώρησης Εργασίας, αξιοποιώντας την υπηρεσία e:Presence.gov.gr. Βάσει του σχεδιασμού, διευκολύνεται έτσι η διεξαγωγή επίλυσης των διαφορών που προκύπτουν μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων, όταν η μετακίνηση εργαζομένων είναι δυσχερής, λόγω απόστασης ή έλλειψης τακτικής συγκοινωνίας από τον τόπο παροχής της εργασίας ή της κατοικίας τους προς το αρμόδιο τοπικό τμήμα της Επιθεώρησης Εργασίας. Ωφελούνται εργαζόμενοι που κατοικούν σε νησιά, σε απομακρυσμένες ορεινές περιοχές, ακόμη και όσοι αντιμετωπίζουν αδυναμία ή κίνδυνο μετακίνησης, όπως σε περίπτωση

Το 2025, οι εργατικές διαφορές ανήλθαν σε 11.354 έναντι 10.099 το 2024.

ση εγκυμοσύνης ή αναπηρίας. Να σημειωθεί πως το 2025, οι εργατικές διαφορές ανήλθαν σε 11.354 έναντι 10.099 το 2024. Το 56,12% (6.372 υποθέσεις) επιλύθηκε, μετά την παρέμβαση της Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων, το 18,74% (2.128 υποθέσεις) ματαιώθηκε, λόγω μη προσέλευσης των ενδιαφερομένων μερών και το 25,14% (2.854 υποθέσεις) παρατέμφθηκε στα δικαστήρια. Αν και η διαδικασία δεν είναι ευρέως γνωστή στους εργαζομένους, τα στοιχεία επιβεβαιώνουν

την υψηλή αποτελεσματικότητα της Επιθεώρησης Εργασίας στην εξωδικαστική επίλυση διαφορών και στην καταβολή οφειλόμενων ποσών προς εργαζομένους. Είναι χαρακτηριστικό ότι ποσά που καταβλήθηκαν από τους εργοδότες στους προσφεύγοντες εργαζομένους, ως αποτέλεσμα των εργατικών διαφορών που επιλύθηκαν, ανήλθαν το 2025 σε περίπου 8 εκατ. ευρώ. Οι εργαζόμενοι στην Ανεξάρτητη Αρχή αντιδρούν στην εξ αποστάσεως συζήτηση και χαρακτηρίζουν προβληματική τη συμμετοχή σε τηλεδιάσκεψη ως επισκέπτης (Guest), χωρίς δηλαδή πιστοποίηση μέσω Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων. Βάσει της εγκυκλίου πάντως, η εξ αποστάσεως συζήτηση πραγμα-

τοποιείται κατόπιν σχετικού αιτήματος του εργαζομένου όταν: — Ο εργαζόμενος διαμένει ή εργάζεται εντός του αστικού ιστού της έδρας του αρμοδίου τμήματος της Επιθεώρησης Εργασίας και η απόσταση από αυτό είναι 40 χιλιόμετρα ή μεγαλύτερη ή δεν υπάρχει τακτική συγκοινωνιακή σύνδεση. — Ο εργαζόμενος διαμένει ή εργάζεται εκτός του αστικού ιστού της έδρας του αρμοδίου τμήματος της Επιθεώρησης Εργασίας και η απόσταση από αυτό είναι 20 χιλιόμετρα ή μεγαλύτερη ή δεν υπάρχει τακτική συγκοινωνιακή σύνδεση, — Ο εργαζόμενος βρίσκεται σε νησί στο οποίο δεν λειτουργεί τμήμα της Επιθεώρησης Εργασίας, οπότε η εξ αποστάσεως διαδικασία εφαρμόζεται αυτομάτως.

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

INVESTORS IN PEOPLE
We invest in people Gold

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙ ΘΕΣΕΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου δέχεται αιτήσεις για την πλήρωση των πιο κάτω θέσεων διοικητικού προσωπικού:

- ΜΙΑ (1Α) ΚΕΝΗ ΜΟΝΙΜΗ ΘΕΣΗ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ/ΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ - Κλ. Α14 (ii)
- ΜΙΑ (1) ΚΕΝΗ ΜΟΝΙΜΗ ΘΕΣΗ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ/ΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ - Κλ. Α14 (ii)

Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι/ες μπορούν να επισκεφθούν τον ακόλουθο ηλεκτρονικό σύνδεσμο:
<https://www.cut.ac.cy/university/administration/administrative-services/hr/jobs/job-vacancies-administrative-staff/>

«Η Ελλάδα πληροί τα πρότυπα μιας ανεπτυγμένης επενδυτικής αγοράς»

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΛΗ**

Από story ανάκαμψης, η Ελλάδα έχει μεταμορφωθεί σε story διατηρήσιμου μετασχηματισμού, επισημαίνει ο Ντένις Σεν, οικονομολόγος στο International School of Management στο Βερολίνο. Η αναβάθμιση του ελληνικού Χρηματιστηρίου στις ανεπτυγμένες αγορές και η επιλογή μεγάλων hedge funds να εγκατασταθούν στη χώρα αποτελούν αποδείξεις της τεράστιας πρόόδου που έχει συντελεστεί, με την Ελλάδα να εντάσσεται όλο και περισσότερο στο ευρωπαϊκό επενδυτικό προσκήνιο. Αν και η χώρα έχει ακόμη πολλά δουλειά να κάνει στους τομείς της παραγωγικότητας, των ψηφιακών δεξιοτήτων και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, εντούτοις η πορεία που ακολουθεί καθίσταται όλο και πιο σαφής, όπως τονίζει.

Η δημοσιονομική πειθαρχία

Όπως σημειώνει ο Σεν, ο οποίος ήταν για χρόνια στο «τιμόνι» της αξιολόγησης της Ελλάδας στον οικο Score Ratings, η ελληνική οικονομία συνεχίζει να αναπτύσσεται με ρυθμούς ταχύτερους από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης, παρά το γεγονός ότι το εξωτερικό περιβάλλον έχει καταστεί σημαντικό πιο απαιτητικό. «Η δημοσιονομική πειθαρχία δεν αποτελεί πλέον μέτρο ανάγκης, αλλά έχει καταστεί ολόένα και περισσότερο μέρος της οικονομικής ταυτότητας της χώρας», λέει. Είναι αξιοσημείωτο, προσθέτει ο οικονομολόγος, ότι σήμερα «η Ελλάδα δανείζεται με χαμηλότερο κόστος από την Ιταλία, τη Γαλλία και τις ΗΠΑ – γεγονός που αποτελεί ισχυρή ένδειξη της δημοσιονομικής πρόόδου που έχει επιτευχθεί».

Συνεπώς, «το επόμενο κεφάλαιο δεν αφορά απλώς τη μείωση του χρέους, αλλά τη μετατροπή της δημοσιονομικής αξιοπιστίας σε υψηλότερη παραγωγικότητα και ισχυρότερες προοπτικές ανάπτυξης», επισημαίνει. Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα τομέων, «ωστόσο η μεταρρυθμιστική προσπάθεια αποτελεί μαραθώνιο και όχι γύρο θριάμβου: η παραγωγικότητα παραμένει χαμηλότερη από τον μέσο όρο της Ε.Ε., οι δικαστικές

διαδικασίες εξακολουθούν να είναι χρονοβόρες, ενώ οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν ακόμη εμπόδια που σχετίζονται με το ρυθμιστικό πλαίσιο και την έλλειψη κατάλληλων δεξιοτήτων», αναφέρει χαρακτηριστικά.

Το στοίχημα της 10ετίας

Ο στόχος πλέον είναι σαφής, τονίζει ο Σεν, με «το πραγματικό στοίχημα της επόμενης δεκαετίας να είναι να αποδειχθεί εάν οι μεταρρυθμίσεις μπορούν να μετατρέψουν τη μακροοικονομική σταθερότητα σε ταχύτερη αύξηση της παραγωγικότητας, σε θέσεις εργασίας με υψηλότερες αποδοχές και σε διατηρήσιμες ιδιωτικές επενδύσεις».

Ο οικονομολόγος εστιάζει και στο «ορόσημο» της αναβάθμισης του ελληνικού Χρηματιστηρίου στις ανεπτυγμένες αγορές. «Δεν πρόκειται απλώς για μια αλλαγή “ταμπέλας”, αλλά για την αναγνώριση ότι η Ελλάδα πληροί πλέον τα πρότυπα που αναμένονται από μια ανεπτυγμένη επενδυτική αγορά». Η εξέλιξη αυτή, όπως εξηγεί, επιβεβαιώνει ότι η Ελλάδα μετατρέπεται όλο και περισσότερο σε αγορά στην οποία αξίζει να κατευθύνουν κεφάλαια, και όχι απλώς σε μια αγορά που παρακολουθούν κάποιοι επενδυτές. «Πριν από μία δεκαετία, το ερώτημα ήταν αν η Ελλάδα θα μπορούσε ποτέ να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη των επενδυτών. Σήμερα, το ερώτημα είναι πόσα διεθνή κεφάλαια μπορούν να προσελκύσουν τα βελτιωμένα θεμελιώδη μεγέθη της. Το μήνυμα προς τους επενδυτές είναι σαφές: η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον ένα περιφερειακό story, αλλά εντάσσεται όλο και περισσότερο στο ευρωπαϊκό επενδυτικό προσκήνιο», υπογραμμίζει ο οικονομολόγος.

Η πιο πρόσφατη απόδειξη της μεγάλης αλλαγής της Ελλάδας είναι, κατά τον Σεν, η απόφαση των Millennium Management και Rokos Capital Management να ανοίξουν γραφεία στη χώρα. «Όταν οι παγκόσμιες επενδυτικές εταιρείες επιλέγουν την Αθήνα, δεν επιλέγουν απλώς μια τοποθεσία: επιλέγουν μια τοποθεσία από την οποία πιστεύουν ότι μπορεί να ευδοκιμήσουν οικονομικές δραστηριότητες υψηλής αξίας», επισημαίνει.

Ένα επιτυχημένο οικοσύστημα

hedge funds μπορεί να δημιουργήσει ένα ισχυρό πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα, καθώς δημιουργεί ζήτηση για ένα πολύ ευρύτερο οικοσύστημα χρηματοοικονομικών και επαγγελματικών υπηρεσιών, όπως εξηγεί. «Η ευκαιρία εκτείνεται πολύ πέρα από τους διαχειριστές χαρτοφυλακίου σε αναλυτές, ποσοτικούς ερευνητές, μηχανικούς λογισμικού, επιστήμονες δεδομένων, δικηγόρους, λογιστές, ειδικούς συμμόρφωσης και άλλους εξαιρετικά εξειδικευμένους επαγγελματίες». Επίσης, «τα οικονομικά ταλέντα τείνουν να προσελκύουν οικονομικά ταλέντα: η Αθήνα γίνεται ένα μέρος όπου οι φιλόδοξοι επαγγελματίες μπορούν να προχωρήσουν τη σταδιοδρομία τους και όχι ένα μέρος που αισθάνονται ότι πρέπει να εγκαταλείψουν για να τις χτίσουν». Και αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό για την Ελλάδα, η οποία επί χρόνια προσπαθεί να μετατρέψει το brain drain σε brain gain.

«Η Ελλάδα έχει ακόμη πολλά δουλειά να κάνει στους τομείς της παραγωγικότητας, των ψηφιακών δεξιοτήτων και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, όμως η πορεία που ακολουθεί καθίσταται όλο και πιο σαφής», λέει ο οικονομολόγος. «Η πιο αδιάφευστη ένδειξη οικονομικού μετασχηματισμού είναι όταν οι διεθνείς εταιρείες παύουν να διερωτώνται αν μπορούν να δραστηριοποιηθούν στη χώρα και αρχίζουν να ρωτούν πόσο γρήγορα θα μπορούσαν να εγκατασταθούν εκεί», επισημαίνει.

Σταθερό περιβάλλον

«Η διατήρηση ενός ασφαλούς, σταθερού και προβλέψιμου φορολογικού περιβάλλοντος ωστόσο παραμένει καθοριστικής σημασίας, προκειμένου να προσφερθεί μια βιώσιμη και αποτελεσματική εναλλακτική λύση έναντι του Λονδίνου, του Άμστερνταμ ή του Μιλάνου», σημειώνει ο Σεν. «Η ανάδειξη της Αθήνας σε προορισμό για κορυφαία στελέχη του παγκόσμιου χρηματοοικονομικού τομέα θα αποτελούσε μια πολύ απτή απόδειξη ότι η Ελλάδα έχει περάσει από τη φάση της ανάκαμψης μετά την κρίση στη φάση του ανταγωνισμού για την προσέλκυση των πιο εξελιγμένων οικονομικών δραστηριοτήτων παγκοσμίως».

Εύσημα για Ελλάδα, αλλά το χάσμα με Ε.Ε. παραμένει

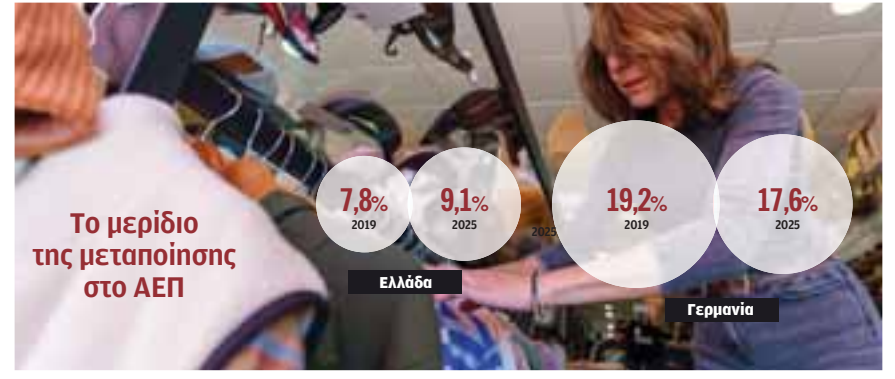
Τι δείχνουν τα στοιχεία των τελευταίων ετών για τη συμμετοχή της βιομηχανίας στο ΑΕΠ και την παραγωγικότητα, παρά τους γερμανικούς επιταύρους

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Στη Γερμανία, καθώς η οικονομία διορθώνεται στη στασιμότητα, η βαριά βιομηχανία πιέζεται από τον ανταγωνισμό, οι τιμές ανεβαίνουν και η ακροδεξιά AfD κερδίζει έδαφος, κάποιοι έχουν τελευταίως αρχίσει να κοιτούν προς την Ελλάδα με θαυμασμό. Από εκεί που ήταν παράδειγμα προς αποφυγήν, μια χώρα στο χείλος του γκρεμιού, είναι πλέον προς μίμηση, δεν διστάζουν να ισχυριστούν. Το έγραψε η Handelsblatt τον Αύγουστο σε κεντρικό άρθρο της με τίτλο «Τι μπορούμε να μάθουμε από την Ελλάδα», το οποίο αναφερόταν στις μεταρρυθμίσεις που προχωρούν εδώ. Ρωτήθηκε σχετικά από την ίδια εφημερίδα ο Κυριάκος Πιερρακάκης και απάντησε σημειώνοντας ότι η Ελλάδα θέλει να εμπνεύσει τη Γερμανία στο μεταρρυθμιστικό πεδίο. Πριν από σχεδόν ένα χρόνο, ο κεντρικός τραπεζίτης της, Πιοάκιμ Νάγκελ, σε επίσκεψή του στην Ελλάδα, είχε πει ότι η Ελλάδα είναι παράδειγμα για τη Γερμανία και τις άλλες χώρες που αντιμετωπίζουν προβλήματα. Αλλά και οι Financial Times, αναφερόμενοι στη συνέντευξη Πιερρακάκη, κάλεσαν τους αναγνώστες να απολαύσουν τη στιγμή «που η Ελλάδα βρίσκεται στη θέση να συμβουλευτεί τη Γερμανία».

Η αλήθεια είναι ότι στο πεδίο των μακροοικονομικών επιδόσεων η Ελλάδα πήγαινε πολύ καλύτερα τα τελευταία χρόνια από τον μέσο όρο των εταίρων της στην Ευρώπη. Όπως έλεγε οικονομικός παράγων σχολιάζοντας τους γερμανικούς επιταύρους, «θα μπορούσαμε να είχαμε κάνει περισσότερα στον τομέα των μεταρρυθμίσεων, αλλά το καλύτερο είναι εκτός του καλού». Το γεγονός είναι ότι η Ελλάδα απολαμβάνει γενικά εκτίμηση διεθνώς.

Για να μην αεροβατούμε, ωστόσο, ο πρόεδρος στις οικονομικές επιδόσεις που σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα δεν ήταν καθόλου επαρκής για να καλυφθεί η απόσταση με τις αντίστοιχες γερμανικές, αλλά και από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην περίπτωση μας, με άλλα λόγια, το «καλό» δεν είναι

αρκετό. Πρέπει να επιδιώξουμε το «καλύτερο» αν θέλουμε να φύγουμε από αυτές τις τελευταίες θέσεις.

Ποια είναι η πρόοδος; Σύμφωνα με στοιχεία που παρουσίασε πρόσφατα ο Άκης Σκέρτσος, η συμμετοχή της βιομηχανίας στο ΑΕΠ έχει αυξηθεί από 13,9% το 2019 σε 15,5% το 2024, υψηλότερα και από το 2000 που ήταν 14,5% του ΑΕΠ. Αποδεικνύει, κατά τον ίδιο, ότι το παραγωγικό μοντέλο της οικονομίας αλλάζει.

Την ίδια ώρα, όμως, τα στοιχεία δείχνουν ότι παρά την πρόοδο παραμένει κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, όπου η βιομηχανία αντιπροσωπεύει το 22% του ΑΕΠ, και από τη Γερμανία, όπου ανεβαίνει στο 25% του ΑΕΠ της.

Αν περιοριστούμε στην καθαρή μεταποίηση, δηλαδή αν εξαιρέσουμε ενέργεια, ορυχεία και κατασκευές, η συμμετοχή στο ΑΕΠ της Ελλάδας περιορίζεται στο 9,1%, έναντι 14,2% στην Ε.Ε., ποσοστό που τοποθετεί τη χώρα στην 4η θέση από το τέλος, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat για το 2025. Στη Γερμανία το αντίστοιχο ποσοστό είναι 17,6%. Ο στόχος της κυβέρνησης ήταν για 13% το 2027, ενώ αργότερα έθεσε και τον στόχο του 15% έως το 2030. Προλαβαίνει άραγε να φτάσει τον στόχο σε τόσο λίγο χρόνο;

Βεβαίως, η Ελλάδα ανέβηκε στο 9,1% από το 7,8% που ήταν το 2019, ενώ η Γερμανία έπεσε από το 19,2% στο 17,6% την ίδια περίοδο. «Η Ελλάδα παραμένει φυσικά μια οικονομία υπηρεσιών, όμως

σήμερα διαθέτει ισχυρότερη βιομηχανία, περισσότερη μεταποίηση, διπλάσιες εξαγωγές από το 2010 και μεγαλύτερη παραγωγική βάση», σύμφωνα με τον κ. Σκέρτσο.

Η αύξηση της συμμετοχής της βιομηχανίας στο ΑΕΠ επιδιώκεται και για να βελτιώσει η χώρα την παραγωγικότητά της. Οι σχετικοί δείκτες κινούνται, όμως, ακόμη σε χαμηλά επίπεδα. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ για την παραγωγικότητα της εργασίας, η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά ώρα εργασίας στην Ελλάδα είναι 41,50 δολάρια (από 34,28 το 2021), ενώ στη Γερμανία είναι 92,91 δολάρια (από 77,16) και στην Ε.Ε. των «27» είναι 75,63 ευρώ (από 58,63 το 2021).

Το 2025, πάντως, ήταν μια καλή χρονιά για την παραγωγικότητα της εργασίας ανά ώρα, που αυξήθηκε κατά 2,6% στην Ελλάδα έναντι 1,4% στην Ε.Ε., σύμφωνα με τη Eurostat.

Όπως επισήμαινε εξάλλου και το Συμβούλιο Παραγωγικότητας του ΚΕΠΕ στην τελευταία έκθεσή του, κατά το 2024, το ελληνικό ΑΕΠ ανά εργαζόμενο παρέμεινε περίπου στο 52% του μέσου όρου της Ευρωζώνης και στο 57% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το ελληνικό ΑΕΠ ανά ώρα εργασίας ήταν ακόμη χαμηλότερο, δηλαδή 46% του μέσου όρου της Ευρωζώνης και 40% του μέσου όρου της Ε.Ε. Παρά την εκτιμώμενη βελτίωση, το 2025 και το 2026, το χάσμα δεν πρόκειται να κλείσει εύκολα.

NICOSIA MUNICIPAL THEATRE

OCTOBER 14

AI
WARS

digital
agenda
CYPRUS SUMMIT

C. L. Max Nikias

Author, President Emeritus and Life Trustee of the University of Southern California

agenda.cy
GET YOUR
TICKET NOW!

POWERED BY

Bank of Cyprus

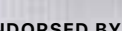
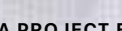
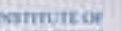
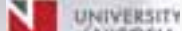

cyta

SUPPORTERS

PARTNERS

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Εκτεθειμένο στις υψηλές τιμές της χονδρεμπορικής αγοράς αφήνει σχεδόν το 70% των οικιακών καταναλωτών η νέα κυβερνητική προσέγγιση περί «αναχωμάτων» που μπορούν να αναζητήσουν οι ίδιοι στα διαθέσιμα σταθερά τιμολόγια. Η κυρίαρχη άποψη αυτήν τη στιγμή στην κυβέρνηση, όπως άρχισε να ξεδιπλώνεται από τον ίδιο τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη από το βήμα της ΔΕΘ, είναι ότι η αγορά προσφέρει εργαλεία προστασίας από τις υψηλές τιμές και αυτά είναι τα σταθερά μπλε τιμολόγια. Οποιος ανησυχεί για την πορεία των τιμών έχει τη δυνατότητα να «κλειδώσει» τιμή στα 11,5 λεπτά την κιλοβατώρα για τον επόμενο χρόνο, είτε ο πρωθυπουργός, παραπέμποντας στο τιμολόγιο myHome Online που η ΔΕΗ άρχισε να διαθέτει με έκπτωση λίγες ημέρες νωρίτερα και μέχρι τις 31 Οκτω-

Σχεδόν 7 στα 10 νοικοκυριά που βρίσκονται στα πράσινα και κίτρινα τιμολόγια θα πρέπει να μετακινηθούν στα σταθερά, κάτι που είναι πρακτικώς αδύνατον να γίνει άμεσα.

βρίου. Ερωτηθείς για τις τιμές ηλεκτρικού ρεύματος την επόμενη ημέρα, στη συνέντευξη Τύπου, εμφανισε και πάλι το τιμολόγιο της ΔΕΗ ως απάντηση για όσους ανησυχούν για ενδεχόμενες αυξήσεις.

Το μήνυμα «τέλος των επιδοτήσεων» έγινε ακόμη σαφέστερο την περασμένη εβδομάδα από τον υφυπουργό Ενέργειας Νίκο Τσάφο. «Δεν υπάρχει σήμερα ανάγκη για επιδοτήσεις στο ρεύμα. Στην αγορά υπάρχουν τα σταθερά—μπλε—τιμολόγια, που παρέχουν προστασία στον καταναλωτή», ανέφερε σε άτυπη συνάντηση με δημοσιογράφους. Σύμφωνα με το σκεπτικό που ανέπτυξε ο κ. Τσάφος, σε αντίθεση με τον καταναλωτή πετρελαίου θέρμανσης, ο οποίος δεν μπορεί να εξασφαλίσει σήμερα την τιμή στην οποία θα αγοράζει καύσιμο όλο τον χειμώνα, ο καταναλωτής ηλεκτρικής ενέργειας έχει τη δυνατότητα να κάνει ένα είδος προσωπικού «hedging».

Η μετατόπιση της κυβέρνησης από την πολιτική των επιδοτήσεων, που άρ-

Τέλος οι επιδοτήσεις για κυμαινόμενα τιμολόγια ρεύματος

Το μέτρο δεν πρόκειται να επαναληφθεί παρά την άνοδο των τιμών — Μοναδική διέξοδος για να προστατευθούν οι καταναλωτές από τις αυξήσεις, τα μπλε

Η παράταση της αβεβαιότητας σε Ουκρανία και Μέση Ανατολή ανέτρεψε τις προσδοκίες για ομαλοποίηση της αγοράς. Την περασμένη Πέμπτη, η μέση τιμή ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρεμπορική ξεπέρασε τα 213 ευρώ ανά μεγαβατώρα, καταγράφοντας ρεκόρ έτους και εκτοξεύοντας τη μέση τιμή του Σεπτεμβρίου πάνω από τα 162 ευρώ.

χισε να εφαρμόζει από την προηγούμενη ενεργειακή κρίση για την προστασία των καταναλωτών, εκδηλώνεται σε μια συγκυρία συνεχιζόμενης ανόδου των τιμών στη χονδρεμπορική αγορά, που αναμένεται να κορυφωθεί τη χειμερινή περίοδο υπό την πίεση των χαμηλών αποθεμάτων φυσικού αερίου στην Ευρώπη και τις υψηλές καταναλώσεις για θέρμανση.

Σχεδόν 7 στα 10 νοικοκυριά που βρίσκονται σήμερα στα κυμαινόμενα πράσινα και κίτρινα τιμολόγια, σύμφωνα με την νέα κυβερνητική προσέγγιση,

θα πρέπει να μετακινηθούν στα σταθερά τιμολόγια, κάτι που αφενός είναι πρακτικώς αδύνατον να γίνει άμεσα και αφετέρου δεν συνεπάγεται απαραίτητα προστασία. Το χαμηλό τιμολόγιο της ΔΕΗ myHome Online έχει προκαλέσει πράγματι φρενιτιδα στην αγορά, με χιλιάδες καταναλωτές καθημερινά να σπεύδουν να «κλειδώσουν» τιμή για ένα χρόνο. Ομως κανένας προμηθευτής, ακόμη και η ΔΕΗ που είναι ο μεγαλύτερος πάροχος της αγοράς, δεν μπορεί σε ένα περιβάλλον έντονης αβεβαιότητας να προσφέρει κλειδωμένες

τιμές σε βάθος 12μήνου χωρίς ο ίδιος να έχει «κλειδώσει» από πριν σταθερές τιμές για ένα μέρος της ενέργειας που θα αγοράσει από το χρηματιστήριο. Τα μπλε τιμολόγια που βρίσκονται σήμερα στα ράφια της αγοράς μπορούν, επομένως, να αποδειχθούν προϊόντα με περιορισμένη διάρκεια ζωής. Καθώς θα εξατμούνται οι ποσότητες ενέργειας που έχουν αντισταθμιστεί σε χαμηλότερες τιμές, θα αντικαθίστανται από ακριβότερα προϊόντα που θα ενσωματώνουν το αυξημένο κόστος της αγοράς.

Η εικόνα των τιμολογίων το α΄ εξα-

μνο του έτους αποτυπώνει ήδη αυτήν τη μεταβολή. Το 2025, όταν οι τιμές στη χονδρεμπορική αγορά είχαν αποκλιμακωθεί, τα σταθερά μπλε τιμολόγια ήταν η φθηνότερη κατηγορία. Σύμφωνα με τα στοιχεία της αρμόδιας Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΑΕΥ), για μέση κατανάλωση περίπου 300 κιλοβατώραν η μέση μηνιαία χρέωση διαμορφωνόταν στα 46,62 ευρώ. Ακολουθούσαν τα κίτρινα κυμαινόμενα στα 51,69 ευρώ, ενώ ακριβότερα ήταν τα πράσινα, με μέση χρέωση 55,84 ευρώ.

Μετά την αβεβαιότητα που προκάλε-

σε η κρίση στη Μέση Ανατολή, οι πάροχοι άρχισαν να αποσύρουν σταδιακά τα φθηνά σταθερά τιμολόγια και να τα αντικαθιστούν με ακριβότερα.

Στο πρώτο επτάμηνο του 2026, η μέση μηνιαία χρέωση των μπλε τιμολογίων αυξήθηκε στα 55,84 ευρώ, καταγράφοντας άνοδο 19,82% σε σχέση με το 2025. Την ίδια περίοδο, τα κίτρινα κυμαινόμενα έγιναν η φθηνότερη κατηγορία, καθώς η μέση χρέωσή τους υποχώρησε από τα 51,69 στα 49,99 ευρώ. Τα πράσινα παρέμειναν σχεδόν αμετάβλητα, στα 56,07 ευρώ.

Η άνοδος των σταθερών τιμολογίων ανέκοψε και τη στροφή των καταναλωτών προς τα μπλε. Μέσα στο καλοκαίρι, καταναλωτές άρχισαν να κατευθύνονται προς τα κίτρινα κυμαινόμενα, ποντάροντας στην παραδοσιακή εποχική αποκλιμάκωση των τιμών από τον Σεπτέμβριο. Η παράταση της αβεβαιότητας στα μέτωπα της Ουκρανίας και της Μέσης Ανατολής ανέτρεψε τις προσδοκίες για ομαλοποίηση της αγοράς. Την περασμένη Πέμπτη, η μέση τιμή ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρεμπορική ξεπέρασε τα 213 ευρώ ανά μεγαβατώρα, καταγράφοντας ρεκόρ έτους και εκτοξεύοντας τη μέση τιμή του Σεπτεμβρίου πάνω από τα 162 ευρώ.

Οι προβλέψεις για τον χειμώνα δειχνουν ανοδικές τάσεις και επειδή προφανώς το φθηνό τιμολόγιο που η ΔΕΗ έχει διαθέσιμο έως και τις 31 Οκτωβρίου δεν «χωράει» περί τα 5 εκατ. καταναλωτές που αριθμούν τα κυμαινόμενα τιμολόγια, είναι δύσκολο ο καταναλωτής να βρει στην αγορά προστασία από τις υψηλές τιμές. Το προαναγγελθέν «τέλος» των επιδοτήσεων θεωρείται βέβαιο, πάντως, ότι θα κατευθύνει ένα μέρος από τους περίπου 3,3 εκατ. καταναλωτές που παραμένουν αμετακίνητοι στα ακριβά πράσινα τιμολόγια προς τα σταθερά. Δεν υπάρχει στην αγορά «φθηνό καταφύγιο» για το σύνολο των νοικοκυριών.

Στην ιστοσελίδα της ΡΑΑΕΥ, υπάρχουν αυτήν τη στιγμή 25 διαφορετικά σταθερά, μπλε τιμολόγια. Το φθηνότερο είναι το ΔΕΗ myHome Online με τελικό μηνιαίο κόστος (330 κιλοβατώρας) στα 41,25 ευρώ, ενώ τα περισσότερα κινούνται σε ένα εύρος 54-60 ευρώ. Στην άσκηση για την επιλογή σταθερού τιμολογίου ο καταναλωτής πρέπει να συνυπολογίσει όχι μόνο την ονομαστική τιμή της κιλοβατώρας, αλλά και το πάγιο, το οποίο μπορεί να μεταβάλλει αισθητά την τελική επιβάρυνση, ιδιαίτερα στις χαμηλότερες καταναλώσεις.

Nicosia
BOOK
2026 fest

Πάρκο
Ακρόπολης

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

www.nicosiabookfest.com

9-11
Οκτωβρίου 2026

10:00 – 22:00

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Wildcat

DIRECTED BY ETHAN HAWKE
WRITTEN BY SHELBY GAINES & ETHAN HAWKE
BASED ON SHORT STORIES BY FLANNERY O'CONNOR

SUNDAY
NIGHT
MOVIE

MOVIES BEST HD
THE HOME OF MOVIES!

ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 21:00

WILDCAT

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχές της δεκαετίας του 1950. Η καταξιωμένη Αμερικανίδα συγγραφέας Φλάνερι Ο'Κόννορ διαγιγνώσκεται με λύκο και οι αγώνες της με την ασθένεια, την πίστη, την οικογένεια και τη δημιουργικότητα διαμορφώνουν το συγγραφικό της έργο.

Το Κανάλι Διατίθεται:

cyta

vision

cable

net

MOVIES

HD

MESIMVRIA

www.mesimvria.com

Θέση: 49

Θέση: 101

Η μεγάλη ψηφιακή νίκη με τον «άφαντο» ΦΠΑ

Μέσα σε περίπου πέντε χρόνια η φοροδιαφυγή περιορίστηκε δραστικά, με την Ελλάδα να πλησιάζει πλέον τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Χαμηλότερα από το 9% εκτιμάται ότι έχει διαμορφωθεί πλέον το κενό ΦΠΑ στην Ελλάδα για το 2025, δηλαδή η διαφορά μεταξύ του ΦΠΑ που θα έπρεπε να εισπράττει το κράτος και του ΦΠΑ που τελικά εισπράττει, σύμφωνα με πληροφορίες από ανώτατο κυβερνητικό αξιωματούχο. Εξέλιξη που φέρνει τη χώρα πολύ κοντά, ενδεχομένως και κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η τελευταία επίσημη, συγκρίσιμη εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τοποθετεί το ελληνικό VAT compliance gap στο περίπου 9% για το 2024, από 11,4% το 2023 και 24% το 2019, εκτίμηση που συμμερίζεται και το ΔΝΤ, το οποίο συνδέει τη μεγάλη μείωση με τις μεταρρυθμίσεις για τον περιορισμό της

Η αύξηση των φορολογικών εσόδων προέρχεται πλέον από τη βελτίωση της συμμόρφωσης και την ψηφιοποίηση της εφορίας.

φοροδιαφυγής και τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης. Ουσιαστικά με τις παρεμβάσεις που έγιναν τα τελευταία χρόνια «πέρασε» στην επίσημη οικονομία χρήμα που μέχρι πρότινος, και για πολλά μάλιστα χρόνια, παρέμενε εκτός καρτογράφησης. Αυτό φαίνεται και στις υπερεισπράξεις από τον ΦΠΑ, που μαζί με την... ακρίβεια είναι οι μεγαλύτεροι τροφοδοτές του προϋπολογισμού.

Η νέα κυβερνητική εκτίμηση, εφόσον επιβεβαιωθεί από τα επόμενα στοιχεία της Κομισιόν, θα σημαίνει ότι το ελληνικό κενό ΦΠΑ έχει μειωθεί κατά περισσότερο από 15 ποσοστιαίες μονάδες μέσα σε περίπου πέντε χρόνια. Ο τελευταίος επίσημος, συγκρίσιμος μέσος όρος της Κομισιόν ήταν 9,5%.

Συγκεκριμένα, το 2019 το ελληνικό κενό συμμόρφωσης στον ΦΠΑ ανερχόταν περίπου στο 24%, το 2022 υποχώρησε στο 12,4%, το 2023 στο 11,4%

και το 2024 στο περίπου 9% και πλέον βρίσκεται κάτω από το 9%.

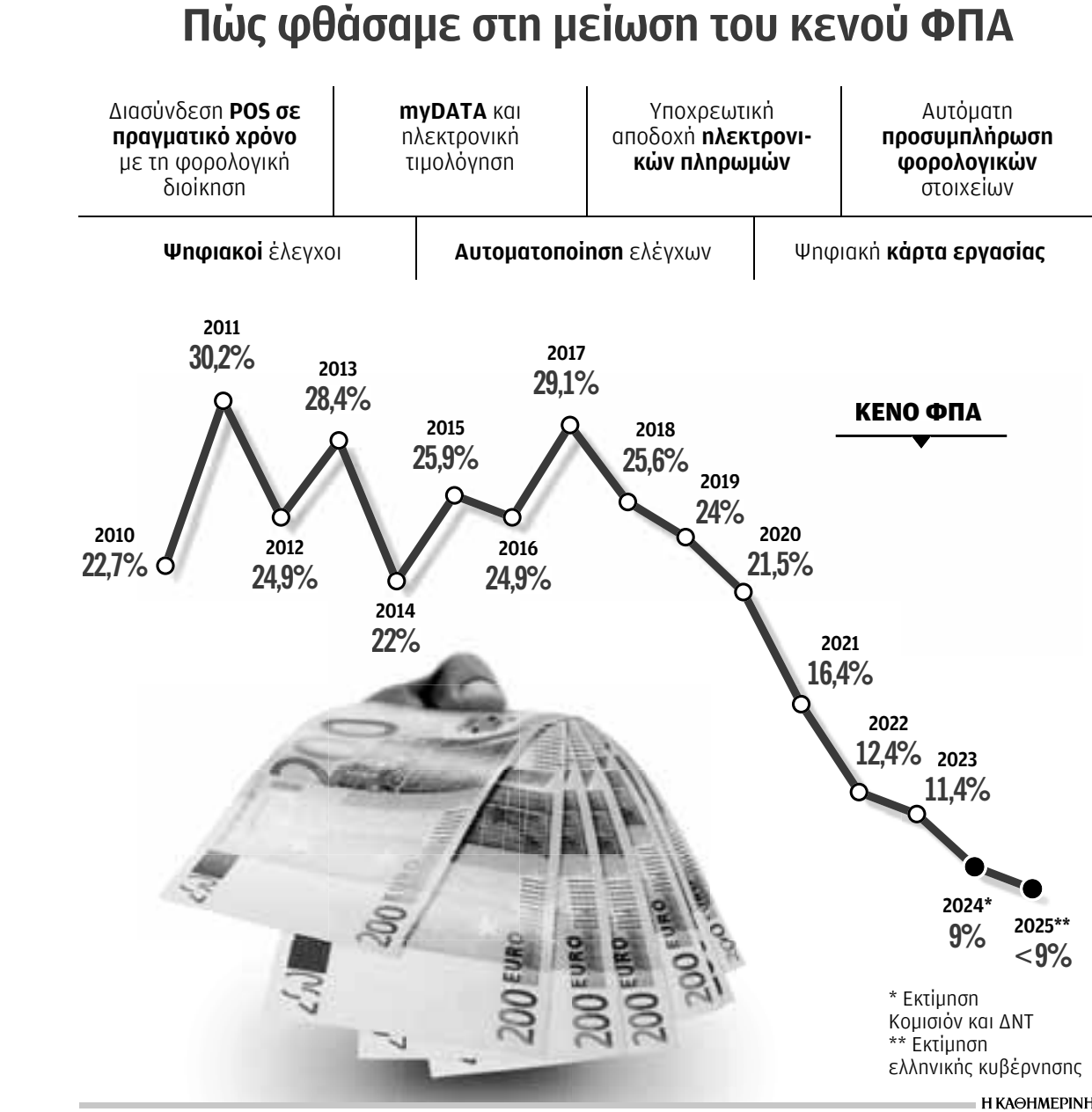
Το ΔΝΤ στην τελευταία έκθεσή του επισημαίνει ότι η αύξηση των φορολογικών εσόδων τα τελευταία χρόνια δεν προέρχεται από αλλαγές στους φορολογικούς συντελεστές, αλλά από τη βελτίωση της συμμόρφωσης και την ψηφιοποίηση της φορολογικής διοίκησης. Η εξέλιξη έχει ιδιαίτερη σημασία επειδή το ελληνικό κενό ΦΠΑ, το οποίο ήταν από τα υψηλότερα στην Ευρώπη, έχει πλέον προσεγγίσει τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Οπως προαναφέρθηκε, πίσω από τη μείωση βρίσκεται ένα πλέγμα αλλαγών που σταδιακά περιορίσε τη δυνατότητα απόκρυψης συναλλαγών και διευκόλυνε τις διασταυρώσεις. Κομβικό ρόλο διαδραμάτισε η διασύνδεση των POS με τα φορολογικά συστήματα, καθώς οι ηλεκτρονικές συναλλαγές αφήνουν πλέον πολύ περισσότερα δεδομένα προς επεξεργασία από τη φορολογική διοίκηση.

Σημαντική ήταν επίσης η επέκταση του myDATA, του ηλεκτρονικού συστήματος στο οποίο καταγράφονται τα έσοδα και τα έξοδα των επιχειρήσεων. Το ΔΝΤ αναφέρει το myDATA, την υποχρεωτική χρήση POS, τη διασύνδεση των POS με το myDATA και τα βήματα προς την προσυμπλήρωση φορολογικών στοιχείων μεταξύ των μεταρρυθμίσεων που βελτίωσαν τη φορολογική συμμόρφωση.

Στην ίδια κατεύθυνση κινήθηκε η διεύρυνση των ηλεκτρονικών πληρωμών, καθώς και τα κίνητρα για τη χρήση συναλλαγών που μπορούν να ικνηλατηθούν ηλεκτρονικά. Παράλληλα, η ΑΑΔΕ απέκτησε μεγαλύτερη δυνατότητα αξιοποίησης των διαθέσιμων δεδομένων για στοχευμένους και αυτοματοποιημένους ελέγχους.

Με άλλα λόγια, η φορολογική διοίκηση έχει μετακινηθεί από ένα μοντέλο που βασιζόταν σε μεγάλο βαθμό στον εκ των υστέρων έλεγχο σε ένα σύστημα όπου σημαντικό μέρος των συναλλαγών καταγράφεται ηλεκτρονικά και μπορεί να διασταυρωθεί πολύ ταχύτερα.

Η συζήτηση για τον ΦΠΑ, ωστόσο, συχνά μπερδεύει δύο διαφορετικά μεγέθη. Το VAT compliance gap αφορά τον

ΦΠΑ που δεν εισπράττεται επειδή δεν τηρούνται πλήρως οι ισχύοντες κανόνες. Για την Ελλάδα το 2023 η Κομισιόν υπολόγισε το κενό σε περίπου 11,4% ή 2,5 δισ. ευρώ. Αυτό είναι το μέγεθος που

πρέπει να συνδέεται με τη φορολογική συμμόρφωση και τη φοροδιαφυγή.

Από την άλλη πλευρά υπάρχει και το VAT rate gap. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπολογίζει για την Ελλάδα ένα VAT rate

gap περίπου 9,4 δισ. ευρώ. Το ποσό αυτό αφορά τις θεωρητικές απώλειες από τους μειωμένους συντελεστές ΦΠΑ σε σχέση με ένα υποθετικό σύστημα στο οποίο εφαρμόζεται ένας ενιαίος κανονι-

κός συντελεστής στην τελική κατανάλωση. Δεν πρόκειται, συνεπώς, για 9,4 δισ. ευρώ φοροδιαφυγής. Ουσιαστικά μετράει πόσο υψηλότερα θα ήταν τα έσοδα εάν το σύνολο της τελικής κατανάλωσης φορολογείτο με ενιαίο κανονικό συντελεστή, υπό την υπόθεση πλήρους συμμόρφωσης. Αυτό σημαίνει ότι τα 9,4 δισ. ευρώ δεν μπορούν να ερμηνευθούν ως ποσό που θα εισπράξει αυτομάτως το Δημόσιο εάν καταργηθούν οι μειωμένοι συντελεστές.

Μια αύξηση των συντελεστών θα επηρέαζε τις τιμές, την κατανάλωση και τη συμπεριφορά των φορολογουμένων. Επομένως, το ποσό αποτελεί μέτρο της θεωρητικής απόστασης από ένα ενιαίο σύστημα ΦΠΑ και όχι πρόβλεψη για πρόσθετα έσοδα.

Ο προϋπολογισμός κάνει λόγο για κόστος 1-1,1 δισ. ευρώ. Η διαφορά ανάμεσα στο περίπου 1-1,1 δισ. ευρώ που εμφανίζεται στις ελληνικές δημοσιονομικές εκθέσεις και στα 9,4 δισ. ευρώ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν αποτελεί απαραίτητα αντίφαση. Τα δύο μεγέθη απαντούν σε διαφορετικά ερωτήματα.

Η ελληνική Έκθεση Φορολογικών Δαπανών καταγράφει τη δημοσιονομική επίπτωση συγκεκριμένων φορολογικών διατάξεων. Πρόκειται για εκτίμηση του κόστους συγκεκριμένων φορολογικών επιλογών (φοροαπαλλαγές) με βάση την ελληνική νομοθεσία και τις αντίστοιχες φορολογικές βάσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αντίθετα, συγκρίνει το ελληνικό σύστημα με ένα υποθετικό σύστημα στο οποίο εφαρμόζεται ένας ενιαίος κανονικός συντελεστής στην τελική κατανάλωση.

Η μεγάλη μείωση του κενού ΦΠΑ αλλάζει και τη συζήτηση για την αύξηση των φορολογικών εσόδων. Σημειώνεται ότι οι μεταρρυθμίσεις των τελευταίων ετών οδήγησαν στη μόνιμη αύξηση των εσόδων από τη φοροδιαφυγή με εισπράξεις άνω των 2,5 δισ. ευρώ.

Όσο όμως το κενό πλησιάζει τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, η περαιτέρω μείωση του γίνεται δυσκολότερη. Την ίδια στιγμή παραμένει ανοικτή η συζήτηση για τις φορολογικές δαπάνες, τους μειωμένους συντελεστές και τις απαλλαγές.

Θέατρο Ριάλτο

2

ΠΑΡ 20:30 (35')

Slamming - Ξένια Κογκυλάκη
Open House Festival
Στέγη Χορού Λεμεσού

Η Ξένια Κογκυλάκη συνεχίζει την έρευνά της πάνω στις χορογραφικές δυναμικές του συναυλιακού πλήθους. Η ίδια και δύο ακόμη περφόρμερ μεταφέρουν στη σκηνή πρακτικές του mosh pit, δημιουργώντας έναν τελετουργικό χορό που κινείται ανάμεσα στην οργή και την τρυφερότητα, τη βία και την εμπιστοσύνη, τον πόνο και την ευχαρίστηση. Το *Slamming* αναζητά τη συλλογική ενέργεια και τους άγραφους κανόνες αλληλεγγύης που κρύβονται πίσω από τη φαινομενική επιθετικότητα του πλήθους, εξερευνώντας τη συλλογική κίνηση ως τόπο εμπειρίας και πρακτική αντίστασης. Σύλληψη, Χορογραφία: Ξένια Κογκυλάκη. Συνδημιουργία, Ερμηνεία: Ειρήνη Γεωργίου, Ξένια Κογκυλάκη, Noumissa Sidibé. Ανάθεση & Παραγωγή: Στέγη Ιδρύματος Ωνάση. Με την υποστήριξη: Onassis Stegi Touring Program & Aerowaves dance across Europe. **€12 / 10**

10 - 16

ΣΑΒ – ΠΑΡ 20:00

16ο Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Κύπρου (18+)

Το ISFFC, με δεκάδες ταινίες μικρού μήκους από Κύπριους και ξένους δημιουργούς, επιστρέφει στην οδόνη του Θεάτρου Ριάλτο υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση της Καίτης Παπαδήμα και του Διομήδη Κουφτερού με ένα πολυδιάστατο διαγωνιστικό πρόγραμμα ταινιών μυθοπλασίας, animation, πειραματικού κινηματογράφου και ντοκιμαντέρ που αναδεικνύει τον δυναμισμό της τοπικής και διεθνούς κινηματογραφικής κοινότητας. Το πρόγραμμα εμπλουτίζεται και φέτος με δωρεάν παράλληλες δράσεις και ειδικές προβολές, που περιλαμβάνουν και παιδικό πρόγραμμα, ενώ το διεθνές εκπαιδευτικό εργαστήρι What's the Story? Cyprus (12-16/10), σε συνεργασία με το Talents Generator Factory, προσφέρει καθοδήγηση σε επιλεγμένους σκηνοθέτες και σεναριογράφους από την Κύπρο και την ευρύτερη περιοχή της Αν. Μεσογείου. Στη φετινή διοργάνωση εντάσσεται για πρώτη φορά το TalentBridge Cyprus 2026 (11-12/10), μια νέα διήμερη δράση επαγγελματικής ανάπτυξης για ανερχόμενους δημιουργούς ταινιών μικρού μήκους, η οποία πραγματοποιείται σε συνεργασία με την T-Port. Διοργάνωση: Υφυπουργείο Πολιτισμού (Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού) και Θέατρο Ριάλτο. Με ελληνικούς και αγγλικούς υπότιτλους. **€5** (Κάρτα διαρκείας: **€25**)

19

ΔΕΥ 20:30 (70')

Brandy Sour - Κωσταντία Σωτηρίου
Θέατρο ΑντίΛογος

Το Θέατρο ΑντίΛογος παρουσιάζει τη θεατρική μεταφορά του βραβευμένου μυθιστορήματος της Κωσταντίας Σωτηρίου, *Brandy Sour*. Στην παράσταση ζωντανεύουν ιστορίες από το άλλοτε λαμπερό, μα σήμερα εγκαταλελειμμένο Ledra Palace. Η παράσταση φέρνει κοντά Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους ηθοποιούς και κοινό, γεφυρώνοντας το παρόν και το παρελθόν. Μέσα από την κοινή αφήγηση, σε ένα διγλωσσο περιβάλλον, ζωντανεύουν ιστορίες ανθρώπων που έζησαν τη δόξα, την πτώση και τον διχασμό. Σκηνοθεσία: Νεοκλής Νεοκλέους. Επί σκηνής: Ηλιάνα Κάκουρα, Şerife Mersinli, Ανδριανή Νεοκλέους, İzel Seylanli, Φώτης Φωτίου, Χριστίνα Χριστόφια και ο μουσικός Σάββας Χρυσοστόμου (Σαίξ). Υπότιτλοι στην ελληνική και τουρκική. **€15 / 12**

21

TET 20:30 (105')

Το Γάλα - Βασίλης Κατσικονούρης
Θέατρο Λέξη

Το συγκλονιστικό θεατρικό έργο του Βασίλη Κατσικονούρη, ανεβαίνει από το Θέατρο Λέξη σε σκηνοθεσία Μαρίνας Βρόντη και παραγωγή Γιώργου Τσιάκκα. Μια δυνατή ιστορία που εξερευνά τα όρια της αγάπης και της θυσίας, αγγίζοντας τις πιο ευαίσθητες χορδές της ανθρώπινης ύπαρξης. Με τις καθηλωτικές ερμηνείες της Χριστίνας Παυλίδου, του Αντρέα Παπαμιχαλόπουλου, του Βασίλη Χαράλαμπος και της Σταυρίνας Καδή. **€25 / 22 / 18**

Οκτώβριος 2026

25

ΚΥΡ 20:30 (105')

Με μια αγκαλιά τραγουδία
Πολιτιστικός Όμιλος Εστία
Έλενα Σολέα

Η φετινή συναυλία του Πολιτιστικού Ομίλου ΕΣΤΙΑ είναι ένα αφιέρωμα στον μεγάλο συνθέτη Αντώνη Βαρδή. Στη συναυλία θα λάβουν μέρος η Γυναικεία Χορωδία των Ονείρων, η Παιδική Χορωδία των Ονείρων, και η σολίστ και μαέστρος Έλενα Σολέα, πλαισιωμένοι από δεκαμελή ορχήστρα υπό τη διεύθυνση του Ξένιου Παπασοφρωνίου. Θα ακουστούν τραγούδια του συνθέτη που τραγούδησαν μεγάλοι Έλληνες ερμηνευτές όπως «Με μια αγκαλιά τραγούδια», «Σχήμα λόγου», «Πού να εξηγήω», «Ροκ μπαλάντα», «Φεύγω», «Μου 'χεις κάνει τη ζωή μου κόλαση», «Η νύχτα δύο κομμάτια», «Έτσι ξαφνικά», «Δεν θα με ξεχάσεις», κ.ά. Η συναυλία πραγματοποιείται για τη στήριξη και προώθηση του Κυπριακού Ιδρύματος Έρευνας Μυελώματος Κ.Ι.Ε.Μ. **€20 / 18**

29

ΠΕΜ 20:30 (135')

Εμπνέοντας Γενιές

Μια εμπνευσμένη συναυλία που φέρνει κοντά εξαιρετικούς νέους σολίστ και διακεκριμένους καταξιωμένους καλλιτέχνες, μεταξύ των οποίων οι Βικτώρια και Ελένη Μαυρομυστάκη, Ντομίνικα Ρόζιεκ, Εβελύν Μπερεζόβσκυ και Ναταλία Λομέικο. Διοργανώνει η Μουσική Σχολή Νόβια Μαυρομυστάκη, σε συνεργασία με τη Μουσική Ακαδημία Ραχμάνινοφ και το Ινστιτούτο Εγχόρδων Rosiek-Nguyen. **Είσοδος Ελεύθερη**.

77777745
rialto.com.cy

Θεσμικός Χορηγός Επικοινωνίας
Official Communications Partner

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Μία από τις «καυτές πατάτες» που θα κληθεί να διαχειριστεί η επόμενη κυβέρνηση που θα προκύψει από τις εκλογές που θα γίνουν το 2027 είναι ασφαλώς και η ανάγκη αναπροσαρμογής των αντικειμενικών αξιών. Με δεδομένο ότι το σύστημα των αντικειμενικών αξιών χρησιμοποιείται για τη φορολόγηση τόσο της κατοχής (π.χ. ΕΝΦΙΑ, Τέλος Ακίνητης Περιουσίας κ.τ.λ.) όσο και των αγοραπωλησιών (φόρος μεταβίβασης ακινήτων, συμβολαιογραφικά, μεσιτικά έξοδα, τέλος κτηματολογίου), είναι προφανές ότι κάθε αναπροσαρμογή θα λειτουργήσει ως σημαντική επιβάρυνση στο κόστος τόσο των ιδιοκτητών όσο και των αγοραστών ακινήτων.

Πολιτικό «σκόντο» το 2021

Το πρόβλημα καθίσταται ακόμη μεγαλύτερο κατ' αρχάς λόγω της κατακόρυφης αύξησης των εμπορικών τιμών που έχει μεσολαβήσει από το 2021, όταν και έγινε η τελευταία αναπροσαρμογή, αλλά και επειδή εκείνη ακριβώς η διαδικασία έλαβε και πολιτικό χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, περιορίστηκε εσκεμμένα το μέγεθος των αυξήσεων των τιμών ζώνης, ακριβώς για να μην υπάρχουν υπερβολικές επιβαρύνσεις των πολιτών. Σχεδόν σε κάθε περιοχή οι εισηγήσεις των εκτιμητών που συμμετείχαν στη διαδικασία ήταν υψηλότερες από τις τιμές που τελικά επελέγησαν, με ελάχιστες εξαιρέσεις. Έτσι, ήδη από το 2022 ουσιαστικά παρατηρούνταν σημαντικές αποκλίσεις ανάμεσα στις αντικειμενικές αξίες και στις εμπορικές τιμές, ειδικά στις περιοχές υψηλής ζήτησης, όπως το κέντρο, τα βόρεια και τα νότια προάστια, αλλά και νοτιά των Κυκλάδων.

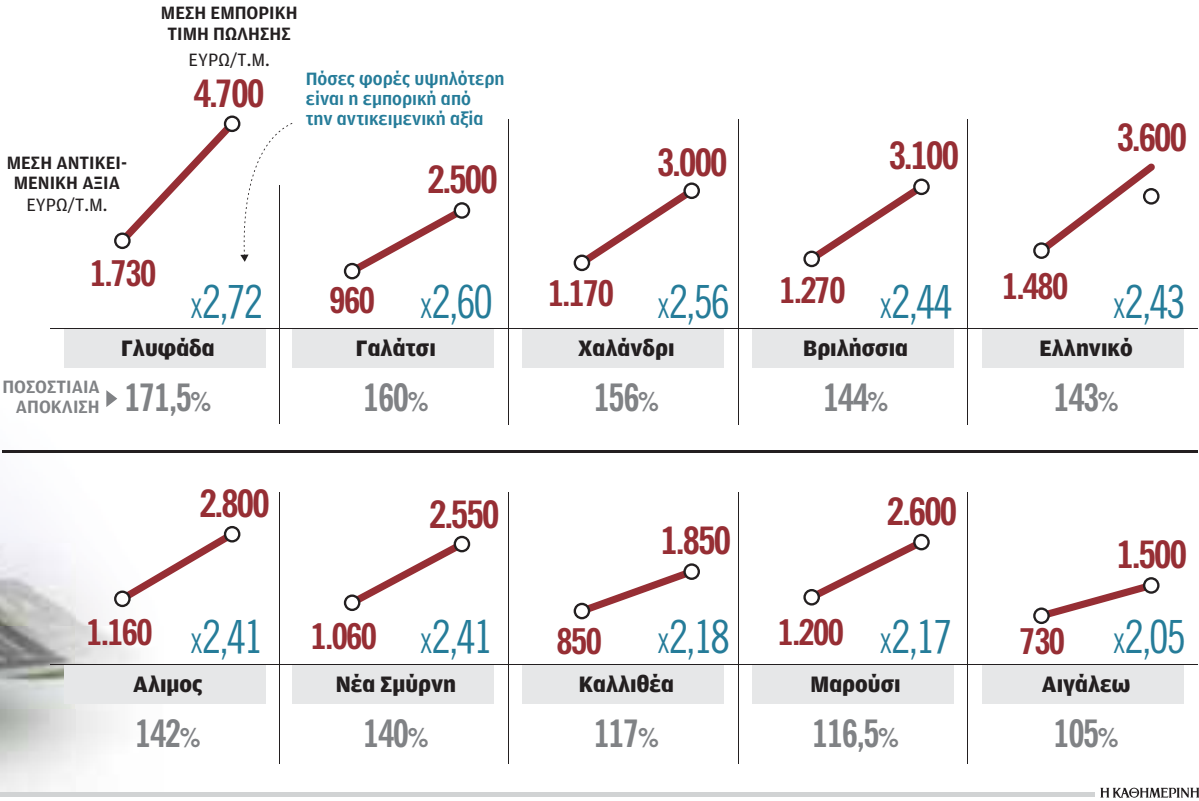
Για παράδειγμα, στο Χαλάνδρι η μέση αντικειμενική αξία για διαμέρισμα 30 ετών διαμορφώνεται σήμερα σε 1.170 ευρώ/τ.μ. (με βάση τις τιμές που θεσπίστηκαν το 2021), τη στιγμή που η τιμή πώλησης ήδη από το 2021 διαμορφωνόταν σε 2.400 ευρώ/τ.μ. και σήμερα υπολογίζεται σε 3.000 ευρώ/τ.μ. Αντιστοίχως, στον Αλιμο η αντικειμενική αξία για διαμέρισμα 30 ετών ανέρχεται σε 1.160 ευρώ/τ.μ., ενώ η πραγματική τιμή πώλησης ήδη από το 2021 διαμορφωνόταν σε 2.500 ευρώ/τ.μ. και σήμερα φτάνει τις 2.800-3.000 ευρώ/τ.μ.

Στο κέντρο της Αθήνας, το 2021, η πραγματική τιμή πώλησης ανερχόταν σε 2.000 ευρώ/τ.μ., ενώ η μέση αντικειμενική αξία για σπίτι 30 ετών άγγιζε τα 1.360 ευρώ/τ.μ. Σήμερα η μέση τιμή διαμορφώνεται σε 2.530 ευρώ/τ.μ., μια απόκλιση 86%.

Όπως είναι εμφανές, μετά και την αύξηση των τιμών που έχει μεσολαβήσει από το 2021 μέχρι και σήμερα, οι αποκλίσεις είναι ακόμη μεγαλύτερες και δύσκολο να γεφυρωθούν χωρίς σημαντικό πολιτικό κόστος, κάτι που ενδεχομένως να εξηγεί και την απόφαση να μετατεθεί η όλη διαδικασία για μετά τις προσεχείς εκλογές.

Σύμφωνα με τους δείκτες τιμών της Τράπεζας της Ελλάδος, από τις αρχές του 2021 και μέχρι το φετινό δεύτερο τρίμηνο του έτους, στο σύνολο της χώρας, καταγράφεται μέση αύξηση των

Οι 10 περιοχές με την υψηλότερη απόκλιση μεταξύ αντικειμενικών και εμπορικών αξιών

Αντικειμενικές αξίες άλλης εποχής

Εως και 171% χαμηλότερες από τις εμπορικές τιμές – Μετά τις εκλογές θα γίνει η αναπροσαρμογή τους

Στην Ελλάδα έχουμε πέντε τιμές για το ίδιο ακίνητο, κάτι που καθιστά πολύ δύσκολο τον εντοπισμό της πραγματικής αξίας.

βιβάσεων Ακινήτων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, παρότι πράγματι θα μπορούσε να είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο προς αυτήν την κατεύθυνση, καθώς σε αυτό καταχωρίζονται τα συμβόλαια αγοραπωλησιών, εντούτοις είναι έως και... παραπλανητικό. Αυτό συμβαίνει αφενός μεν επειδή οι καταχωρίσεις αφορούν περίπου το 20%-25% των συναλλαγών που γίνονται (άρα το δείγμα είναι ελλιπές), αφετέρου δε επειδή οι τιμές που αναγράφονται στα συμβόλαια πολύ συχνά εξακολουθούν να μην είναι οι εμπορικές, αλλά μόνο οι αντικειμενικές.

Σχετική έρευνα της ReDataset του ομίλου RCG, που χρησιμοποιήσει ακριβώς τα δεδομένα από το Μητρώο Αξιών Μεταβιβάσεων Ακινήτων, οδηγήθηκε σε εντελώς διαφορετικά αποτελέσματα, διαπιστώνοντας αποκλίσεις μόλις 30% στα δυτικά προάστια, 29% στα βόρεια προάστια, 38% στο κέντρο της Αθήνας και 41% στα νότια προάστια της Αττικής.

Επίσης, στον Πειραιά η απόσταση ανάμεσα στις ζητούμενες τιμές και στις τιμές των πραγματικών συναλλαγών άγγιζε το 28% και στη Θεσσαλονίκη το 27%.

Τι δίνουν τα συμβόλαια

Ουσιαστικά, όμως, πρόκειται για έναν μέσο όρο τιμών με βάση τα αναγραφόμενα στα συμβόλαια. Κάποια εξ αυτών (συνήθως τα περισσότερα) αναγράφουν την αντικειμενική αξία και τα υπόλοιπα την εμπορική αξία. Πιο συνήθως είναι η εμπορική τιμή να αναγράφεται όταν υπάρχει μεσολάβηση τράπεζας, δηλαδή τραπεζικός δανεισμός, ενώ το αντίθετο συμβαίνει συχνά στην περίπτωση που η αγοραπωλησία ολοκληρώνεται αποκλειστικά με ίδια κεφάλαια, ανεξάρτητα από την τιμή στην οποία έχει πραγματικά γίνει η συναλλαγή.

Άλλωστε, παρότι από το 2023 έχει επιβληθεί απαγόρευση στη χρήση μετρητών στην αγορά ακινήτων, εντούτοις δεν είναι εύκολο να ελεγχθεί το

αν και σε τι βαθμό ένα μέρος του τιμήματος καταβάλλεται «χέρι με χέρι» έξω από το γραφείο του συμβολαιογράφου.

Όπως αναφέρει ο Κυριάκος Καμπούρης, διευθύνων σύμβουλος της IMS-FC, εταιρείας μεσετίες πιστώσεων στεγαστικών δανείων, «σήμερα μόλις το 20% των αγοραπωλησιών, ή μία στις πέντε συναλλαγές, πραγματοποιείται με τραπεζικό δανεισμό. Το υπόλοιπο 80% γίνεται αποκλειστικά με ίδια κεφάλαια». Επομένως είναι προφανές ότι σε αυτές τις περιπτώσεις η «ευελίξια» που υπάρχει μεταξύ αγοραστή και πωλητή είναι μεγαλύτερη. Στην περίπτωση των πωλητών, το κίνητρο του να λάβουν ένα μέρος του τιμήματος «κάτω από το τραπέζι» υφίσταται εφόσον έχουν ληιπρόθεσμα ή ανεξόφλητα χρέη και δεν επιθυμούν να εμφανίσουν ένα σημαντικό έσοδο. Αντιστοίχως, κάποιοι αγοραστές μπορεί να έχουν αποκομίσει αβήλως εισοδήματα και να μην επιθυμούν να τα εμφανίσουν, ώστε να αποφύγουν τη φορολόγηση. Επιπλέον, βέβαια, το χαμηλότερο τιμμήμα στην αγορά του ακινήτου μειώνει και το κόστος μεταβίβασης (φόροι, τέλος εγγραφής στο κτηματολόγιο κ.τ.λ.).

Ο κ. Καμπούρης επισημαίνει ότι η αδιαφάνεια στην αγορά εξηγείται και από το γεγονός ότι «στην Ελλάδα έχουμε πέντε τιμές για το ίδιο ακίνητο: τη ζητούμενη τιμή της αγγελίας, την αντικειμενική αξία, την εύλογη αξία από έναν εκτιμητή, την πραγματική τιμή στην οποία συνάπτεται μια συμφωνία και την τιμή που αναγράφεται τελικά στο συμβόλαιο». Αυτό καθιστά ιδιαίτερα περιπλοκή υπόθεση τον εντοπισμό της πραγματικής τιμής στην οποία γίνεται η κάθε αγοραπωλησία, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη και η φορολόγησή της, αλλά και τελικά η χάραξη πολιτικής.

Ο ΕΝΦΙΑ

Το αποκορύφωμα είναι η στρεβλή κατάσταση που επικρατεί με την επιβολή του ΕΝΦΙΑ, ο οποίος επιβάλλεται στην κατοχή του ακινήτου και στην ουσία φορολογεί κάθε σπίτι της χώρας στην τιμή ενός καινούργιου, μια και λαμβάνει ως τιμή βάσης την τιμή ζώνης της κάθε περιοχής και στη συνέχεια επιβάλλει πάνω σε αυτήν αυξητικούς συντελεστές, με βάση τον όροφο, την πρόσφυση κ.τ.λ.

Αρκεί ένα απλό παράδειγμα για να διαπιστώσει κανείς τον παραλογισμό που επικρατεί. Ένα καινούργιο διαμέρισμα ηλικίας τριών ετών, αξίας 250.000 ευρώ βάσει τιμής ζώνης, θα φορολογηθεί με ΕΝΦΙΑ υπολογισμένο επί αξίας 312.500 ευρώ λόγω της επιβολής συντελεστή «νεότητας» 1,25 που επιβάλλεται σε ακίνητα ηλικίας από 0-4 έτη.

Αν όμως το ίδιο ακίνητο πουληθεί, τότε η αντικειμενική αξία επί της οποίας θα υπολογιστεί ο φόρος μεταβίβασης θα είναι μόλις 225.000 ευρώ, επειδή σε αυτήν την περίπτωση θα εφαρμοστεί συντελεστής παλαιότητας 0,90 επί της τιμής ζώνης. Όπως εξηγούν στελέχη των αγορών ακινήτων, οι περισσότερες χώρες καταρτίζουν συστήματα φορολογητών αξιών για τα ακίνητα, αλλά οι τιμές τους επιδιώκεται να είναι όσο πιο κοντά γίνεται στις εμπορικές (αγοραίες) αξίες και ασφαλώς να είναι ίδιες είτε πρόκειται για μεταβιβάσεις είτε για φόρους κατοχής, όπως ο ΕΝΦΙΑ.

Παγιδευμένοι οι παλαιοί κόκκινοι δανειολήπτες

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Ο Γ.Κ., ιδιοκτήτης μικρής επιχείρησης, βρέθηκε το 2015 με χρέος περίπου 300.000 ευρώ. Την περίοδο εκείνη, όταν η οικονομική κρίση κορυφωνόταν και οι αξίες των ακινήτων είχαν καταβαραθρωθεί, η περιουσία του αποτιμάτο στις 200.000 ευρώ. Εντεκα χρόνια αργότερα, η οφειλή του έχει διογκωθεί από τόκους και επιβαρύνσεις, ενώ η αξία των ακινήτων του έχει σχεδόν διπλασιαστεί, ακολουθώντας τη φρενήρη άνοδο των τιμών στην κτηματαγορά.

Η εξέλιξη αυτή, αντί να τον διευκολύνει, έχει περιορίσει δραστικά τα περιθώρια μιας ρύθμισης με ουσιαστικό «κούρεμα». Όσο μεγαλύτερη είναι η αξία που μπορεί να ανακτήσει ο πιστωτής από τη ρευστοποίηση της περιουσίας, τόσο υψηλότερο είναι το ποσό που πρέπει να εξασφαλίξει η ρύθμιση.

Στο μεταξύ, ο Γ.Κ. έχει συνταξιοδο-

τηθεί. Τα εισοδήματά του είναι περιορισμένα και η ηλικία του δεν επιτρέπει την επιμήκυνση της αποπληρωμής για όσο διάστημα θα απαιτείτο ώστε να προκύψει μια βιώσιμη δόση. Είναι αρκετά εύπορος «στα χαρτιά» ώστε να μη δικαιολογείται μεγάλο «κούρεμα», αλλά όχι αρκετά εύπορος στην πράξη ώστε να ρυθμίσει τις οφειλές του και να διασώσει την κύρια κατοικία του.

Η περίπτωση του συμπεκνώνει το αδιέξοδο ενός μεγάλου μέρους των παλαιών «κόκκινων» δανειοληπτών. Η άνοδος των τιμών αύξησε την αξία της περιουσίας τους, όχι όμως και το διαθέσιμο εισόδημά τους. Έτσι, το περιουσιακό στοιχείο που άλλοτε θα άνοιγε τον δρόμο για ένα γενναίο «κούρεμα» λειτουργεί σήμερα ως φραγμός, ανεβάζοντας το ελάχιστο ποσό που αναμένει να ανακτήσει ο πιστωτής.

Το αδιέξοδο του Γ.Κ. επιτείνεται επειδή, εκτός από οφειλές από δάνεια, έχει και χρέη προς το Δημόσιο. Κάθε φορά

Η άνοδος των τιμών των ακινήτων αύξησε την περιουσία τους, όχι όμως και το εισόδημα, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να αποπληρώσουν τα χρέη τους.

που επιχειρεί να ρυθμίσει το δανειό του με τον servicer, το συνολικό βάρος των δόσεων υπερβαίνει τις δυνατότητές του. Ακόμη και ο αλγόριθμος του εξωδικαστικού μηχανισμού, που σχεδιάστηκε για να ρυθμίζει ενιαία το σύνολο των χρεών, δεν λύνει αυτή την εξίσωση όταν το άθροισμα των δόσεων ξεπερνάει το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα. Για λόγους ενημερότητας αναγκάζεται να δίνει προτεραιότητα στη ρύθμιση προς το Δημόσιο, εγκαταλείποντας στην πράξη τη

ρύθμιση για τα δανειά του. Αυτός είναι και ο λόγος που τα ποσοστά αθέτησης στον εξωδικαστικό μηχανισμό, παρά τον μεγάλο όγκο ρυθμίσεων, παραμένουν υψηλά και, ανάλογα με τον servicer, ξεκινούν από 30% και φτάνουν έως 50%. Δεν είναι τυχαίο ότι από τα 58,1 δισ. ευρώ που βρίσκονται προς ρύθμιση στον εξωδικαστικό, το 58,9% αφορά ελεύθερους επαγγελματίες και το 18,5% φυσικά πρόσωπα μη επαγγελματίες, επιβεβαιώνοντας ότι το πρόβλημα επικεντρώνεται σε δανειολήπτες με αυτά τα χαρακτηριστικά και χρέη προς πολλούς πιστωτές.

Διέξοδο θα μπορούσαν να προσφέρουν νέα σχήματα εναλλακτικής χρηματοδότησης, τα οποία δεν θα στηρίζονται αποκλειστικά στο τρέχον εισόδημα του οφειλέτη, όπως ένα συμβατικό δάνειο, αλλά στην αξία της ακίνητης περιουσίας του. Εταιρείες παροχής πιστώσεων θα μπορούσαν να δημιουργήσουν προϊόντα για ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας

ας που διαθέτουν ακίνητα αλλά όχι την απαιτούμενη ρευστότητα για να ρυθμίσουν τα χρέη τους.

Μια τέτοια εταιρεία θα μπορούσε να χορηγεί το κεφάλαιο για την εξόφληση ή τη δραστική μείωση της οφειλής προς τον servicer, λαμβάνοντας ως εξασφάλιση το ακίνητο. Στην Ισπανία, για παράδειγμα, η hipoteca inversa απευθύνεται σε ιδιοκτήτες άνω των 65 ετών καθώς και σε άτομα με αναπηρία τουλάχιστον 33% ή εξάρτηση. Ο ιδιοκτήτης λαμβάνει συνήθως μηνιαίο εισόδημα, διατηρεί την κυριότητα και χρησιμοποιεί την κατοικία μέχρι τον θάνατό του. Στη συνέχεια, οι κληρονόμοι αποφασίζουν εάν θα εξοφλήσουν την οφειλή, θα την αναχρηματοδοτήσουν ή θα πουλήσουν το ακίνητο.

Μια δεύτερη εκδοχή είναι η άμεση εξαγορά του ακινήτου από επενδυτή, με ταυτόχρονη κατοχύρωση ισόβιου δικαιώματος κατοίκησης για τον σημερινό ιδιοκτήτη. Μέρος του τιμήματος θα κα-

τευθυνόταν στους πιστωτές και ο οφειλέτης θα απαλλάσσόταν από το χρέος χωρίς να απομακρυνθεί από το σπίτι του, χάνοντας όμως την κυριότητα και τη δυνατότητα να το αφήσει ως κληρονομιά.

Η λύση παραπέμπει στον Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων που προωθεί το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και αναμένεται να λειτουργήσει το 2027. Η λύση δεν είναι ούτε δωρεάν ούτε κοινωνικά ουδέτερη, αφού ο οφειλέτης διατηρεί το δικαίωμα να παραμείνει στο σπίτι και αποφεύγει τον πλειστηριασμό, αλλά εκχωρεί μέρος –ενδεχομένως και το σύνολο– της περιουσίας που θα κληρονομούσαν τα παιδιά του.

Πρόκειται ουσιαστικά για διαφορετικές παραλλαγές αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας που επιχειρούν να γεφυρώσουν το ίδιο χάσμα. Από τη μία η μεγάλη αξία της περιουσίας και από την άλλη η ανεπάρκεια του τρέχοντος εισοδήματος.

CYVIEW 199 LATSIA

- ✓ Modern Residential Development
- ✓ Energy Efficient (Class A)
- ✓ Well Design Living Spaces
- ✓ Elegant Architecture
- ✓ Available 2 Bedrooms

From €210.000 + VAT

Αγίου Γεωργίου 47,
3ος όροφος, 2224 Λατσία
22486955
www.cyview-developers.com
info@cyview-developers.com

ZIVANA LOEL
30 χρόνια
παράδοσης,
ποιότητας
και εξέλιξης

Σε μια ξεχωριστή βραδιά, η ΛΟΕΛ γιόρτασε μαζί με φίλους, συνεργάτες και ανθρώπους της εταιρείας, τα 30 χρόνια Zivana LOEL, τιμώντας μια διαδρομή τριών δεκαετιών γεμάτη παράδοση, ποιότητα, εξέλιξη και μοναδικές στιγμές.

Από το 1996, η Zivana LOEL, η πρώτη ζιβανία της Κύπρου, αποτελεί ένα προϊόν βαθιά συνδεδεμένο με την κυπριακή γη, την παράδοση και την κουλτούρα του τόπου μας. Τριάντα χρόνια μετά, συνεχίζει να αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι των στιγμών που μοιραζόμαστε με την παρέα και την οικογένεια.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, αναδείχθηκαν οι τρεις βασικοί άξονες που χαρακτηρίζουν τη διαδρομή της Zivana LOEL και συνεχίζουν να καθοδηγούν την πορεία της: Αγάπη για τον τόπο μας, Αφοσίωση στην ποιότητα και Επιμονή για καινοτομία.

Αγάπη για τον τόπο μας. Αφοσίωση στην ποιότητα. Επιμονή για καινοτομία. Τρεις αξίες που χαρακτηρίζουν τη Zivana LOEL και αποτελούν τη βάση πάνω στην οποία χτίζεται η επόμενη μέρα.

Εκ μέρους της ΛΟΕΛ, ο κ. Χαράλαμπος Πιττάκας ευχαρίστησε θερμά όλους όσους στάθηκαν και συνεχίζουν να στέκονται δίπλα στη Zivana LOEL, στηρίζοντας ένα προϊόν που, εδώ και τρεις δεκαετίες, δημιουργεί μοναδικές στιγμές και αποτελεί μέρος της κυπριακής ζωής και παράδοσης.

DELOITTE

Στο επίκεντρο οι τεχνολογικές
start-ups της Κύπρου

Εκδήλωση στη Λεμεσό με επίκεντρο τη νέα γενιά start-ups και scale-ups διοργάνωσαν την Πέμπτη 17 Σεπτεμβρίου 2026, το Deloitte Technology Fast 50 και ο επιταχυντής ARIS, συγκεντρώνοντας περισσότερες από 20 καινοτόμες και ταχέως αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις.

Με θέμα «Cultivating Success Stories of Innovation», η εκδήλωση δημιούργησε ευκαιρίες δικτύωσης μεταξύ ιδρυτών, επενδυτών και άλλων βασικών συντελεστών του οικοσυστήματος καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, αναδεικνύοντας τη δυναμική και τη διεθνή προοπτική του οικοσυστήματος στην Κύπρο και

τη Μέση Ανατολή. Η Deloitte, μέσω του Innovation and Entrepreneurship Centre (IEC) και του ARIS, στηρίζει την ανάπτυξη νεοφυών και αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων, προσφέροντας καθοδήγηση, πρόσβαση σε χρηματοδότηση και δίκτυα υποστήριξης. Παράλληλα, το Deloitte Technology Fast 50, που ξεκίνησε στην Κύπρο και τη Μέση Ανατολή το 2021, αναδεικνύει τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες τεχνολογικές εταιρείες της περιοχής.

Χαιρετισμό στην εκδήλωση απήθυνε ο επικεφαλής επιστήμονας για Έρευνα, Καινοτομία και Τεχνολογία της Κυπριακής Δημοκρατίας, Δημήτρης Σκουριδής, ο οποίος αναφέρθη-

κε στις δυνατότητες της Κύπρου να δημιουργήσει και να αναπτύξει διεθνώς ανταγωνιστικές τεχνολογικές επιχειρήσεις. Ακολούθησε συζήτηση

πάνελ με θέμα «Built to last or built to fade – Founders, funding and the reality of scaling», με τη συμμετοχή εκπροσώπων του οικοσυστήματος.

LIMASSOL GREENS

Πέραν των €15 εκατ. οι πωλήσεις των «The Starlings»

Με πωλήσεις που έχουν ήδη ξεπεράσει τα €15 εκατ., ξεκίνησε στις 23 Σεπτεμβρίου 2026 η κατασκευή του νέου συγκροτήματος «The Starlings», 126 πολυτελών διαμερισμάτων στο Limassol Greens, στη Λεμεσό. Η έναρξη των εργασιών σηματοδοτεί ένα ακόμη σημαντικό βήμα στην ανάπτυξη του Limassol Greens, με το έντονο αγοραστικό ενδιαφέρον να αναδεικνύει την

απήχηση της νέας οικιστικής πρότασης. Στην καρδιά του Limassol Greens, τα «The Starlings» συνδυάζουν τη σύγχρονη αρχιτεκτονική και την ιδιωτική κτίση με την ηρεμία της φύσης και τις ανέσεις ενός ολοκληρωμένου golf resort. Η προνομιακή τους τοποθεσία προσφέρει πανοραμική θέα στο καταπράσινο γήπεδο γκολφ, με την Αλυκή, το δάσος Ασωμάτου και τη θάλασσα

του Lady's Mile να συμπληρώνουν το τοπίο. Σύμφωνα με τον υφιστάμενο προγραμματισμό, η παράδοση των πρώτων διαμερισμάτων εκτιμάται ότι θα ξεκινήσει σε 26 μήνες από την ημερομηνία έναρξης της κατασκευής. Το αγοραστικό ενδιαφέρον για τα «The Starlings» παραμένει ιδιαίτερα υψηλό, με λίγα μόλις διαμερίσματα να είναι πλέον διαθέσιμα προς πώληση.

AEGEAN

Καλύτερη Περιφερειακή Αεροπορική Εταιρεία στην Ευρώπη

Για 15η συνεχόμενη χρονιά και 16η συνολικά στα 27 χρόνια λειτουργίας της, η Aegean βραβεύτηκε ως η «Καλύτερη Περιφερειακή Αεροπορική Εταιρεία στην Ευρώπη», στα Skytrax World Airline Awards 2026.

Η συγκεκριμένη διάκριση από τον διεθνώς αναγνωρισμένο Οργανισμό Αξιολόγησης Αεροπορικών Εταιρειών Skytrax, αποτελεί σημαντική αναγνώριση της εμπιστοσύνης και της εκτίμησης του επιβατικού κοινού και παράλληλα έμπρακτη αναγνώριση της σταθερής προσήλωσης της AEGEAN στην ποιότητα, την εξυπηρέτηση και τη διαρκή αναβάθμιση της ταξιδιωτικής

εμπειρίας. Επιπλέον, η εταιρεία διατήρησε για ακόμη μία χρονιά, την 4η θέση στην παγκόσμια κατάταξη για τον τίτλο της «Καλύτερης Περιφερει-

ακής Εταιρείας στον Κόσμο», επιβεβαιώνοντας τη σταθερή παρουσία της μεταξύ των κορυφαίων περιφερειακών αεροπορικών εταιρειών παγκοσμίως.

Η βράβευση πραγματοποιήθηκε σε ειδική εκδήλωση στο Λονδίνο, στο The Langham Hotel. Σε δηλώσεις του ο deputy CEO της Aegean Μιχάλης Κουβελιώτης, τόνισε ότι «η διάκριση αυτή αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία και αποτελεί επιβράβευση της συνεχούς προσπάθειας και αφοσίωσης όλων των ανθρώπων μας μέσα σε ένα ιδιαίτερα απαιτητικό και διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Παράλληλα, αποτελεί έμπρακτη αναγνώριση της εμπιστοσύνης του επιβατικού κοινού, το οποίο εδώ και 27 χρόνια μας επιλέγει για να ταξιδεύει με άνεση, ασφάλεια και ποιότητα».

LIDL ΚΥΠΡΟΥ

Δημιουργεί την
πρώτη γενιά Stores
Co-Managers

Η Lidl Κύπρου συνεχίζει να επενδύει στους ανθρώπους της, δημιουργώντας ευκαιρίες εξέλιξης και ενισχύοντας διαρκώς τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους. Στο πλαίσιο αυτό, ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα εκπαίδευσης της πρώτης γενιάς Stores Co-Managers, με 22 μέλη του #teamlidl να είναι πλέον έτοιμοι να αναλάβουν τα νέα τους καθήκοντα σε όλα τα καταστήματα της Lidl Κύπρου.

Η εκπαίδευση συνολικά 1.700 ωρών πραγματοποιήθηκε με στόχο οι νέοι Stores Co-Managers να είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι για τον ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο τους: να βρίσκονται στην καρδιά κάθε καταστήματος και να συμβάλλουν καθημερινά στη δημιουργία μιας ακόμη καλύτερης αγοραστικής εμπειρίας για κάθε πελάτη. Η ολοκλήρωση της εκπαίδευσης γιορτάστηκε σε ειδική εκδήλωση παρουσία εκπροσώπων της Διοίκησης και των ανθρώπων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα.

«Οι άνθρωποι μας βρίσκονται στην καρδιά της Lidl και η εξέλιξη τους αποτελεί για εμάς σταθερή προτεραιότητα. Η δημιουργία της πρώτης γενιάς Stores Co-Managers είναι ένα σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Επενδύουμε στις γνώσεις και τις δεξιότητές τους, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν ακόμη καλύτερα στις καθημερινές ανάγκες των καταστημάτων και των ομάδων τους, αλλά και να είναι έτοιμοι για τις ευκαιρίες που θα φέρει η επόμενη μέρα», δήλωσε ο Γιάννης Επαμεινώνδας, Head of HR της Lidl Κύπρου.

ΛΟΓΙΔΗΣ

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΤΣΙΚΑΛΑΣ

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΣΤΕΛΛΑ

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΕΦΡΑΙΜ

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΒΙΟΛΑΡΗΣ

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΛΟΥΗΣ

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΠΑΝΙΚΟΣ

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΚΟΣΙΑΡΗΣ

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΠΑΝΤΕΛΗΣ

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΑΥΤΟΥΣ ΑΚΟΥΣ

ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Επιστροφή στα θρανία με την
πιο σύγχρονη ψηφιακή βιβλιοθήκη

ME TH ΣΤΗΡΙΞΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τράπεζα Κύπρου

Πάνω από τις 2.700 μονάδες έκλεισε το Χρηματιστήριο Αθηνών

Κέρδη 1,57% για τον Γενικό Δείκτη με ώθηση από τράπεζες και ενέργεια

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Ισχυρή ανοδική κίνηση σημειώθηκε στο ελληνικό χρηματιστήριο, με τον Γενικό Δείκτη να επιστρέφει πάνω από τις 2.700 μονάδες, υπεραποδίδοντας έναντι των βασικών ευρωπαϊκών αγορών σε μία ημέρα όπου το διεθνές κλίμα ήταν επιβαρυνμένο λόγω της νέας αύξησης των τιμών του πετρελαίου που προκάλεσε η απόρριψη από τον Ντόναλντ Τραμπ της ιρανικής πρότασης που στόχευε στο άνοιγμα των Στενών του Ορμούζ.

Οι τράπεζες και οι μετοχές του ενεργειακού κλάδου βρέθηκαν στο επίκεντρο των τοποθετήσεων των επενδυτών στο Euronext Athens, οδηγώντας την αγορά σε θετικό έδαφος για δεύτερη διαδοχική συνεδρίαση και βοηθώντας στην ανάκτηση του χαμένου εδάφους από τη διόρθωση της περασμένης εβδομάδας.

Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 2.707,83 μονάδες καταγράφοντας κέρδη 1,57%, ενώ ο τζίρος κινήθηκε στα 423,19 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 1,73%

στις 6.954,52 μονάδες, ενώ η μεσαία κεφαλαιοποίηση έκλεισε στις 3.072,55 μονάδες με οριακή πτώση 0,04%.

Στα μη τραπεζικά blue chips ξεχώρισε η HELLENIC ENERGY με άνοδο 4,30%, ενώ ακολούθησαν με κέρδη άνω του 3% οι Cenergy, ΕΛΒΑΛΧαλκόρ και Βιοχάλκο. Με άνοδο που ξεπέρασε το 2% έκλεισαν οι Aegean, ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, ΕΥΔΑΠ και Motor Oil, ενώ άνω του 1% ήταν τα κέρδη σε Titan, Jumbo, Metlen και ΔΕΗ.

Στον αντιποδο, πέντε τίτλοι έκλεισαν με πτώση. Ειδικότερα, η Allwyn η οποία υποχώρησε κατά 4,65%, ενώ ακολούθησαν ο ΟΤΕ με πτώση 1,49%, η Lamda Development με πτώση 0,72%, η Aktor με πτώση 0,50% και η Coca-Cola με πτώση 0,39%.

Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε άλμα 2,44% κλείνοντας στις 3.281,72 μονάδες, με την Alpha Bank να κλείνει 3,96% υψηλότερα, την Τράπεζα Πειραιώς να ακολουθεί με άνοδο 3,60%, τη Eurobank με κέρδη 2,11%, την Εθνική Τράπεζα με άνοδο 2,09%, την Optima Bank με κέρδη 0,76% και την Τράπεζα Κύπρου με άνοδο 0,56%, ενώ απώλειες 1,26%

Η εικόνα που διαμορφώνεται επιβεβαιώνει την ικανότητα της αγοράς να απορροφά τις πιέσεις που ακολούθησαν την αναδιάρθρωση των δεικτών λόγω της αναβάθμισης.

κατέγραψε η CrediaBank. «Αυτή η εικόνα επιβεβαιώνει την ικανότητα της αγοράς να απορροφά τις πιέσεις που ακολούθησαν την αναδιάρθρωση των δεικτών λόγω της αναβάθμισης, μετά και την

οριακά θετική επίδοση της προηγούμενης εβδομάδας», σχολιάζει ο Ηλίας Ζαχαράκης της Fast Finance.

Τεχνικά, σύμφωνα με τη Fast Finance, η υποχώρηση κάτω από

τις 2.670 μονάδες είχε οδηγήσει τον Γενικό Δείκτη έως τις 2.604 μονάδες, ωστόσο η αντίδραση των αγοραστών επανέφερε τον δείκτη στα επίπεδα της προηγούμενης Παρασκευής και διατήρησε ενεργό το ημερήσιο αγοραστικό σήμα. Το ενδιαφέρον μετατοπίζεται πλέον στη ζώνη των 2.680-2.700 μονάδων, με την κατοχύρωση κλεισίματος πάνω από τις 2.680 μονάδες να ανοίγει πιθανότατα τον δρόμο για νέα υψηλά.

Πάντως, ο αναλυτής θεωρεί εύλογο το ενδεχόμενο μιας περιόδου συσώρευσης πριν από την επόμενη κίνηση, προσθέτοντας ωστόσο πως ενδιαφέρον παρουσιάζει η μεσαία κεφαλαιοποίηση.

Αξίζει να σημειώσουμε πως το εγχώριο ενδιαφέρον παραμένει στραμμένο στις ανακοινώσεις αποτελεσμάτων εξαμήνου, καθώς την Τετάρτη 30 Σεπτεμβρίου λήγει η προθεσμία δημοσιεύσής τους. Σήμερα ανακοινώνουν αποτελέσματα οι ΟΛΠ, CNL Capital, Real Consulting, Mevaco και Ελαιούλι, ενώ την Τετάρτη δημοσιεύουν οι Space Hellas, Ιατρικό Αθηνών, Τρία Αλφα, Αττικές Εκδόσεις και Frigoglass.

Μικρές διακυμάνσεις στις ευρωπαϊκές αγορές

Με μεικτά πρόσημα έκλεισαν χθες τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, την ώρα που οι τιμές του πετρελαίου διατηρούνται σε ανοδική τροχιά με φόντο την κλιμάκωση της έντασης στη Μέση Ανατολή. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 ενισχύθηκε κατά 0,12% στις 639 μονάδες. Στις επιμέρους αγορές, ο FTSE 100 στο Λονδίνο υποχώρησε κατά 0,10% στις 10.684 μονάδες, ο DAX 30 στη Φρανκφούρτη κατέγραψε οριακή πτώση 0,01% στις 25.407 μονάδες, ενώ ο CAC 40 στο Παρίσι σημείωσε επίσης οριακά κέρδη 0,01% στις 8.078 μονάδες.

Κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου, ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ απέρριψε την ιρανική πρόταση για το άνοιγμα των Στενών του Ορμούζ, δηλώνοντας παράλληλα ότι οι συνομιλίες θα συνεχιστούν εντός της εβδομάδας. Ωστόσο, η πρόσδος προς την επίτευξη συμφωνίας για τον τερματισμό της σύγκρουσης, που διαρκεί πλέον επτά μήνες, παραμένει περιορισμένη. Το Ιράν δεν δείχνει σημάδια υπαναχώρησης, με τον ανώτατο ηγέτη Μοζτάτμπα Χαμενεΐ να διατηρεί την πολεμική ρητορική, προειδοποιώντας ότι οι «εχθρικές δυνάμεις» θα εκδιωχθούν από τη Μέση Ανατολή.

Σε αυτό το κλίμα, η τιμή του πετρελαίου Brent ενισχύθηκε κατά 3,4% στα 107,79 δολάρια το βαρέλι, ενώ το αμερικανικό αργό (WTI) σημείωσε άνοδο 3,3% στα 95,50 δολάρια. Στον αντίπο-

δα, η τιμή του χρυσού σημείωσε «βουτιά» 3,9% στα 4.150 δολάρια ανά ουγγιά (oz.), υποχωρώντας σε χαμηλό επτά εβδομάδων. Η υποχώρηση αυτή προκλήθηκε καθώς οι αυξανόμενες τιμές του πετρελαίου τροφοδότησαν ανησυχίες για αναζωπύρωση του πληθωρισμού, ενισχύοντας τις εκτιμήσεις για αυστηρότερη νομισματική πολιτική, ενώ παράλληλα η ενίσχυση του δολαρίου και των αποδόσεων των αμερικανικών ομολόγων πίεσαν περαιτέρω το πολύτιμο μέταλλο.

«Η άνοδος του πληθωρισμού στην Ευρωζώνη απαιτεί μετρημένες αυξήσεις επιτοκίων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ)», δήλωσε η πρόεδρος της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, κατά την ακρόασή της σε επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. «Αυτό σημαίνει ότι, μολονότι το σοκ είναι υπερβολικά μεγάλο για να το αγνοήσουμε, θεωρούμε ότι μια μετριομένη αντίδραση είναι η ενδεδειγμένη, ώστε να διατηρήσουμε τον πληθωρισμό υπό έλεγχο», συμπλήρωσε.

Στο εταιρικό μέτωπο, η TotalEnergies ανακοίνωσε ότι θα επιστρέψει επιπλέον δισεκατομμύρια δολάρια στους επενδυτές, καθώς ο πετρελαϊκός κολοσός ευνοείται από την αυξημένη παραγωγή και τις υψηλές τιμές των καυσίμων. Τέλος, στην αγορά συναλλάγματος, το ευρώ υποχώρησε κατά 0,2% έναντι του δολαρίου, σε 1,1365 δολάρια.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				UNITEDHEALTH G		375,05	-0,4089	RIO TINTO		7056,138	-0,409
(Σε δολάρια)				US BANCORP		58,865	-0,7838	ROLLS-ROYCE HL		1474,4	-0,473
Πριν από				VERIZON COMM		46,535	-1,1576	SAINSBURY'S		336,6	-0,119
Εταιρείες				WALT DISNEY CO		104,87	-1,2058	SCHROEDERS		588,5	0
to the closing				WELLS FARGO &		81,685	-1,5488	SAGE GRP		1003,7276	-2,005
Μετ. %				WALMART INC OR		108,81	0,778	ST.JAMES'S PLA		1068	-0,28
ALCOA CORP								SMITHS GROUP		2827	0,391
ALTRIA GROUP								SMITHS&NEPHEW		1012,5	0,446
AMAZON COM								STAND.		2499,0652	0,081
AMER EXPRESS C								STATE.CHART.		2322	0,389
AMER INTL GROU								SEVERN TRENT		3070	0,261
APPLE INC								TAVIS PERKINS		620	3,592
ANGLO AMERICAN								TECORA		480,4	1,183
A.B.FOOD								TAYLOR WIMPEY		89,32	11,511
ADMIRAL GRP								UNILEVER		4671	0,139
ANTOPGASTA								UTIL. UTILITIES		1411	0,642
AVIVA								VODAFONE GRP		126,7266	-0,278
ASTRAZENECA								WPP		385,8	-1,957
BALCOCK INTL								WHITBREAD		2367	0,809
BCE SYS.											
BARCLAYS											
BRAMER.TOB.											
BERKELEY GRHL											
BR.LAND											
BUNZL											
BP											
BURBERRY GRP											
BT GROUP											
COCACOLA HBC A											
CENTRICA											
COMPASS GROUP											
CAPITA GROUP											
DCC ENERGY											
DIAGEO											
EXPERIAN											
EASVET											
FRESNILLIO											
GLENCLURE											
GSK											
HIKMA											
HAMMERSON											
HSBC HLDGS.UK											
INTL CONSOL AI											
INTERCON. HOTE											
3I GRP											
IMPERBRANDS											
INTERTEK GROUP											
ITV											
JOHNSON MATTHE											
KINGFISHER											
LAND SECS.											
LEGAL&GEN.											
LLYODS GRP.											
MARKS & SP.											
MONDI											
NATIONAL GRID											
NEXT											
PRUDENTIAL											
PERSIMMON											
PEARSON											
RELX											

London/Λονδίνο				(Σε πέννες)			
Εταιρείες				Χθες		Μετ. %	
ANGLO AMERICAN				3938,7829		-1,905	
A.B.FOOD				1856		-0,242	
ADMIRAL GRP				3674		1,548	
ANTOPGASTA				3652		-2,091	
AVIVA				700,4172		-0,286	
ASTRAZENECA				12492		-0,478	
BALCOCK INTL				986		-0,223	
BCE SYS.				1965,5		-0,33	
BARCLAYS				464,1029		-0,323	
BRAMER.TOB.				4223		1,029	
BERKELEY GRHL				3364		-0,178	
BR.LAND				396,4		-0,05	
BUNZL				2662,1838		0,607	
BP				565,2913		0,895	
BURBERRY GRP				1024,0532		0,639	
BT GROUP				194,45		-1,068	
COCACOLA HBC A				4340,37591		-1,921	
CENTRICA				147,8		-0,577	
COMPASS GROUP				29,54		0,34	
CAPITA GROUP				215		-3,153	
DCC ENERGY				6440		0,078	
DIAGEO				1659,5		-1,37	
EXPERIAN				2550		-3,563	
EASVET				674		-0,148	
FRESNILLIO				2743		-5,087	
GLENCLURE				551,5		-1,711	
GSK				1860		0,486	
HIKMA				1592		0,126	
HAMMERSON				344,2		-0,116	
HSBC HLDGS.UK				1523,4622		0,278	
INTL CONSOL AI				437,5		0,229	
INTERCON. HOTE				158,44029		1,375	
3I GRP				26,35		-1,089	
IMPERBRANDS				2464,4075		0,328	
INTERTEK GROUP				5875		0,256	
ITV				68		-0,802	
JOHNSON MATTHE				2363,3336		-0,422	
KINGFISHER				337,3093		1,279	
LAND SECS.				619,5		0,243	
LEGAL&GEN.				299,8		-0,235	
LLYODS GRP.				108,1		-0,643	
MARKS & SP.				31676		0,828	
MONDI				808,2		-1,941	
NATIONAL GRID				1127,5		0,044	
NEXT				14580		-0,512	
PRUDENTIAL				943,2005		-0,191	
PERSIMMON				1327		14,682	
PEARSON				1202,5		-1,313	
RELX				2503,5372		-1,86	

Zurich/Zuripxn				(Σε ελφ. Φλ.)			
Εταιρείες				Χθες		Μετ. %	
ABB LTD N				79,78		-0,5	
RICHEMONT N				172,25		0,5	
GIBERT MI				550,6		0,88	
NOWARTIS N				12,14		1,34	
SGS N				94,12		-0,4	
SWATCH GROUP I				186,6		1,83	
ADECCO N				24,94		2,55	
JULIUS BAER N				71,6		0,51	
GIVAUDAN N				3418		-0,84	
NESTLE SA P				77		-0,22	
SWISSCOM N				639		-2,74	
SWISS RE N				142,9		0,88	
UISB GROUP N				40,51		-0,71	
ZURICH INSURAN				578		-0,55	

Frankfurt/Φρανκφούρτη				(Σε ευρώ)			
Εταιρείες				Χθες		Μετ. %	
ADIDAS N				147,85		1,35	
ALLIANZ SE				425,5		2	
BASE SE				50,28		-0,14	
BAY MOT WERKE				55,18		-0,54	
BEIERSDORF				78,56		0	
BAYER N AG				50,8		0,78	
COMMERZBANK				42,38		0,19	
CONTINENTAL AG				68,76		-0,24	
DEUTSCHE BANK				31,565		-0,195	
DZ BOERSE N				287,1		2,3	
DT LUFTHANSA A				7,702		0,066	
DT TELEKOM N				26,67		-0,33	
E.ON SE NA				17,15		-0,035	
FRIESENBERG MEDI				40,48		0,68	
HEIDELBERG MAT				143,3		-0,7	
HENKEL AG&C V				74,1		0,36	
INFINEUM TECH				56,57		-0,14	

			15,66	0	IHI	2775	-0,79	DANONE	59,50	-0,1
TERCK RUGA			138,45	3,45	ISUZU MOTORS	2176,5	-0,71	DASSAULT SYSTE	21,07	0
KJENHCK KEECK N			514	3,6	KAWASAKI HWY I	2400	-0,33	L'OREAL	385,00	0,82
WE AG			59,14	-0,26	KAJIMA CORP	4888	-0,43	L.V.M.H.	398,80	0,49
HYSENENKRUPP A			15,185	-0,07	KEIO	785,3	-1,23	LAGARDERE	18,02	0,67
OLKSWAGEN VZ			70,88	-0,84	KOBE STEEL	2077	-0,14	MICHELIN	33,79	-0,03
ONOVIA SE			17,055	-0,115	KONICA MINOLTA	66,39	-1,03	PERNOD RICARD	58,72	-0,54
IEMENS N			278,45	0,15	JTEKT	2122	-0,16	KERING	228,20	2,17
AP SE			184,02	-1,9	MITSUB UFJ FG	3721	0,19	PUBLICIS GROUP	96,14	-1,76
					MITSUBUSHI COR	4818	-0,84	RENAULT	26,33	0,11
					MITSUBISHI ELE	523	-0,45	SAINT-GOBAIN	70,50	0,97
					MITSUBISHI MOT	373	1,41	SANOFI	72,00	0,29
					NEC CORPORATIO	4778	-0,77	SCHNEIDER ELEC	290,50	-0,17
					NIKON HLDC	5100	-0,49	SOCIETE GENERA	71,46	-1,18
					NIKON CORP	1871	-0,13	SODEXO	63,30	-0,96
					NISSAI CORP	1597	-0,73	TFI	6,33	-1,4
					NISSAN MOTOR C	301,9	0,23	THALES	226,00	-1,48
					NOMURA HOLDING	1595	0,57	VEOLIA ENVIRON	31,09	-0,86
					NISSAN CHEMICA	8226	-1,38			
					NIPPON PAPER I	1330				
					OBAYASHI CORP	3056	-0,36			
					ODAKYU ELEC RA	1774	-0,48			
					OII HOLDINGS	861,1	-1,68			
					OSAKA GAS	5840	-0,39			
					RICOH CO LTD	1662	-1,25			
					SECOM	6288	-1,63			
					SEVEN C I HLDC	2000	-0,27			
					SHARP CORP	649,6	-1,92			
					SHIMIZU CORP	2200	-0,45			
					SHISEIDO	3527	0,77			
					SONEY GROUP COR	36,80	-0,81			
					SMFG	6990	1,03			
					SUMITOMO CHEM	580,2	-1,02			
					SUZUKI	3175	-1,85			
					Taisei CORP	12395	-0,37			
					TDK CORPORATIO	2955	-0,72			
					TOBU RAILWAY	2940,5	-0,99			
					TOKIO MARINE W	8075	1,04			
					TORAY INDUSTRI	1251,5	-0,12			
					TREND MICRO	6439	-0,16			
					TOPPY INDS LTD	3170	-0,32			
					TORAY INDUSTRI	1251,5	-0,12			
					TOYOBO	1650	-1,67			
					TOYOTA MOTOR C	2986,5	-1,1			
					YAMAHA CORP	1250,5	-0,03			
						</				

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 29 Σεπτεμβρίου 2026

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ					ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.					
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.709,91	2.707,83	2,08	0,08%	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	301.903.893,18			
FTSE/X.A. LARGE CAP	6.962,69	6.954,52	8,17	0,12%	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	27.500.911,65			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ EN.A. GROWTH ΧΑ	16.218,52	16.239,38	-20,86	-0,13%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	19.556.662,85			
FTSE/X.A.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	5.685,83	5.700,58	-14,75	-0,26%	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	17.745.959,85			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.379,04	2.376,90	2,14	0,09%	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	16.913.016,45			
FTSE/X.A. MID CAP	3.083,05	3.072,55	10,50	0,34%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	13.953.713,85			
FTSE/X.A. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.631,27	1.629,36	1,91	0,12%	ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΗΛΕΦΩΝΙΑ	13.554.587,76			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	593,31	592,66	0,65	0,11%	ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	9.960.322,64			
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	3.241,34	3.237,61	3,73	0,12%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	7.745.809,10			
FTSE/X.A. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	12.785,39	12.770,39	15,00	0,12%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	6.187.016,32			
FTSE/X.A. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.525,59	4.510,18	15,41	0,34%	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	5.407.834,00			
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	3.598,51	3.601,24	-2,73	-0,08%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	5.327.815,16			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	5.478,36	5.474,16	4,20	0,08%	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	3.595.228,16			
FTSE/X.A. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	3.303,27	3.281,72	21,55	0,66%	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	2.597.283,14			
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΘΙΑΠΕΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	7.524,12	7.548,97	-24,85	-0,33%	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	2.176.665,57			
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	15.440,46	15.340,74	99,72	0,65%	ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	1.990.276,70			
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.399,51	5.420,35	-20,84	-0,38%	ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	1.552.015,44			
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	4.648,86	4.638,88	9,98	0,22%	ΤΡΟΦΙΜΑ	1.409.879,61			
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	9.563,22	9.584,00	-20,78	-0,22%	ΡΑΔΙΟΘΛΑΣΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	1.296.664,70			
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	12.798,40	12.853,32	-54,92	-0,43%	ΥΔΡΕΥΣΗ	1.140.443,65			
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	11.382,53	11.329,06	53,47	0,47%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.131.945,84			
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡ. ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	9.652,21	9.689,37	-37,16	-0,38%	ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	677.112,86			
					ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	652.857,77			
					ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	489.696,26			
					ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	362.331,28			
					ΕΞΕΙΔΙΚΕΜΕΝΟ ΔΙΑΝΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	349.660,50			
					ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	323.926,82			

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/X.A. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.	Κλείσιμο	Μετ. %		
ΧΑΙΔΕΜΕΝΟΣ (ΚΟ)	0,910	30,00%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	15,300	-4,38%	ΕΥΡΩΒ	4,929	2,67%	
ΑΒΑΞ (ΚΟ)	3,380	5,63%	FRIGOGLOSS (ΚΟ)	0,330	-4,35%	ΠΕΙΡ	10,7	0,47%	
ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ)	2,690	4,26%	FLEXORACK (ΚΟ)	8,000	-3,61%	ΕΤΕ	17,605	-1,10%	
CREDIABANK (ΚΟ)	0,980	4,26%	EURONEXT ATHENS (ΚΟ)	10,900	-3,54%	ΑΛΦΑ	4,84	1,40%	
ΕΥΡΩΠΗ HOLDINGS (ΚΟ)	1,678	3,45%	ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ)	1,920	-3,52%	ΕΕΕ	50,5	-0,59%	
BALLY'S INTRALOT (ΚΟ)	1,130	2,73%	ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4,325	-3,46%	ΔΕΗ	23,02	-1,37%	
QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	7,970	2,71%	ΟΤΕ (ΚΟ)	19,350	-2,27%	MTLN	49,34	0,41%	
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ)	4,929	2,67%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	11,260	-2,26%	ΜΟΗ	68,5	0,37%	
ΥΚΝΟΤ INVEST (ΚΟ)	1,490	2,41%	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ)	1,950	-2,26%	ΒΟΧΗGR	10,92	1,11%	
ΣΙΔΑΜ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΑΕ (ΚΟ)	2,760	2,22%	ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ (ΚΟ)	1,582	-2,22%	ΓΕΚΤΕΡΝΑ	44,32	-1,20%	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ					ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25				
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ				Κλείσιμο	Μετ. %			
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ)	107.350.777,63	ΑΛΦΑ ΕΤΦ FTSE ATHEX LARGE CAP	1,89%		ALWN	11,41	1,06%		
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	71.090.449,06	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ)	0,80%		ΤΙΤΣ	49,28	-0,44%		
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	70.004.991,03	ΟΤΕ (ΚΟ)	0,74%		ΕΛΠΕ	17,98	0,28%		
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	30.248.596,88	ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ)	0,61%		CENER	24,28	-0,08%		
ΔΕΗ (ΚΟ)	24.887.977,00	LOGISMOS (ΚΟ)	0,58%		ΔΑΑ	12,2	0,58%		
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	19.556.662,85	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	0,53%		CREDIA	0,98	4,26%		
JUMBO (ΚΟ)	13.953.713,85	SOFTWeb - ADAPTIVE I.T. SOL. Α.Ε. (ΚΟ)	0,49%		AKTR	9,81	-1,31%		
ΟΤΕ (ΚΟ)	13.554.587,76	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,44%		ΒΙΟ	17,88	1,59%		
BANK OF CYPRUS HOLDINGS PLC (ΚΟ)	11.298.429,32	CREDIABANK (ΚΟ)	0,43%		ΛΑΜΔΑ	6,145	-0,32%		
ALLWYN AG (ΚΟ)	11.120.204,94	JUMBO (ΚΟ)	0,42%		ΑΡΑΙΓ	11,26	-2,26%		

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ				
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	264	1.042	8.541	
FTSE/X.A. Τράπεζες	2	11	2.264	
FTSE/X.A. Large Cap	262	1.031	6.277	
MSCI GREECE REBASED	0	0	0	
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.579	60.246	2.173.020	
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	27	175	11.111	
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	2	15	4.477	
AKTOR Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	40	2.250	224.844	
Allwyn AG (ΚΟ)	43	157	16.171	
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	215	6.279	35.008	
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	1	18	291	
AUTOHELLAS (ΚΟ)	0	0	18	
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	33	95	1.722	
BALLY'S INTRALOT (ΚΟ)	22	30.626	1.438.637	
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	2	6	265	
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	18	95	530	
CENERGY HOLDINGS (KA)	14	51	5.765	
CrediaBank (ΚΟ)	172	6.926	241.355	
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	3	13	2.789	
ΕΛΒΑ/ΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	73	529	21.605	
EUROBANK (ΚΟ)	231	6.472	16.802	
EURONEXT ATHENS (ΚΟ)	10	30	179	
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	7	14	14.381	
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1	1	4.154	
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	6	8	4.937	
HELLENIC ENERGY (ΚΟ)	40	167	2.292	
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	26	66	15.238	
JUMBO (ΚΟ)	9	76	2.567	
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	43	182	38.729	
METLEN PLC (ΚΟ)	40	144	13.219	
MIG (ΚΟ)	1	1	151	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	16	28	505	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	94	1.593	7.389	
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (ΚΟ)	4	11	434	
ΟΤΕ (ΚΟ)	4	32	391	
ΟΛΠ (ΚΟ)	1	1	43	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	197	3.274	23.518	
ΔΕΗ (ΚΟ)	61	416	17.090	
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4	6	149	
TITAN (KA)	9	47	1.825	
VIOHALCO SA/NV (KA)	110	442	4.439	
Δικαιώματα σε Δείκτες	30	526	4.262	
FTSE/X.A. Large Cap	30	526	4.262	
Δικαιώματα σε Μετοχές	7	80	2.534	
Αίλιων AG (ΚΟ)	0	0	307	
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	21	
EUROBANK (ΚΟ)	3	30	1.472	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3	40	413	
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	105	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	1	10	115	
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	101	
Συνολική Δραστηριότητα	1.880	61.894	2.188.357	

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣΙΜ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΥΡΩΚΥ ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ με ΔΨ Κ)		4.8430	4.8430	4.8430	10.7910	33	4.7350	0.0000	4.8430	2.39
ΤΡΚΗ Bank of Cyprus Holdings Plc		10.7000	10.8300	10.7950	9.5220	"113,975"	10.7700	10.8000	10.8000	0.93
ΔΗΕΠ Demetra Holdings Plc (ΕΜ)		1.3700	1.3850	1.3800	2.2400	"6,152"	1.3800	1.3850	1.3800	1.85
ΛΕΠΕ 7Q Investments Public Limited (Σ)		0.1300	0.1390	0.1305	1.4480	"1,055"	0.1060	0.1300	0.1300	12.07
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ LOUIS PLC		0.1150	0.1150	0.1150	0.6270	"3,111"	0.1100	0.1150	0.1150	4.55
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ LOGICOM PUBLIC LTD		2.9000	2.9800	2.9271	2.0470	"1,400"	2.8000	2.9800	2.9600	1.37
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD		2.3800	2.4400	2.4054	6.0190	"6,752"	2.3400	2.4200	2.4200	3.42
ΚΟΣΑ ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ		0.3080	0.3080	0.3080	-0.2000	"1,500"	0.2800	0.3080	0.3080	-0.65
ΜΙΝΕ ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ							0.0360	0.0415		
ΑΙΕΠ ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΕΜ)							0.0590	0.0640		
ΑΚΕΠ "ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0110	0.0000		
ΓΙΕΠ "UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0000	0.0000		
ΕΛΛΗ ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD							0.3160	0.3500		
ΙΝΕΠ INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)							0.0000	0.0315		
ΙΣΕΠ "ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΕΜ, Σ)"							0.0280	0.0000		
ΚΕΑΕ CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)							0.0000	0.0185		
ΡΕΕΠ "REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0000	0.0110		
ΣΛΕΠ CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD							0.0040	0.0065		
ΦΑΣΤ UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.0000	0.0000		
ΧΑΕΠ "HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0105	0.0000		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΑΓΡΟ	“ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ““Η ΠΡΟΟΔΟΣ”” ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ “						1.9200	2.0000		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.2200	0.2200	0.2200	0.0000	“2,000”	0.2020	0.0000	0.2200	0.00
ΛΕΙΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0.1990	0.2020	0.2001	0.9090	“21.132”	0.2000	0.2080	0.2000	4.71
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.0000	1.5700		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD						0.0000	0.3480		

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η νέα διαδρομή hedge funds από το Λονδίνο στην Αθήνα

Του ΛΙΟΝΕΛ ΛΟΠΑΝ / BLOOMBERG

Όταν ο Κωνσταντίνος Σαραφόπουλος της Alpha Bank επέστρεψε στην Ελλάδα το 2021, ύστερα από 20 και πλέον χρόνια στο Ηνωμένο Βασίλειο –εκ των οποίων τα 17 στην JPMorgan–, βρήκε ένα αλλαγμένο τοπίο. Η ύφεση και η λιτότητα είχαν παρέλθει, ελκυστικά φορολογικά πακέτα εφαρμόζονταν και η γραφειοκρατία υποχωρούσε λόγω ψηφιοποιήσις. «Το μόνο αρνητικό ήταν η αυξημένη κίνηση στους δρόμους», σημειώνει ο επικεφαλής διαχειρίσις κινδύνων της τράπεζας. «Αλλά αυτό αποτελεί, ίσως, απόδειξη της πρόσφατης επιτυχίας της χώρας».

Δεν είναι ο μόνος που επέστρεψε στην Ελλάδα, καθώς το Λονδίνο και άλλα χρηματοοικονομικά κέντρα αρχίζουν να χάνουν την ελκυστικότητά τους. Στην Alpha Bank εργάζονται πλέον περίπου 120 στελέχη που «επέστρεψαν στην Ιθάκη τους», όπως λέγεται, από το Κανάρι Γουόρφ και αλλού. Παράλληλα, το κοινό των hedge funds του Μείφερ ακολουθεί: ο δισεκατομμυριούχος Κρις Ρόκος μεταφέρει τη φορολογική του έδρα στην Αθήνα, ενώ η Millennium Management ανοίγει γραφείο στην πόλη. Το σκόκιμα των υπευθύνων χάραξης πολιτικής είναι ότι η προσέλκυση εύπορων ατόμων θα τονώσει την τοπική οικονομία.

Ταυτόχρονα, συντελείται ένα ευρύτερο κύμα επαναπαρισμού: τα στοιχεία του 2023 δείχνουν ότι οι επαναπατριζόμενοι Έλληνες ξεπέρασαν όσους μετανάστευσαν –κάτι αδιανόητο πριν από μία δεκαετία, όταν μιού εκατομμύριο νέοι εγκατέλειπαν μια χώρα δυσλειτούργηκη, διεφθαρμένη και με γραφειοκρατικές αγκυλώσεις. Η αλλαγή αυτή εξηγείται εύκολα. Η πανδημία έδειξε ότι οι ευέλκτικοι επαγγέλματις μπορούν να εργάζονται από παντού, καθιστώντας το ελληνικό κλίμα ισχυρό δέλεαρ. Επιπλέον, η τεχνοκρατική ηγεσία συνδύασε φορολογικές ελαφρύνσεις με μια σταθερότητα που σπινίζει πλέον σε προορισμούς όπως το Ντιουμπάι.

Από το 2019, όσκι μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα απολαμβάνουν κατ' αποκοπήν επίσηο φόρο 100.000 ευρώ (υπό επενδυτικές προϋποθέσεις), ενώ οι επαναπατριζόμενοι ομογενείς λαμβάνουν

50% απαλλαγή φόρου για επίτα έτη. Σημαντικό είναι επίσης ότι οι ελληνικές αρχές δεν αλλάζουν διαρκώς τους κανόνες, σε αντίθεση με την Ιταλία, την Πορτογαλία ή το Ηνωμένο Βασίλειο, που καταργεί το ευνοϊκό καθεστώς των λεγόμενων «non-doms». Έτσι, έως το 2024 υπολογίζεται ότι 213 άτομα υψηλής εισοδηματικής αξίας μετεγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα.

Οι μεταρρυθμίσεις και τα δημοσιονομικά πλεονάσματα ενισχύουν τη συνολική εικόνα της χώρας, η οποία αναπτύσσεται με ταχύτερο ρυθμό από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Εκθεση του ΟΟΣΑ σημειώνει ότι οι επαναπατριζόμενοι ηλικίας 30-40 ετών ανέφεραν την επαγγελματική τους εξέλιξη ως βασικό κίνητρο για την επιστροφή τους, και όχι μόνο τη νοσταλγία για την πατρίδα.

Η ένταξη σε μια ελληνική τράπεζα δεν σημαίνει πλέον την εξυγίανση των «κόκινων δανείων», ενώ καταγράφονται και τεχνολογικές επιτυχίες, όπως οι επενδύσεις της Microsoft σε κέντρα δεδομένων. Ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης επιδιώκει την αναπλήρωση του ανθρώπινου κεφαλαίου για την αντιμετώπιση του δημογραφικού, ακολουθώντας παραδείγματα όπως της Δανίας, όπου η προσέλκυση εξειδικευμένου δυναμικού αύξησε την παραγωγικότητα.

Η προσδοκία είναι να εξελιχθεί η Αθήνα σε εναλλακτικό χρηματοοικονομικό κέντρο όπως το Μαϊάμι ή το Ντιουμπάι, δημιουργώντας παράλληλες θέσεις εργασίας και επενδύσεις. Η απόσταση μέχρι εκεί, ωστόσο, παραμένει μεγάλη. Ερευνα του ΟΟΣΑ δείχνει ότι η πλειονότητα των ξενιτεμένων δεν σχεδιάζει άμεση επιστροφή λόγω χαμηλών αμοιβών, ενώ τα φορολογικά κίνητρα είναι περιορισμένα. Το Λονδίνο παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις. Αν και η δεδοζουσα θέση του στα hedge funds δεν απειλείται άμεσα, η αύξηση της φορολογίας από την κυβέρνηση των Εργατικών προβλημάτιζε το Σίτι. Όπως καταλήγει ο Σαραφόπουλος, «μετά το Brexit, το Ηνωμένο Βασίλειο έχει γίνει πιο εσωστρεφής χώρα, ενώ η Ελλάδα έχει γίνει πιο εξωστρεφής». Αν η τάση συνεχιστεί, το κέρδος της Αθήνας μπορεί να μετατραπεί σε απώλεια για το Λονδίνο.

Της ΕΛΕΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Η νέα άνοδος των τιμών της ενέργειας ενίσχυσε τις πιέσεις στις παγκόσμιες αγορές ομολόγων τη Δευτέρα, με το sell-off να συνεχίζεται και τους επενδυτές να προετοιμάζονται για ένα περιβάλλον όπου τα επιτόκια θα αυξηθούν περαιτέρω και θα παραμεινούν σε υψηλά επίπεδα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Η τιμή του Brent ξεπέρασε τα 108 δολάρια ανά βαρέλι, έχοντας ήδη ενισχυθεί κατά 20% αυτό τον μήνα, ενώ η απόδοση του αμερικανικού 10ετούς ομολόγου ανήλθε σε νέο υψηλό 19 ετών και στο 5,241%, εν μέσω της εξασθένησης των ελπίδων για επίτευξη συμφωνίας μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν έπειτα από την απόρριψη της πρότασης της Τεχεράνης από τον Τραμπ. Παράλληλα, σε νέα υψηλά 22 ετών ανήλθε η απόδοση του 30ετούς ομολόγου των ΗΠΑ, καθώς άγγιξε το 5,54%. Οι αγορές βλέπουν πλέον πιθανότητα 68% ότι η Fed θα αυξήσει τα επιτόκια για δεύτερη συνεχόμενη συνεδρίαση τον Οκτώβριο, με περίπου 90 μονάδες βάσης σύσφιγξης να υπολογίζονται μέχρι τα τέλη του επόμενου έτους.

Οι αποδόσεις του 2ετούς αμερικανικού ομολόγου, οι οποίες ανταποκρίνονται περισσότερο στις μεταβολές των προσδοκιών για τα επιτόκια και τον πληθωρισμό, σκαρφώθηκαν στο 4,92% έχοντας εκτοξευθεί κατά 56 μονάδες βάσης τον Σεπτέμβριο, στη μεγαλύτερη μηνιαία άνοδο από τον Φεβρουάριο του 2023.

Το sell-off συνεχίστηκε και στην Ευρωζώνη, όπου η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχει ήδη αυξήσει δύο φορές τα επιτόκια

Ιδιαίτερως ευάλωτες σε σοκ των επιτοκίων είναι κυρίως η Γαλλία και –σε μικρότερο βαθμό– η Ιταλία, εκτιμά η Oxford Economics. Σε ένα δυσμενές σενάριο όπου οι αποδόσεις των γερμανικών ομολόγων θα αυξηθούν κατά 50 μ.β. περαιτέρω, παρασύροντας το κόστος δανεισμού όλων των χωρών της περιοχής υψηλότερα, το Παρίσι και η Ρώμη πρέπει να προχωρήσουν σε σύσφιξη της δημοσιονομικής πολιτικής κατά περισσότερο από 1% του ΑΕΠ, ώστε να αντισταθμίσουν την αύξηση του κόστους εξυπηρέτησις του χρέους.

και οι αγορές βλέπουν τουλάχιστον άλλη μια αύξηση φέτος.

Πληθωριστικές πιέσεις

Έπειτα από τα στοιχεία την περασμένη εβδομάδα, που κατέδειξαν για άλλη μια φορά την απροσδόκητη οικονομική ανθεκτικότητα της Ευρωζώνης, η προσοχή στρέφεται στα προκαταρκτικά στοιχεία για τον πληθωρισμό που αναμένονται εντός της εβδομάδας και τα οποία θα μπορούσαν να αναδιαμορφώσουν τις προσδοκίες σχετικά με τα επιτόκια. Σύμφωνα με αναλυτές, ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη εκτιμάται ότι επιταχύνθηκε στο 3,6% τον Σεπτέμβριο, από 3,2% τον Αύγουστο. Όπως σημειώνουν χαρακτηριστικά η Nomura, «δεν

θα μας προκαλέσει καμία έκπληξη ένα άλμα του πληθωρισμού, δεδομένων των υψηλότερων τιμών του πετρελαίου».

Η απόδοση του γερμανικού 2ετούς ομολόγου άγγιξε νέα υψηλά 18 ετών και το 3,3196%, οδυνοντας προς μηνιαία αύξηση τις τάξεις των 40 μονάδων βάσης, τη μεγαλύτερη από τον Μάρτιο.

Η απόδοση του 10ετούς γερμανικού ομολόγου έφτασε έως και το 3,649%, το υψηλότερο από τον Ιούνιο του 2009, και οδευεί προς μηνιαία αύξηση άνω των 31 μονάδων βάσης. Όπως χαρακτηριστικά σχολίασε στην «Κ» ο επικεφαλής αξιολογήσεων της Score Ratings Άλβις Λενκ-Πιούνους, ει- τον Αύγουστο. Όπως σημειώνουν χαρακτηριστικά η Nomura, «δεν

λόγου να υποχωρήσει κάτω από το 3% στα επόμενα δύο χρόνια.

Οι εκλογικές αναμετρήσεις

Η αγορά ομολόγων της Ευρωζώνης έχει να αντιμετωπίσει και έναν πρόσθετο κίνδυνο πέραν της σύσφιγξης της νομισματικής πολιτικής: τον πολιτικό κίνδυνο, ο οποίος, σύμφωνα με αναλυτές, θα αποτελέσει και τον καθοριστικό παράγοντα για τα κόστη δανεισμού το επόμενο διάστημα, δεδομένου του «φορτωμένου» εκλογικού ημερολογίου. «Τα spreads των κρατικών ομολόγων της Ευρωζώνης αποτελούν κατά κύριο λόγο δείκτες του ασφαλιστικού πολιτικού κινδύνου», τονίζει η Barclays. Όπως εξηγεί, ο πολιτικός κίνδυνος ενδέχεται να καταστεί η σημαντι-

κότερη πηγή τριγμών στην αγορά ομολόγων το επόμενο διάστημα, καθώς οι εκλογικές αναμετρήσεις σε Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Ελλάδα και Φινλανδία, σε συνδυασμό με την άνοδο κομμάτων των άκρων, θα μπορούσαν να προκαλέσουν μεταβλητότητα, με τη Γαλλία να είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένη, δεδομένου του αδύναμου ιστορικού της όσον αφορά το πρωτογενές ισοζύγιο και της περιορισμένης πολιτικής ικανότητας για δημοσιονομική προσαρμογή.

Η Γαλλία και η Ιταλία

Από την πλευρά της, η Oxford Economics εμφανίζεται επίσης περισσότερο ανήσυχη για τη Γαλλία και (σε μικρότερο βαθμό) την Ιταλία καθώς, όπως σημειώνει, τα υψηλά επίπεδα χρέους και οι επερχόμενες εκλογές καθιστούν τις δύο αυτές χώρες πολύ πιο ευάλωτες σε σοκ των επιτοκίων. «Σε ένα δυσμενές σενάριο όπου οι αποδόσεις των γερμανικών ομολόγων θα αυξηθούν κατά 50 μ.β. περαιτέρω, παρασύροντας το κόστος δανεισμού όλων των χωρών της περιοχής υψηλότερα, η Γαλλία και η Ιταλία πρέπει να προχωρήσουν σε σύσφιξη της δημοσιονομικής πολιτικής κατά περισσότερο από 1% του ΑΕΠ, ώστε να αντισταθμίσουν τη διαρκή αύξηση του κόστους εξυπηρέτησις του χρέους», εκτιμά. «Η Ισπανία, η Ελλάδα και η Πορτογαλία βρίσκονται σε καλύτερη θέση για να αντέξουν τα υψηλότερα επιτόκια», τονίζει.

Οι αποδόσεις των γαλλικών 10ετών ομολόγων σκαρφώθηκαν χθες στο 4,77%, σε νέο υψηλό 18 ετών, με το spread να κινείται στις 111 μονάδες βάσης και στο υψηλότερο επίπεδο από το 2012.

Πότε θα σκάσει η φούσκα της τεχνητής νοημοσύνης

Σημείο καμπίης όταν αρχίσει να κλείνει το παράθυρο για άντληση κεφαλαίων

Σκεδόν από την έναρξη της άνηθσις της τεχνητής νοημοσύνης, οι απαισιοδόχοι μιλούσαν για μια φούσκα που θα σκάσει, όπως εκείνη του dotcom πριν από περίπου 25 χρόνια και αυτή των ακινήτων, λίγο αργότερα. Όμως σκεδόν τέσσερα χρόνια μετά την κυκλοφορία του ChatGPT, η ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης παραμένει εκρηκτική και οι επενδυτές συνεχίζουν να ποντάρουν δυναμικά στον κλάδο. Ασφαλώς, η λίστα με τις ανησυχίες είναι μεγάλη. Κάποιοι λένε ότι δεν υπάρχει αρκετή ενέργεια για να λειτουργήσουν όλα τα data centers που κατασκευάζονται. Άλλοι υποστηρίζουν ότι δεν θα υπάρχουν αρκετοί πελάτες για αυτά τα κέντρα δεδομένων. Υπάρχουν φόβοι ότι η αύξηση των επιτοκίων θα καταστήσει το κόστος δανεισμού απαγορευτικό για αυτά τα projects, ενώ τελευταία φουντώνουν οι προειδοποιήσεις ότι τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης θα αφανίσουν την ανθρωπότητα.

Όμως, φρέσκα κεφάλαια εισρέουν διαρκώς στο λεγόμενο AI trade και σύμφωνα με τη Wall Street Journal, αυτό είναι και το αδύναμο σημείο του. Αυτά τα «μπουμι» χρειάζονται μια σταθερή ροή νέων κεφαλαίων για να συνεχιστούν, και η ιστορία δείχνει ότι μπορούν να μετατρα-

πούν σε φούσκες που σκάνε εάν το «παράθυρο» για την άντληση νέων κεφαλαίων κλείσει. Το σημείο καμπίης μπορεί να έρθει ξαφνικά ή σταδιακά. Αλλά σύμφωνα με τη WSJ, η άνηθσις της τεχνητής νοημοσύνης δεν έχει φτάσει σε αυτό το σημείο ακόμα.

Αυτό που πρέπει να παρακολουθούν οι επενδυτές να καταλάβουν εάν η AI είναι μια φούσκα που ετοιμάζεται να σκάσει είναι, σύμφωνα με την ανάλυση της εφημερίδας, ο όρος «κενό χρηματοδότησης». Ήταν, άλλωστε, βασικό στοιχείο της οικονομικής ορολογίας το 2000, όταν η φούσκα του dotcom άρχισε να χάνει αέρα. Τότε, οι κατά κανόνα ζημιολόγες startups του Διαδικτύου «έκαιγαν χρήμα» και κάθε τρίμηνο ενημέρωναν τους επενδυτές τους πόσους μήνες μπορούσαν να συνεχίσουν να λειτουργούν μέχρι να ξεμεινούν από ρευστό. Το «κενό χρηματοδότησης» σήμαινε ότι μια εταιρεία χρειαζόταν διαρκώς φρέσκα κεφάλαια από επενδυτές μέχρι να μπορεί να σταθεί στα πόδια της, και όταν δεν μπορούσε πια trade και σύμφωνα με τη Wall Street Journal, αυτό είναι και το αδύναμο σημείο του.

Αλλά τα «μπουμι» χρειάζονται μια σταθερή ροή νέων κεφαλαίων για να συνεχιστούν, και η ιστορία δείχνει ότι μπορούν να μετατρα-

Τέσσερα χρόνια μετά την κυκλοφορία του ChatGPT, η ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης παραμένει εκρηκτική και οι επενδυτές συνεχίζουν να ποντάρουν δυναμικά στον κλάδο.

50 δολάρια για να τα προωθήσει, αντί 5 δολαρίων. Όμως ο Nasdaq βρισκόταν σε ιστορικά υψηλά και έτσι μπορούσε να αντλεί φρέσκα κεφάλαια από τους επενδυτές, όσα χρήματα και εάν «έκαιγε» στην προσπάθειά της να κερδίσει μερίδια αγοράς και να καθιερωθεί. Όμως, όταν η αγορά κατέρρευσε, τα χρήματά της εξαντλήθηκαν και η εταιρεία έκλεισε τον Νοέμβριο του 2000.

Κάτι παρόμοιο συνέβη και το 2007, με την έναρξη της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης, με τη διαφορά ότι στο επίκει-

ντρο βρίσκονταν τότε τα μεγάλα χρηματοοικονομικά ιδρύματα. Μια κρίσιμη στιγμή της κρίσης σημειώθηκε τον Νοέμβριο του 2007, όταν η Freddie Mac μείωσε το μείρισμά της και αντίλησε 6 δισ. δολάρια μέσω της έκδοσης προνομιούχων μετοχών, σε μια απελπισμένη προσπάθεια να ενισχύσει τα κεφάλαιά της, καθώς οι ζημιές από τα στεγαστικά δάνεια συσσωρεύονταν. Ουσιαστικά, η Freddie χρειαζόταν να αντλήσει δισεκατομμύρια μέσω της έκδοσης κοινών μετοχών, που απορροφούν πιο αποτελεσματικά τις ζημιές. Όμως, όταν ακόμα μια επιχείρηση που έχει τη στήριξη των αμερικανικού κράτους δεν μπορεί να το κάνει, ήταν πια σαφές ότι οι εταιρείες χρηματοοικονομικών υπηρεσιών αδυνατούσαν να αντλήσουν φρέσκα κεφάλαια για να αποκαταστήσουν τα αποθέματά τους. Έως τον Σεπτέμβριο του 2008, οι κυβερνήσεις αναγκάζονταν να διασώσουν τις τράπεζές τους.

Σήμερα, το AI trade έχει ακόμα αρκετή δυναμική, όμως η WSJ εντοπίζει τα πρώτα σημάδια νευρικότητας. Η OpenAI απέκλεισε το ενδεχόμενο δημόσιας εγγραφής φέτος. Η Holtec Nuclear, η οποία στοχεύει να προμηθεύσει τους hyperscalers με μικρούς αρθρωτούς αντιδραστήρες, ανέστει-

λε αυτόν τον μήνα τα δικά της σχέδια για αρχική δημόσια προφορά. Η Anthropic, η εταιρεία του Claude, ανέβαλε το IPO που προγραμματίζε από τον Οκτώβριο στον Νοέμβριο.

Αυτά δεν δείχνουν ότι το «παράθυρο» άντλησις κεφαλαίων κλείνει, ή τουλάχιστον όχι ακόμη. Ακόμη και αν οι εταιρείες δεν εισαχθούν στο χρηματιστήριο άμεσα, εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα άντλησις κεφαλαίων από τις ιδιαιτικές αγορές. Η Holtec, για παράδειγμα, είναι ήδη κερδοφόρος και διαθέτει και άλλες εδραιωμένες δραστηριότητες στον πυρηνικό τομέα. Εί- να δύσκολο όμως να γνωρίζει κανείς ακριβώς την κατάσταση των οικονομικών της OpenAI ή της Anthropic, όσο παραμένουν μη εισηγμένες εταιρείες. Το μόνο που μπορεί να πει κάποιος με βεβαιότητα είναι ότι «καίνε» πολλά χρήματα, χωρίς να διαφαίνεται στον ορίζοντα κάποια κερδοφορία. Εάν οι συνθήκες χρηματοδότησις αλλάξουν και κάποια από τις πιο σημαντικές εταιρείες τεχνητής νοημοσύνης του κόσμου βρεθεί αντιμέτωπη με ένα «κενό χρηματοδότησης», τότε οι συνέπειες θα είναι απόρβλεπτες, προειδοποιεί η WSJ. Και εκτιμά ότι η αγορά θα το καταλάβει μόλις φτάσει σε μια τέτοια στιγμή.

Deloitte.

Ready to make progress?
Explore your fit.

© 2026 Deloitte Limited

Scan to explore

